

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemani:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan svezter izvenredni nedelje in praznike.

Inserti veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserti i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pisarna naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira. „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Vprašanjem glede insertov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Grenka Velika noč.

Dunaj, 21. marca.

Za evropske narode letošnja Velika noč ni praznik neskajenega veselja. Nič spomladanskega ni v politični mednarodni situaciji. Pod trdo ledeno odejo počivajo naše nade na skorajšnjo obnovo miru in rednih odnošajev med evropskimi narodi.

Mi avstrijski Slovani gojimo v svojem srcu še posebno željo, ne le mir med monarhijo in ostalo Evropo, temveč tudi novo ero prisrčnih in prijateljskih odnošajev med močno habsburško državo in našimi balkanskimi brati si iskreno želimo.

Žal se zdi, da se zaganjajo ostri vetrovi v tem tako malo spomladanskem času z največjo silo baš v ta skromni svet naših src, grozeč mu, da ga popolnoma uničijo.

Avstrija in Črna gora se merita s sovražnimi pogledi in velika naša monarhija sega po meču, da z njim udari po mali državi, ki krvavi ob valovih Bojane, da izbije toli zaželeni biser iz rok stoletnemu sovragu, — Skader, grad srbskih bratov Mrlijačevićev.

Nesrečna ideja, da so interesi naše monarhije identični z onimi najhujših sovražnikov osvobodnega ugoslovanstva, nam grozi na velikonočni dan z novimi grenkimi konfliktih naših src in naše vesti.

Baš zato je nam avstrijskim ugoslovanom letošnja pomlad tako malo vesela, ker nas politika lastne domovine notranje razdvaja in razlaja. Navajeni smo trpeti in naš razvoj je moral od nekdanj premagovati velike težave in ovire, ki nam jih je stavljal vladajoči državni sistem. Borili smo se, zabavljali, proklinjali, toda nikdar nismo obupavali, vedno smo globoko v srcu gojili nado, da nastopijo boljši časi, da se Avstrija vendar enkrat zave svoje dolžnosti napram nam in da spozna svojo pravo historično nalogo. Dogodki zadnjih mesecev so nam to prepričanje otrovali in oslabili.

Naša, po svoji večini jezikovno pretežno slovenska država je krenila v smer, ki našo slovensko večino sili, da služimo tujim, nam sovražnim velikonomskim ciljem.

Edino sposobnost so pokazali do sedaj naši diplomati v izdatni meri: Dosledno tirajo slovenske avstrijske narode, zlasti pa nas Jugoslovane v tabor obupajočih ter nam usiljujejo težko in usodno vprašanje — Je li res, da si morata biti v Avstriji narodna in državna misel sovravnici? — Je li res, da bomo zapeli naš narodni aleluja le na razvalinah?

Potek in rešitev avstrijsko - črnogorskega konflikta sta danes v ospredju mednarodne situacije.

Ni izključeno, da se baš pri tej priložnosti odloči tudi najglavnejša točka mednarodne napetosti — avstrijsko - ruski spor.

Avstrija ponovi svojo demaršo na Cetinju. Verjetno je, da bo kralj Nikolaj odgovoril, čim se posvetuje s svojimi zavezniki in dobi nasvete tudi od velikega zaščitnika Balkanske zveze v Petrogradu. Ako bo torej kralj Nikolaj tudi ponovno demaršo odklonil, potem ne stopi le avstrijsko - črnogorski konflikt v kritično fazo, temveč v istem hipu stojimo tudi pred resno rešitvijo usodnega vprašanja, ki nas vznemirja in pred mislijo na bodoče odnošaje med Avstrijo na eni in balkanskimi državami na drugi strani.

Vsa akcija naše diplomacije v sporu v Črno goro zasleduje samo en cilj: onemogočiti in zadržati padec skadske trdnjave. In ker je pričakovati padca Skadra v najbližnjih dneh, zato se mora računati z naglim potekom diplomatske krize, torej z dogodki, ki bodo nesporno usodno vplivali na celo mednarodno situacijo.

Napram dogodkom, ki se odigravajo med Črno goro in Avstrijo, stopijo vsi ostali dogodki, zlasti tudi mirovno vprašanje, v ozadje.

Oni, ki so pričakovali od nove posredovalne akcije velesil naglih in zadovoljivih uspehov, so razočarani. Zopet se je pokazalo, da si evropski kabineti glede pogojev, stavljenih od balkanskih zaveznikov, niso edini in torej niso zmožni prisiliti vojskujoče se s svojo modrostjo, (kakor se je malo ironično izrazil bolgarski mini-

strski predsednik Gešov) da sklenejo mir.

Kakor glede mirovnih pogojev, tako si evropske velesile tudi glede ostalih aktualnih vprašanj, ki so posledica balkanske vojne, niso na jasnem. Djakovica in Skader sta še vedno dve odprti rani v mednarodnem položaju.

Žal, da nam niti ena radost ni ostala neskajena. Upali smo, da bodo balkanski narodi vztrajali v svoji zvezi ter si bratsko in brez nevoščljivosti razdelili uspehe svojega velikankega čina. Pojavljajo se pa v vseh balkanskih državah razpoloženja in stremjenja, ki so edinstveni Balkanske zveze nasprotna in ki groze zavesti spor v to sveto in za bodočnost balkanskih narodov toli važno in pomembno Balkansko zvezo.

Se vztrajajo merodajni faktorji v vseh balkanskih državah pri veliki ideji balkanske konfederacije. Želijo ji, da premagajo ti merodajni faktorji vsa bodočnost te konfederacije sovražna stremjenja.

Na balkanskih bojiščih kosi še vedno ledena smrt in pod njo pada na tisoče žrtev. Naši bratje padajo v svetem boju.

Naša velika noč se nam ni prinesla spomladanske rešitve. Tudi mi hočemo odložiti spomladansko rajanje ter se trdno nadejamo, da se bomo, ko bodo naši balkanski bratje slavili čez več kakor mesec dni svoje pravoslavno vstajenje, tem lažje in veselejše z njimi radovali začetka novega krasnega življenja na Balkanu in da bomo mi čez mesec dni dočakali s celo Evropo vred boljše in upolnejše čase, kakor so današnji velikonočni marčni dnovi.

Vodna sila ob zatvornici na Ljubljani in vodopravna razprava.

Kakor znano, se zgradi pod šentpeterskim mostom zatvornica, s katero se bode po dokončani regulaciji Ljubljanice stalno vzdrževala voda na gotovi višini v svrhu pravičnega

namakanja ljubljanskega barja. Pri zatvornici pa bode tako nastala vodna sila.

Ker ljubljanska občina že sedaj komaj izhaja z obstoječo električno centralo in si lahko prihrani skoro vse stroške za premost ter vsled tega zmanjša ceno električnemu toku, ako dobi vodno silo, ki leži sredi mesta, se je pravčasno interesirala za njo in je v decembru l. l. vložila na c. kr. deželno vlado prošnjo za potrebno koncesijo.

Deželni odbor kranjski je okroglo mesec pozneje vložil prošnjo za isto koncesijo; pridružila se mu je v posebni vlogi uprava c. kr. državnih železnic.

Deželni odbor je v svoji prošnji izjavil, da namerava zvezati napravo na Ljubljani z napravo v Mostah (v Završnici) ter sploh »z bodočim velikim omrežjem deželnih elektrarn«.

V obeh projektih se namerava naprava izvršiti tik ob zatvornici, tako da drži le kratek odvajalen kanal do turbin in odtoka odtod voda po kratkem kanalu takoj zopet v strugo reke.

Kar se tiče situacije, je glavni razloček obeh projektov ta, da naj bi stala mestna naprava na desnem bregu (ob Ambroževem trgu, po deželni pa ob levem bregu (na Vraževem trgu); torej projektuje občina svojo napravo na lastnem svetu, dežela pa na škofijskem svetu.

Razprava se je pričela dne 17. t. m. ob 9. dopoldne na lici mesta pri šentpeterskem mostu, kjer so se zbrale stranke, udeleženci in zveščenci. Kot vodja komisije je fungiral c. kr. deželnovladni koncipist dr. Biček. Za mestno občino je prišel odvetnik dr. Majaron kot pravni zastopnik z ing. in docentom T. Schenklo iz Gradca kot glavnim tehničnim veščakom. Deželni odbor je zastopal odbornik dr. Lampe z deželnimi tehnikami, upravo c. kr. državnih železnic pa dva sekijska svetnika. Bili so tudi navzoči odposlanci več interesiranih korporacij ter odvetnik dr. Vallentschag za Leykam-Josefthal.

Po lokalnem ogledu se je podala komisija v mestno posvetovalnico, kjer se je pričelo s protokoliranjem

izjav, najprvo od strani zastopnikov udeleženih korporacij: Komisija za osušenje barja (dvorni svetnik Boeltz), glavni močvirski odbor (deželni stavbni svetnik Sbrizaj), nadzorstvo za plovstvo, mestni magistrat, ribarski odbor, avstr. družba za male železnice.

Deželni stavbni svetnik Sbrizaj je izjavil, da ima močvirski odbor interes na tem, da pride električni tok do domov na Barju tudi na periferiji, kar se utegne zgoditi po deželnem projektu. Pravni zastopnik mestne občine je ugovarjal, da g. Sbrizaj ni legitimiran k tej izjavi in tudi ne kot zvedenec poklican. Nadzornik plovstva se je izražal za deželni projekt, ker ima v zatvornici vrisano splovilo za plovstvo. Zastopnik mestnega magistrata dr. Rupnik je pojasnil, da takšno splovilo pri zatvornici ni bilo projektirano in tudi ne konsentirano.

Razprava se je potem prekinila in nadaljevala ob 3. o vprašanju, kateremu izmed obeh projektov gre »pretežna gospodarska važnost« po § 71. t. 2 vodopravnega zakona za Kranjsko.

Zastopnik mestne občine dr. Majaron je predložil utemeljevanje za pretežno gospodarsko važnost, obstoječe iz 10 krepkih odstavkov, kojih bistveni zmisel je naslednji:

Predmetna vodna sila leži v osrčju mesta in sredi konsumnega okrožja mestne elektrarne, katera se je v teku svojega 15letnega obstoja izkazala kot zdrava občekoristna naprava.

Vodna sila se brez take popolne parne rezerve sploh ne da uspešno izrabljati, in zato je združenje z mestno centralo najnaravnejša stvar. Ker ima mestna občina že vse predpogoje, svoje izveščano osobe svoje odjemalce, svoje omrežje, more edino ona racionalno in javen prid izrabiti to vodno silo.

S to vodno silo pa more mestna občina, ko si prihrani skoro vse stroške za premost, izdatno znižati ceno električnega toka, posebno v gonilne svrhe, tako, da lahko koristi svojemu prebilstvu, silno pospeši razvoj obrta in industrije ter dvigne sploh davčno silo.

Ker sedanja mestna elektrarna

LISTEK.

Dan spoznanja in vstajenja..

Pisana množica ljudi je čakala na postaji malega mesta prihoda vlaka. Bližali so se prazniki in mnogo družin je čakalo svojih dragih, ki pridejo na kratek oddih.

Tudi ona je prišla. Zadaž za množico je stala, sama, ne meneč se za pogovore sosedov, ki so bili glasni in veseli. Nihče je ni poznal in ona ni poznala nikogar. To ji je bilo ljubo in želela si je še večje samote, celo ljudi, s katerimi bi ne znala občevati, ki bi ne razumela njihovega jezika...

Minute čakanja so se ji dozdevale ure, in ko je slišala, da ima vlak še veliko zamudo, je postala še nestrpnejša. Niti na mestu ni mogla več obstati, morala je hoditi pred postajo gorindol.

Ugibala je na tihem: »Ali pride, ali ne?« — Da bi vedela to nakano, bi ji bilo lažje. Bolj gotov bi bil njen korak in strah bi izginil iz srca. Nегоtovost je hujša kot bolečina sama...

Pred dušo so ji vstajali vsi trenutki, ki jih je preživela z njim, ki ga čaka sedaj z boleščjo v srcu, z Alfredom. Spomnila se je, kako svečano ji je obljuboval, da se v prvih počitnicah vrne k njej, k svojim nepo-

zabni Albinci. A prišel je Božič, njeno upanje, pa dobila je od njega samo pisemce, da so nenadno zapreke prekrizale njegov načrt in da mora obiskati bolnega brata v daljnem mestu...

V njeno srce se je naselil strah in obšla jo je huda slutnja, da je morda to samo izgovor v sili. In pisala mu je pismo, vroče in koprneče ljubezni in vdanosti. Dobila je zopet toliko tolažljivih besed v odgovor, da bo tem veselejše svidenje o Veliki noči — in v njeno srce se je hipno naselil zopet mir.

Dnevi pa so tekli kot leta in komaj je čakala Velike noči. Čim bližje je prihajala, tem nestrpnejše je bilo pričakovanje in hrepenenje... Nesteto pisem mu je pisala, naj se vrne vsaj še enkrat k njej, da bo pozabila pri njem vso svojo bolelost in bedo...

In zdaj morda minevajo zadnji trenotki, ki jo še ločijo od njega. Saj je pisal, da pride ne sicer določno kdaj, a samo, da se vrne samo še enkrat in naj ga čaka še dneve in noči brez spanja in miru. Morda že drdva vlak tam v dalji in pri oknu sedi Alfred, gledajoč, kdaj se prikaže pred njim mesto z belimi hišicami, kjer sanja o njem devojka najlepše sanje ljubezni.

Zdaj se je zarezal v zrak rezek živžg lokomotive in oči cele množice so se ozrle po tiru. V hipu je stal vlak na postaji in iz vozov se je vsula množica popotnikov, pozdravljajoč in objemajoč se s pričakujočimi

znanci, prijatelji in svoici. V hipu je preleteo njeno oko vse došlece, in ko je stopil zadnji popotnik iz voza, je začutila v svojem srcu smrtno samoto in bridko osamelost. Skoro vsak je koga pričakal, ona pa je odšla, s potrfinim srcem in bridkostjo v duši...

Ni si skoro upala domov, zato je sedla v drevoredu na prvo klopec. Sklonila je glavo, ker se ji je zdelo, da ji vsak mimo gredoč bere v očeh, kaj se godi v njeni duši.

»Zakaj ga ni?« si je mislila sama pri sebi. »Pisal je, da pride, včeraj je bil že prost in še odlašal. Dvakrat hodim že sama po tej poti in gotovo me ljudje že opazujejo, česa čakam. Danes sem zadnjič tu. Če pride, me bo našel... in če ga ne bo?«

Njeno srce je bilo polno bolesti in komaj se je dvignila s sedeža.

Doma sta se njen oče in mati prvi hip začudila, potem pa iz neznanih čustev obmolknili... Albina se je bala njunih oči, ki so žarele v čudnem bleknju, in zbežala je pred njima v svojo samotno sobico ter prebedela do jutra na postelji...

Drugi dan si ni upala več na postajo. Bala se je, da zopetno razočaranje umori njeno dušo. Ven na polje je šla in hodila ob progi, kadar se je približal vlak. Neznana slutnja jo je vlekla tja. Zdela se ji je, da vendar pride, pogleda skozi okno in vidi njo, ki ga ne more pričakovati na postaji, temveč mu hiti celo nasproti, bliže,

bliže... Pozdravlja jo z robcem in ko pride na postajo, ji prihiiti ob progi nasproti in tam sredi polja se združita po dolgem trpljenju dve srečni duši v vročem objemu in poljubu...

A prišla sta mimo nje dva vlaka in nje ni nihče pozdravil, celo zazdela se ji je, da vidi na mrzlih obrazih popotnikov škodoželjen nasmech...

In takrat so zazvonili tam v mestu zvonovi, vabeč ljudi k vstajenju. Njihovi glasovi so plavalili čez njive in travnike, in vse je oživilo ob tej veseli pesmi... Albina pa je začutila temvečjo žalost. Za njo ni bilo več vstajenja, v njeni duši je zavladovala tema, ki objame človeka po padcu... Ob teh veselih glasovih vstajenja, ki so padali v njeno srce kot težki udarci, ji zavlada v duši še večja disharmonija. Saj za njo ni bilo rešenika, ki bi jo dvignil in rešil temne bodočnosti...

Alfreda ni bilo. Tudi pisma ni dobila več od njega. Čakala je mirno, kaj ji še prinese usoda. Bala se ni ničesar več, utrdilo so jo viharji in v duši se je naselil čuden mir, podoben tišini, ki objame naravo po viharu noči.

Vendar pri starših ni imela več obstanka, ko je povila sad svoje ljubezni. Očitajoči pogledi očetovi so jo zbadali v dno duše in materine besede so jemale spanec njenim očem.

Odpravila se je na pot k svoji sestri v dalnje mesto. Staršem je bilo

to všeč; mislili so si, da bo s tem pozabljen dogodek, ki so ga vsi njihovi znanci z veliko slastjo pogrevali že cele tedne v svojih pogovorih.

Z večernim vlakom se je Albina odpeljala od doma. Z malo Albino sta nastopili daljno pot. V najsamotnejši voz sta se skrili radovedni sopotnikom, ki vsakega presodijo od nog do glave, veseleč se morebitnih napak in neprilik. Ko je že odhajal vlak, je prihitela v voz še dama z velikim, najmodernejšim klobukom, in oblastno sedla nasproti Albine. Vse njeno vedenje je kazalo, da ni iz najboljših krogov, nasprotno pa je bila njena obleka prav velikomestna. Dama se je razleknila po klopi; Albina pa je zaduhala neprijeten duh po opojnih pijačah. Motne oči neznanke so žarele v divjem svitu in Albine je bilo strah teh nenavadnih pogledov, tako, da se je presedla v nasproten kot voza.

Pozno v noči že se je ustavil vlak na postaji malega mesta. Albina je čula ime, ki so ga klical spretnik in srce ji je začelo močno biti. Bilo je mesto, kjer je bil v službi Alfred. Albina je pogledala skozi okno na peron, kjer je bilo le malo ljudi. Oko jih je komaj razločevalo ob slabi razsvetljavi. Ko je ona nenavdno čula ime mesta, se je z nervozno hitrico odpravila iz voza. Albina jo je videla, kako je begala po peronu in slednjič obstala ra koncu postaje pred moškimi, čegar postava se je komaj razločevala v poltemi.

zadostuje zaradi naraščajočega konsuma komaj še za nekaj let, je naravnost življenjski interes občine, da izvrši povečanje na najcenejši način s to vodno silo.

Tako bode mogoče priključiti vedno več konsumentov, vedno več obrta in industrije, prihraniti na stroških za dviganje vode v Klečah, a vzlic znižani ceni za električni tok bode lahko imela občina večji čist dobiček za svoje. Mestni občini pa brez ozira na vse to pristaja naravnost moralna pravica do te vodne sile, kajti če se ne bi ona odločila, zgraditi z velikanskimi stroški zbiralne kanale, bi sploh govora ne bilo o zatvornici na tem mestu in zatorej tudi ne o tej vodni sili, ki bi higijena nikdar ne dovoljevala, da bi se naravnost v zajezeno strugo iztekli kanali.

Vsak drug koncesionar bo stal v vednih konfliktih z mestno občino, katera bi morala po najprimitivnejšem načelu samoobrambe zabranjati vsakemu konkurentu porabo svojih cest in trgov ter sploh odbijati z vsemi dovoljenimi sredstvi vsak poseg v sfero njenih interesov. Ona hoče ohraniti svoje podjetje, splošnosti v korist, nezavisno od tuje vsiljive špekulacije in si ne da uničiti vir dohodkov, ki si ga je vstvarila pred 15. leti v zmislu zdrave komunale politike.

Na to so zastopniki deželnega projekta predložili svoj ekspozé o izkoriščanju prometne vodne sile v zvezi z Zavrčnim in je deželni odbornik dr. Lampe posebej izvajal, da je predložil projekt en del velike skupne naprave, s katero namerava deželni odbor po najintenzivnejši izrabi domačih vodnih sil dati občinam, industriji in poljedelstvu potrebni električni tok za razsvetljavo in enotno uporabo. Na izjavo zastopnika mestne občine je odgovoril: konflikti v dobro urejeni avtonomni upravi ne morejo nastati; deželnemu zastopu pristaja dovoljevanje sredstev za naprave, na kakršno misli ljubljansko mesto in bdeti nad tem, da se prav grade in upravlja; tudi dežela bo potrebovala poleg hidroelektričnih naprav parne rezerve; deželni projekt hoče skrbeti tudi za Ljubljano, kjer bo konsum električnega toka tako narasel, da mu tudi centrala ob Ljubljani ne bo mogla zadostiti; znižanje cen elektrike, kakor ga namerja mestni projekt, da ni mogoče; mestna občina bi lahko po svoji napravi prišla v konflikt z barjanskimi projekti, česar pa da se ni bati, če ima v rokah obrat deželni zastop; mestna centrala na Ambrozevem trgu, da bo ovirala promet. Dr. Lampe je končno predlagal, naj se dež. projektu prizna prednost.

Ker je bilo že pozno in so vsi zastopniki mestne občine izjavili, da morajo motivacijo deželnega projekta, ki je bila pravkar predložena, proučiti za temeljit odgovor, se je razprava preložila na četrtek dopoldne ob 9. uri.

(Konec prihodnj.)

Slovensko-nemška tehniška filologija.

Tu se vendar že kar vse neha — sedaj se naj še nemško časnštvo

umešava v popolnoma interne zadeve našega društva inženirjev v Ljubljani! Očividno nas zavidajo cenjeni sosedje na severu. Jasno poročilo našega tajništva, priobčeno v domačih dnevnikih, zbudilo jih je v oči. Kajti razvideli so iz njega, da smo sicer za enkrat odložili izdajo nemško - slovensko - hrvaškega ali nemško - hrvaško - slovenskega tehniškega slovarja; razvideli so pa iz istega poročila, da se na svojem potu ne damo ustrašiti od nikakih težkoč, da bomo marveč slej ko prej nemurno in sistematično delovali tako dolgo, dokler si končno ne priskrbimo nemško - slovensko - hrvaško terminologijo. V tem smislu je sklenil III. občni zbor našega društva dne 16. marca t. m. v srebrni dvorani Uniona skoro enoglasno.

A vendar ne brez ugovora. Temu sklepu protivil se je prav odločno pisec tega članka. Konstatujem, da mi dosihmal še nihče ni očital germanofobije; nasprotno, zgodilo se mi je že opetovano, da se je eden ali drugi razberiti mladenič spotaknil ob moji preveliki jezikovni liberalnosti. In le slepi sreči se imam zahvaliti, da me strogo pazniško oko še ni zagledalo celo v nemški kavarni. Ko z vso odločnostjo nasprotujem navedenemu sklepu, so mi merodajni edine stvarni razlogi.

Nasproti predlogu našega gospoda tajnika v tej zadevi stavljam sem protipredlog, v kojem sem zahteval: naj se kar najintenzivneje deluje v tem smislu, da čimprej zberemo potrebno gradivo za slovenski tehniški slovar, oziroma za besednjak v slovenskem in hrvaškem jeziku. V istem naj bi se posluževali tujih jezikov, recimo i nemškega, le v toliko, v kolikor bi to bilo res potrebno. Ko sem bil stavljal ta predlog, sem žal le prehitro uvidel, da bom z njim ostal skorodane sam. Zato sem se omejil pri njega utemeljevanju na malo besed, pač pa sem si pridržal pravico, da zastopam svoje mnenje še nadalje tudi tiskovnim potom.

Stvar sama je toliko važna, da se naj bi zanjo zanimala tudi široka javnost. Dovolj se je že razglaševal pomen in vpliv tehnike v našem modernem življenju. In mi vsi dobro vemo, da tiči velik del narodnega premoženja v tehniških investicijah, da gre čim dalje več našega denarja v nove tehniške zgradbe. Kdor zasleduje kurzna poročila naših borz, uveril se bo kaj hitro, da je naši avstrijski revščini v prvi vrsti povod ono brezstidno izkoriščanje nerodnih carinskih tarifov, s kojimi si židovska veleindustrija maši pohlepne svoje žepe v škodo davkoplačevalca. Od tod izvira neznosna draginja, ki nas tare in uničuje. Ena prvih nalog državljan je ta, da stremi za zdravimi razmerami v industriji, in nedvomno se morajo temu povelju podvreči tudi Slovenci. S tem si sami osigurajo gmotni in narodnostni obstanek, toli ogrožen po močnejšem sosedu.

Strokovna organizacija nas inženirjev je v prvi vrsti poklicana, da podpiral in vodi naše ljudstvo. In tu je zopet prva naloga naša, da mu preskrbimo v tehniškem oziru poraben jezik, ki mu v praktičnem življenju vsestransko zadošča. Nikdar ne smemo pozabiti, da naše ljudi preveč

obremenimo, ako od njih zahtevamo znanja več jezikov. Dejstvo, da mora pri nas vsak izobraženec govoriti in pisati vsaj dva jezika, je le prevečkrat dalo povod, da se je marsikdo materinščini kratko malo odpovedal. Kajti naravno je: če zadoštuje en sam jezik, čemu naj bi se človek sramoval, ko ni v stanu priučiti se dvema jezikoma.

Pri tem pa ne smemo prezreti, da se tako odpadništvo po vsah danih razmerah le preveč podpira. Mari ne prevladuje v našem javnem življenju, v uradih, in še v tem in onem nemški deželni jezik tako zelo, da si polnaobrazen človek res lahko domišljuje: Nemec uživa več ugleda.

Tukaj tiči kratkotalo bistven razlog za nerazveseljive dogodke v narodnem življenju Slovencev. Tu treba nastavit Arhimedov vzvod, s kojim se zatvorjena vrata dvigajo iz tečajev.

Ko zahtevamo od naših obrtniških vajencev, od gojencev obrtne šole, od naših obrtnikov in trgovcev, naj se oni poslužujejo doma, v trgovini in v delavnici le pravih slovenskih tehniških izrazov, moramo jim reči: evo, tu jih imate! Na obnem zboru našega društva se mi je oporekalo, da se jaz oziram le na akademsko izobraženo tehniško osebo, edino le-to bi bilo v stanu pomagati si z izključno slovenskim slovarjem, ne pa priprosti narod. Baš nasprotno! Ako narodu podamo v roke nemško-slovenski besednjak, že v naprej izrečemo mnenje, da pride za nas le oni v poštev, ki nemški jezik bolje poznajo nego slovenski. V tej točki je vsak ugovor izključen. Na stotine slovarjev, od slavnoznanega Larousseja mimo Petročijha do nemškega Luegerja nam živo kaže, kako enostavno si drugi narodi pomorejo, a edino Slovenci naj bi bili vedno in povsod in vsikdar navezani na pomoč vekovitega svojega sovražnika. Gospoda, čemu se potem čudite, da vas le-ta prezira?

Reklo se mi je z odlične strani, da imam v bistvu popolnoma prav, ali da moja ideja ni izvedljiva.

Tudi temu ni tako. Ni tukaj pravo mesto za obširno debato in nameril sem se itak, da eventualno doprinesem še v strokovnem glasilu našem dokaz, da je stvar sama mogoča. A naglašam danes le en prilog. Oglejmo si naše pristno pošteno domače okno. Kdo izmed vas, cenjeni bralci, si je pri takem ogledovanju čisto navadnega okna v svesti, da bi dokazal svojo splošno in še posebej svojo tehniško naobrazbo šele tedaj, ko se je naučil 150 (beri: stoinpetdeset) nemških izrazov, za katere bo potem v novem N. S. H. — slovarju izbrskal spretno skovane »slovenske« besede! Pred nami leži grozeče filološko močvirje. Čemu se žaljijo pošteti naši staroveški jezikoslovci z nedopustnimi opazkami, ako nameravamo sami zabresti v še globočjo lužo! Marsikomu izmed nas še ni jasno bistvo toliko sovražnega, obrekovanega in po nepotrebnem rabljenega nemškega jezika. Nemec ima ročno sestavljena imena za tisočere tehniške pojme, katere Anglež in Francoz izrazujeta s celo vrsto besed, dasi njih jezikovna v mnogih ozirih nadkriljuje nemško za pet čevljev in palcev pet. To pa naravno sledi deloma iz znanega dejstva, da

ima nemška govornica v sestavljanju besed čudovito in skoro bi dejal silno agilnost, s kjo se ni eden drug jezik ponašati ne more. Sicer pa je široin sveta znano, da se v Nemcih tako brezumno veliko piše in žal po nepotrebnem tudi natiskuje, da se tam lahko udomači nešteto izrazov, brez katerih se prav dobro izhajati da.

Nedvomno je tudi metoda »okna« povsem napačna in če se bo v tem smislu delovalo, trebalo bo mnogo dvojnooglikokislega karborata, da si narod s takim slovarjem želodca ne pokvari. Slovar naj bo ročen, jaseen in varčen. Vsaka nepotrebna beseda naj se neusmiljeno črta, vsaka prestava nemške terminološke hipertrofije naj se za vekov veke pokopuje na dnu tajništva društva inženirjev v Ljubljani.

Ljubljana, 20. marca 1913.

Milan Šuklje.

Tadija Smičiklas.

predsednik Jugoslovanske Akademije v Zagrebu, častni član »Matice Slovenske«.

Na letošnji glavni skupščini »Matice Slovenske« dne 9. marca je bil Tadija Smičiklas izvoljen častnim članom »Matice Slovenske«.

Predlog je na skupščini utemeljeval predsednik »Matice Slovenske« dr. Hlešič.

Iz njegovega govora posnemamo sledeče:

I.

Konkretni povod za ta predlog je bila Jugoslovanska Enciklopedija, ki jo je zamislil Smičiklas in ki so pripravljala dela za njo vsaj s slovenske in hrvaške strani sedaj precej končana.

O važnosti tega dela smo mi uverjeni: istotako pa tudi o njega težavi. Pri nas je tako podjetje težavnejše nego drugje že radi tega, ker imamo več centrov in ti centri ne kažejo vselej dovolj konvergentnih sil. Pa Smičiklas se ni ustrašil truda, ko je šlo za realizacijo misli, marveč je, dasi že v letih, sedaj 70 let star, v tej stvari opetovano potoval v Ljubljano, potoval v Belgrad, Sarajevo in Sofijo. Koncilijantnosti, mirni stvarnosti njegovi je uspelo, premagati težave in tako v bratski slogi s Kr. Srpsko Akademijo zasnovati delo, kjer tudi Slovenci sodelujemo, a ne nosimo nobenih stroškov. (Gl. Letopis »Matice Slovenske« 1912).

Na lanski svečani seji Akademije je Smičiklas po pravici rekel: »Svaki od nas, gospodo, nije tek (samo) jednom bolno uzdahnuo, kada je o našem narodu krive vijesti čitao u holjim djelima velikih naroda. Sada će u jednoj skupini Hrvat i Srbin, Slovenac i Bugarin svaki o sebi napisati, koliko je dosada kod nas nauka na čisto izvela.«

II.

Ko tako dobiva misel o Enciklopediji konkretno obliko, se realizira tudi ime visoke institucije, ki ji predseduje Smičiklas, ime »Jugoslovanske Akademije«. To ime ji je dal veliki vladika Strossmayer, njen ustanovnik, želeč, da vsa plemena jugoslovanska vzgoje »jednu narodnu knjigu«. Vreden duševni sin Strossmayerjev in drugi naslednik Račkemu, je Smičiklas malone vsako leto

v svojih »svečanih besedah« poudarjal ta široki temelj in ta visoki cilj Akademije. Ko je prvič l. 1901. kot predsednik Akademije govoril svečano besedo, je ponovil besede Račkega:

»Ako se Slavenstvo u svojoj plemenskoj do kraja pocjepkanosti pokazalo nesposobnim kod natjecanja s drugimijedinjenimij narodij, nije čudo, što su slijegonoše kod svih slavenskih plemena obrali v našem vijeku upravo protivan pravac... Htjelo se, da se u samom imenu Akademije izrazi jasno onaj zadatak... In iz svojega je temu dodal: »Nadajmo se, da će nas misao o narodnom jedinstvu nadahnuti, kako će izmed naše i Srpske Akademije, izmed naše i Srpske i Slovenske Matice nastati takovo zajedinstvo, da znamenite zadeve zajednički svršujemo.«

Tudi v drugi svečani svoji besedi l. 1902. je poudaril one žarke in globoke misli, iz katerih je prosinilo ime »jugoslovansko« naši Akademije.

Tako je Akademija visoko držala svoj jugoslovanski prapor izza časov »lepe ruine zore naših narodnih nad«, ko je nastalo (nekako istodobno z »Matic Slovesko« 1866), pa do današnjega dne. Sprejemala je in sprejema slovenske spise ter imenovala lepo število Slovencev za svoje člane: od Valjavca in Bleiweisaa do Pletersnika in Murka in Seidla in Kosa itd.

Vse te tradicije Akademije je Smičiklas naravno lahko sprejel v svoje misli in srce.

Smičiklas je sin žumberških gor, rojen torej v ozemlju, ki se o njem Slovenci in Hrvati lahko povprašujejo: »Je li vaše ali naše?« Če je že vsled tega blizu Slovincem, pa je kot unijat na pol pota do pravoslavne Srba.

Sploh nam današnja vrhovna uprava Akademije lepo kaže naše edinstvo: zakaj predsednik ji je unijat Smičiklas, prvi tajnik Slovenec dr. Mušič, a drugi tajnik je Srb Manojlovič.

III.

Na književnem polju se je Smičiklas pojavil primeroma pozno. S prvo študijo je nastopil l. 1871. kot gimnazijski profesor na Reki. Dobra stvar potrebuje časa in priprav. Tem tehtnejši so vsi njegovi spisi »Obrana i razvitak hrv. narodne ideje« (o petdesetletnici hrv. preporoda 1885), o Babukiću (1876), o Ankuljeviću (1892), o grofu Draškoviću Janku, o Ivanu Mažuraniću itd. — to so njegove monografije, priobčene v »Radu Akad.«, v »Letopisu« ali v publikacijah »Matice Hrvatske«. (»Spomenica Matice Hrv.« 1892).

Kakor je razvidno, je pisal največ o hrv. preporodu, ki sta ga nadaljevala Strossmayer in Rački.

Kako živi v Smičiklasu vsa tradicija tega razvoja se vidi i iz dejstva, da je baš on po smrti Račkega spisal njegov »Život i djela« (1895), a po smrti Strossmayerjevi publicirao veliko delo »Nacrt i djela J. J. Strossmayera, izabrani spisi, govori, rasprave i okružnice«.

Dolgo vrsto let je temeljito proučaval hrvaško prošlost, zbiral material in končno napisal svoje glavno delo »Povjest Hrvata« (1879, 1882). S tem je ugodil narodu, ki je klical: »Dajte nam sliko prošlosti naše!« Ni

Prišel pa je mimo v onem hipu sprevodnik s vetilko v roki in Albina je videla gospodu v obraz ter se zgrudila nazaj na svoj sedež... Bil je — Alfred...

Vlak je zažvižgal in oni hip je izginila postaja v daljavi. Okroginokrog je zavladala tema, v Albinem srcu pa je postalo čudno jasno in svetlo. Ni bilo več slutnje in bolesti, vse je izginilo tisti hip, ob tem spoznanju. Stisnila je malo Albinico k sebi in zazdela se ji je, da je ta pogled v temo njegovega življenja uničil v njej vsak spomin nanj in da se pričinja zanjo nov dan, veliki dan spoznanja in vstajenja k novemu življenju...

Studenko.

Ko zapojo velikonočni zvonovi...

Spisal Josip Premk.

Vso dolgo zimo je hrepenela po pomlad in kadarkoli jo je obiskal, ji je moral priznati, da se ji zdravje zopet vrača, da je krepkejša in vse tako kakor je želela. Včas je stopila pred zrcalo in se je prestrašila: obraz ji je zbledel in splahnel in v globokih jamah so temnele oči in ustnice so postale tako tenke in ozke, da se je gospa Amalija komaj spoznala. Ampak vendar je upala in videlo se je, kakor da jo edino to trdno in veliko upanje še krepki in ji daje najpotrebnejši moči. Povedal ji sicer ni ni-

kdo, da je zapisana smrti, taka kruta odkritosrčnost bi jo uničila, zato so ji prizanašali, dasi jih je bilo mnogo, ki bi ji bili radi povedali, naj ne zida gradov, v katerih ne bo nikdar stanovala, ampak naj misli rajše na svoj konec, da je preveč ne prese-neči...

Prošlo jesen se je poročila, zdrava in vesela kakor majska jutro, in tudi njen soprog Ernest je bil krepak in čil in tako se je zgodilo, da sta posetila tiste veselice, kjer se je Amalija tako prehladila. Plesala je kakor je plesala že neštetokrat, a potem je morala stati vroča in razgreta kje na prepihu ali bogve kako, da je čutila že drugi dan neprijetne posledice. V glavi ji je gorelo in po vsem telesu je čutila težko utrujenost; soprog je poklical zdravnika in ta jo je potolažil kakor je navada.

Ko ji je nekoliko odleglo, je vstala in v par dneh se je videlo, kakor da je popolnoma okrevala. V prsih jo je sicer še vedno zdajpazdaj neprijetno zasklelo, da je morala pokašljavati, a drugače se je čutila močno in zdravo. Sicer je bilo to njeno zdravje kaj nestalno in negotovo in tudi zdravnik je prihajal še vedno, pisal recepte in se gladil po pleši, naposled pa ga je gospod Ernest plačal in ga najtopleje zahvalil za vso njegovo skrb in požrtvovalnost ter poklical drugi dan nekega mlajšega zdravnika. Ta je preiskal gospo Amalijo, ki je bila slučajno tisti dan tako slaba, da se ji ni hotelo iz postelje, in jo je gledal naposled z mirnimi, resnimi očmi.

»Kaj mi je, gospod doktor? Kaj ne, da ni nič nevarnega, samo prehladila sem se« — in kašelj ji je prekinil nadaljne besede.

Njene velike temne oči so bile uprte vanj skoro proseče in videlo se je, da mu je težko...

»Nikake nevarnosti ni, milostiva«

Nato se je priporočil in odšel. V sosednji sobi ga je sprejel gospod Ernest s skrbnim obrazom.

»Kako mislite gospod doktor?«

»Mislim — mislim — hm —«

»Prosim vas, povejte mi odkritosrčno!«

Položil mu je roko na ramo in gospod Ernest je pobledel ob neprijetni slutnji, zdravnik pa ga je gledal sočutno in je dejal zamolklo:

»Žalostno je, ampak resnično, da je danes leto ne boste več imeli.«

Gospod Ernest je povesil oči, zamrmral je nekaj nerazumljivega, potem pa mu je stisnil roko.

»Ali prilajate vendar še vedno, ako ji morete podaljšati kak dan življenja in njej nikar ne povejte!«

Nato se je obrnil v stran in je pritislil robec na oči in šele čez dolgo, ko je odšel zdravnik, je stopil v sobo, kjer je ležala v postelji gospa Amalija.

Okrenila je glavo proti njemu in se mu je nasmehnila.

»Čemu si žalosten? Zaradi mene?«

In pri tem se je zasmejala tako glasno, da je pričel soprog skoro dvomiti o resničnosti zdravnikovih besedi.

»Tako! vstanem in zdaj ne ostanem v postelji nikoli več, kajti potem se zdi človeku, kakor da je resnično bolan.«

»Ne, danes še ostan v postelji,« je branil soprog — »jutri pa, če boš bolj pri zdravju — kakor hočeš.« In gospa Amalija je ostala v postelji vse popoldne. Gledala je v okno, skozi katero je sijalo blede zimsko sonce, in mislila na pomlad, ko ozeleni vsi gaji in pride maj in razsije rože vsepovsod... Zdaj je zunaj še pusto, sneg leži po strehah in umazana kapnica se pretaka po občestnih jarkih. Ljudje so čemrni, sami bolniki, še nebo je zaspano in sonce se dvigne nad obzorje komaj za pet pedit. Takrat pa bo vsahajalo višje in vsebolj svetlo in gorko, na belem konju bo predirjal sv. Juri vse ravnine in doline, sejla bo rože, zdravje in veselje, in takrat ne bo v prsih te težke tesnobe, ampak sama moč in čilost...

Tako je mislila gospa Amalija in je listala po koledarju, štela je dneve do Velike noči in naštela jih je še dvainpetdeset.

Ob solnčnih dnevih je zapustila sobo, odšla sta s soprogom na izprehod, ampak gospa Amalija je naposled priznala, da hodi silno težko in ji tudi mrzel zimski zrak vpliva kaj neprijetno na pljuča. Po vsakem izprehodu je bila izmučena na smrt. Prišedši domov, se je zgrudila v naslonjač in je hropla z globokimi vzdihli. Pri tem jo je napadal kašelj še huje in tako ni napoled hotela več iz sobe.

»Spomladi, ko bo milejšje, o Ve-

liki noči, takrat pojdem zopet —« je zavrnila in trdem prepričanju, da se res zgodi; in tudi zdravnik in soprog sta ji pritrdjevala, da je bilo njeno upanje še večje in lepše...

Ko so vzcveteli prvi zvončki, jih je prinesel soprog velik šopek. Amalija se jih je razveselila — znanikl pomladi, gledala je v njih nežne bele cvete in bilo ji je težko, da jih ne more iti nabirat sama.

Zadnje dni se ji je zdravje precej poslabšalo. Pobledela je in polt ji je postala nekako prozorna, tenka in fina kakor pri bolnih, ki jim šije jetika že poslednje dni in ure. Zdelo se ji je, kakor da se ji je vrat podaljšal in zožil, da so postala ustesa večja in nekoliko pahljajasta in ušnice tako osinjele in drobne, da so komaj pokrile zobe. Pod očmi so se ji zaledili temni kolobarji, kosti v licih so ji izstopile in čelo se ji je sveilo kakor iz porcelana.

Tako je ležala v postelji in njene roke so se komaj odražale od belih blazin, samo v očeh je bilo še življenje in v tistih očeh je gorelo nekaj, kar je dajalo moč tudi ostalim onemoglim udom... Ali vendar je zatrepetala včas tudi v njih nekaka prikrita bojazen, plaha misel pred nečim, kar je bičalo njeno dušo v momentih najtemnejše slutnje..., a to so bili le hipi malodušja, drugače ni bilo v njenem srcu nad kmalušnem ozdravljenju nikakega dvoma.

Zdravnik in soprog sta se premagovala, kolikor mogoče, vsaka njuna beseda, vsak pogled, celc vsaka kretnja je bila premišljena in stor-

hotel blesteti s to in sto citati in arhivnimi beležkami, dasi je cele partije »Zgodovine« opisal čisto izvirno po samostalnih arhivskih študijah; hotel je marveč dati gladko čitno, pravo narodno knjigo in dobiti čim več čitateljev. Družec tako temeljitost stvari in gladkost forme, je podal klasično delo, ki mu jih je malo enaki. Ljubav do istine in do naroda kažejo lepo njegove besede, češ, hotel je najti istino, najsi bi tudi za narod bila trpka. »Ako li sam ikak, kadgod omamljen ljubavlju moga naroda, istinu promašio, to iskreno žalim...«

Končal je to svoje delo z l. 1884. in sicer z besedami: »Jelačić naviješta po pravu, danom njemu od sabora hrvatskoga... rat i počme prelaziti Dravu kod Varaždina...« s poznanim svojim geslom: »Što Bog da i sreća junaka«. Kakor da bi hotel s tem markantnim koncem pokazati narodu smer, kamor mu je iti... Prvi je Smičiklas opisal v eni veliki potezi hrvaško zgodovino od samostalne hrvaške države ob sinji Adriji do cetinjskega sabora 1527 in hrvaške pragmatične sankcije 1712 in Jelačića bana.

Danes, 9. marca se tem laže spominjamo hrv. zgodovine in nje pisatelja, ker je baš 9. marca 1712. hrvaški sabor sprejel pred vsemi drugimi narodi hrv. pragmat. sankcijo, ki so z njo Hrvati sprejeli ono princesinjo avstrijsko za svojega vladarja. »Katera vlada v Avstriji, Štajerski, Koroški in Kranjski ter stoluje v Avstriji.«

Smičiklasovo delo za Enciklopedijo, njegov trud za združevanje naših kulturnih višin, številnost, rečnost in formalna dovršenost njegovih del je povoda dovolj, da ga v smislu pravil »Matiče Slovenske«, ki govore o zaslugah častnih članov za prosveto, predlagamo častnim članom »Matiče Slovenske«.

Skupščina je predlog sprejela z glasnim odobravanjem.

Naj bi bila ta izvolitev znak novega skupnega plodovitega dela.

Izmed publikacij »Akademije« je celo za širše kroge velezanimiv »Zbornik za narodne šege in običaje južnih Slovanov«, kjer je izišlo že tudi več slovenskih prispevkov.

Opisi narodnega življenja se čitajo čisto kakor romani.*

Iz življenja Smičiklasovega.

Tadija Smičiklas se je narodil 1. oktobra 1843. v selu Reštovu v Zumberku od siromašnih roditeljev. Škof Gjuro Smičiklas v Križevcih ga je vzel v grško-katoliško semenišče v Zagreb, kjer je dovršil gimnazijo 1863.

Nato je bil eno leto gimn. suplent v Osijeku, a l. 1864. je odšel na dunajsko univerzo študirat geografijo in zgodovino. Na Dunaju je ostal 4 leta ter delal obenem kot pravi član »Instituta für österreichische Geschichtsforschung«.

L. 1869. je bil nameščen na gimnaziji na Reki, kjer je služboval do 1873. Nato je prišel na gimnazijo v

* Ze radi nje naj bi publikacije »Akademije« ne manjkale vsaj v knjižnicah naših srednjih šol. (Vse publikacije, kakih 10 obsežnih knjig, stanejo na leto le 20 K).

iena v skrbi, da bi morda Amalija ne zaslutila, kar ji talita in prikrivata... Soprog je govoril z njo o najbolj veselih stvarih, o izletih, o letoviščih, o zabavah, ki se jih udeležita in o vsem, samo nobene besede o slabem izidu njene bolezni, dasi bi bila gospa Amalija lahko mnogokrat spoznala, da je vse to, kar ji pripoveduje soprog, umetna laž, da so njegove oči pri tem mnogokrat čudno mračne in skoro otožne in da drhti v njegovem glasu nekak neprijeten trepet, ki ga je često prisilil, da je nena doma umolknil.

Zdaj so mučile gospo Amalijo najbolj noči, ko jo je dušil kašelj skoro neprenehoma in ni bilo spanja od nikoder. Po dnevi ji je bilo vedno nekako lažje, vsaj zdelo se ji je tako, ko je sedela v mehkem s pernicami obloženem stolu čisto pri oknu in se grela ob prvih toplih pomladanskih zarkih. Čudno lepi dnevi so postali naenkrat; sonce je sijalo toplo in prijetno, zrak je dišal po svežem zelenju in vse je obetalo, da bo Velika noč vsa lepa in solčna. Tako je mislila tudi gospa Amalija in dasi je bilo do praznikov še komaj teden dni, je upala vendar, da do takrat okrevaja vsaj toliko, da zapusti sobo in odhiti na živahno ulico.

»Ko zapoje velikonočni zvonovi, bom zdrava in vesela, kakor lani. Zdaj je prišla pomlad, zdaj ozdravim,« je dejala soprogu, ko sta govorila o Veliki noči in soprog ji je pritrdil:

Zagreb, kjer je deloval, dokler ni bil 19. marca 1882. imenovan javnim rednim vseučiliškim profesorjem za hrvaško zgodovino s posebnim ozir na avstrijsko in ogrsko zgodovino. Predaval je na univerzi v Zagrebu tudi pomožne zgodovinske znanosti. Bil je dekan modroslovne fakultete 1886/87 in rektor 1887/88 ter poverjenik za izpite srednješolskih kandidatov.

L. 1813. je postal pravi član »Jugoslavanske Akademije«, vseučiliški profesor in častni meščan mesta Zagreba, Varaždina in Karlovca. »Matica Hrvatska« ga je 1889. izbrala svojim predsednikom. Predsedoval ji je do dobe, ko je postal predsednik »Akademije« (13. decembra 1900 izvoljen, z 7. jan. 1901 od cesarja potrjen).

Pred dvema letoma ga je cesar posebe odlikoval in priznanje njegovih zaslug na polju znanosti.

Smičiklas je nastopal kot veren pristaš in osebni prijatelj Strossmayerjev tudi politično. V težkih Kluenovih časih je od 1884.—1887. v hrvaškem saboru zastopal kotar sotinski, od 1897. pa kotar pregradski, opozicionalec, dasi profesor.

Zadnja leta ureja veliko publikacijo »Akademije«: »Codex diplomaticus« in prispeva v »Zbornik za narodne šege in običaje južnih Slovanov«.

Med turškimi ranjenci v Carigradu.

(Po informacijah usmiljenih sester S. Elizabete grofice Montecuccoli, s. Priske Thürmann in s. Viljemine Može.)

Predvčerajšnjim so se vrnila iz Carigrada tri usmiljenke, ki so tam v službi »Rdečega križa« opravljale delo usmiljenja ter stregle ranjenim turškim vojakom. Te usmiljenke so S. Elizabeta grofica Montecuccoli, nečakinja bivšega admirala, ki je bila pred dvema letoma prednica v ljubljanskem Leonišču in ki je zdaj prednica I. garnizijske bolnice na Dunaju, s. Priska Thürmann iz St. Pöltna, in s. Viljemina Može, Slovenka, rojena na Gorenjskem. Po posredovanju zdravnika g. dr. Avramoviča je bila s. grofica Montecuccoli tako ljubeznjiva, da je sprejela včeraj dopolne člana našega uredništva ter mu opisala razmere, ki vladajo v turških bolnišnicah. Tudi s. Priska Thürmann je dala našemu uredniku mnogo jako zanimivih podatkov. Iz teh podatkov navajamo sledeče:

Usmiljenke so se odpeljale 11. novembra v Bukarešto in od tam v Konstanco, kjer so se vkrcale na ladjo »Rumenia«. Vožnja je bila lepa, le ponoči je razsajal hud vihar, ki so ga pa prespale. Že na ladji so spoznale značaj Turkov. Vozilo se je namreč tudi več siromašnih turških rodbin. Otroci so bili sestradani. Usmiljenkam so se otroci smilili ter so jim hotele dati nekoliko tople juhe, toda starši tega niso dovolili, češ, da Turci ne sme ničesar sprejeti od kristjanov. Ko so prišle v Carigrad, so se najprvo naselile v bolnici sv. Jurija, ki je tudi last usmiljenih sester. Prednica je rojena Turkinja, prva turška usmiljena sestra. Od tam so jih takoj drugi dan dirigirali v vojašnico Taškišla v Peri, ki so jo izpreminili

»Da, da, ubožica! Ko zapoje velikonočni zvonovi, boš pela tudi ti.« Amalija se mu je hvaležno nasmejala, toda soprog se je njenega nasmeha skoro prestrašil: ustnice njene so ostale trudne in vele, preko lic so se ji zajedle globoke ostre poteze in še oči so ugašale in so postale motne in mračne. In kakor da je videla sama ta svoj obraz je zatislila oči — in potem je priznala, da je trudna in slaba. Legla je in ni več vstala. In kakor da jo je obsijalo razodetje, kakor da je spoznala svojo usodo, je umolknila skoro popolnoma in je žalostno gledala po odeji. Če je izpregovorila se je prestrašila lastnega glasu, bil je ves hrupav in brez moči, a je zdaj prenašala vse udano in molče.

Dočakala je praznike in slišala je pozdrav velikonočnih zvonov. Tako prijetno so odmevali nad mestom, da se ji je orosilo oko, a potem je namignila naj okno zapro, kakor da ji je pretežko misliti na vse, kar se godi zunaj...

Nagnila se je nazaj in tako osala dolgo nepremično s stisnjenimi trepalnicami in polrazprtimi ustnicami, proti večeru pa je kriknila in je omahnila v blazine, kakor ranjena ptica. Še parkrat je zablodila preko sobe z gasočimi očmi... potem se je znašla naenkrat sredi pomladanskega polja vsa vesela in zdrava, med tem ko se je v njeni spalnici baš pričelo ohlajati njeno mrtvo telo.

v bolnišnico. In tam so ostale do zadnjega časa. — (To je najbrže vojašnica Taksin, katero so l. 1909. ob času revolucije bombardirali mladoturške čete. Vojašnica leži na holmu v Peri, od koder je diven razgled na Bospor, na Skutari in Hajdar pašo. Ob vznožju ob Bosporu je sultanova rezidenca Dolmabahdže. Vojašnica je ogromno, še dokaj novo poslopje. Bombardma l. 1909. je uničil del strehe na vojašnici, porušil nekaj sten in razbil nekaj oken. Poškodbe bi se dale s par tisočaki popraviti. Toda značilno za turške razmere je, da je bila ta kasarna še jeseni meseca septembra, torej tik pred vojno še v prav takem stanju, kakor neposredno po bombardmaju l. 1909. Mesto da bi turška vojna uprava s par tisočaki dala popraviti nastale poškodbe, je raje dala izprazniti vojašnico in jo hladnokrvno prepuštila počasnemu razpadanju, dasi je zgradba vojašnice čisto gotovo stala več milijonov. Da v tem poslopju usmiljenke niso bile zavarovane proti dežju, je torej povsem umljivo. Opomba uredništva.)

Razmere v vojašnici oziroma bolnišnici so bile pri prihodu usmiljenk jako žalostne. Usmiljenkam so odkazali v tretjem nadstropju neopopravljeno sobo. Morale so ležati na tleh. Ležišče jim je preskrbel soproga avstrijskega veleposlanika obmejnega grofa Pallavicinija, ki je sploh vodila vso akcijo avstrijske »Rdečega križa«. Ponoči je skozi strop deževalo in so bile usmiljenke včasih precej zmočene. Šele pozneje jim je soproga veleposlanika dobila postelje. Hrane tudi niso dobivale od vojaške uprave, temveč iz poslaništva. Sploh Turki niso nič kaj radi sprejeli te pomoči in sam paša, ki je bil predstojnik v vojašnici - bolnišnici, se je izrazil, da ne more razuriet, čemu se toliko trudijo za ranjence, ker je vendar vsakemu določeno, kdaj mora umreti. Razentega pa niso usmiljenkam in tujim zdravnikom prav nič zaupali, celo do turških civilnih zdravnikov niso imeli zaupanja.

V bolnišnici niso imeli niti najprimitivnejših sredstev. Primanjkovalo je obvez, operacijskega orodja sploh niso imeli, ravnotako tudi ne perila. Vse to je kupilo avstro - ogrsko poslaništvo. V celi bolnišnici, kjer je ležalo poprečno 1400 do 1800 bolnikov, niso imeli niti ene kopalnice. Lekarna je bila popolnoma nezadostna. Če so zdravnik ali ono zahtevali, je ravnatelj kratkoma odgovoril, da nima, ker mu manjka denarja. Niti citron niso bolniki dobili.

Postelje so bile skrajno pomanjkljive. Prostor, na katerih so stale postelje, je bil ves preuknjani. Pihalo je v dvorane, da so bolniki le težko vzdržali velik prepah. Pokladali so na te odprtine čevlje, da bi tako ne vlekle. Razentega pa so prihajale iz teh odprtih podgane, ki so se sprehajale po sobanah ter nadlegovale bolnike. Bolniki se niso mogli preobleči, ker ni bilo perila. Uši in drugega mrčesa so imeli toliko, da jih sploh niso mogli očistiti. Seveda so se tudi preseljevale na usmiljenke, ki so jih bile vse žive. Vsak večer so se morale več nego eno uro čistiti, da so jih vsaj za sil' odpravile. Turki ki niso mogli uši samo loviti, niso pa jih pobijali, temveč ležerno metali na tla.

Strežaji so bili popolnoma neveseli ljudje. Navadno so bili to vojaki, napol bolelni in slabotni, ki niso mogli več v vojno. Razumeli niso niti najnavadnejših stvari. Bolnika oziroma ranjenca so parkrat položili na tla, predno so ga prinesli na njegovo mesto.

Turški zdravniki sploh niso imeli nobenih pravic. Glavni faktor je bil ravnatelj - paša. In če se je temu zdelo, so morali včasih kar naenkrat prenesti iz ene sobe vse bolnike v drugo. In zgodilo se je, da so v takem slučaju prenesli tudi mladega vojaka, ki je umiral. Zdravnik, ki se ni slepo pokoril, je bil strogo kaznovan. Turškim vojaškim zdravnikom se ni dobro godilo. Včasih niso imeli niti jesti. Kako strogo je postopal ravnatelj, je razvidno iz naslednjega dejstva. Lekarnar ni hotel ali ni mogel dati nekemu bolniku ricinusovega olja. Ravnatelj ga je zaprl za 24 ur. V bolnišnici, kakor tudi v celem mestu je primanjkovalo premoga. Da bi si bolniki nekoliko pomagali ter si skuhal čaj, so na skrivnem vzeli nekoliko premoga. Ravnatelj je to izvedel ter kaznoval nadzornika strežajev, ki je bil častnik, v osem dnevni zapor. Neki strežaj bi rad obiskal svojo rodbino. Prosil je grofico Pallavicini, naj mu izposluje potrebni dopust. Ravnatelj je za to izvedel ter dal strežaja prav pošteno preteptati, ker se je obrnil na soprogo avstro - ogrskega poslanika.

Kakor že rečeno, so bili Turki jako nezaupljivi napram tujim zdrav-

nikom. V bolnišnici je bil tudi Grk dr. Kokolatos. Bil je izboren zdravnik. Posebno velikih zaslug si je pridobil, ko je razsajal legar. Ko je nekega dne zjutraj prišel v dvorano, ki je bila njemu odkazana, ga je pred vratmi sprejel turški vojaški zdravnik ter ga kratkoma odlovil. Najbrže mu niso zaupali, ker je bil Grk.

V tej vojašnici - bolnišnici so bili večinoma lažje ranjeni. 25 odstotkov bolnikov je imelo zmrznjene noge in so jih morali zvečinoma amputirati. Te bolnike so prinašali večinoma za časa premirja. Strelne rane niso bile prenevarne, nevarne so bile le rane, povzročene od šrapnelov. Dobili so tudi ranjenca, v katerem je tičala turška krogla. Pri enem ranjencu so našli v žepu dvoje ušes z uhanji, ki jih je najbrže od kake žive Bolgarke vzel za spomin.

Ranjenci so bili zelo potrpežljivi in niso niti tožili, niti se pritoževali. Tudi umirali so radi. Čudno pa je bilo, da so morale usmiljenke iz sobe, kadar je umiral kak ranjenec. Temu so vili ali pa dali na vati tri kapljice vode v usta. Med ranjenci so bili večinoma prebivalci Male Azije, tudi mnogo Arabcev. Najprijaznejši in najpotrpežljivejši so bili Arabci. Večinoma so bili starejši vojaki, bilo pa je tudi mnogo mladeničev, starih od 16 do 17 let. Vojaki niso znali čitati. V eni dvorani je ležalo navadno 70 ranjencev in od teh je znal komaj eden brati. Meseca novembra in decembra niso dobivali nikakih časopisov, ker so merodajni krogi hoteli, da široka masa sploh ničesar ne izve o vojni in o njenih vzrokih in posledicah. Šele pozneje, namreč za časa premirja so dobivali časopise. Navadno je v vsaki dvorani čital en ranjenec novine, dočim so ga ostali poslušali.

V bolnišnici so imeli tudi mnogo slučajev nalezljivih bolezni, predvsem legar, koze, dizenterijo in neke vrste kolere. Vendar pa te bolezni niso postale epidemije, čeprav so bile sanitetne razmere pod vso kritiko. Celot stranišče je bilo odprto in strežaji so pili iz istih kozarcev, kakor bolniki.

Bolnišnica in sicer ambulantna je bila v S. Stefano. Tam so ležali bolniki po dva in dva v šotorih. Blata je bilo v šotorjih toliko, da so morali zdravniki hoditi v škornjih. Skoro vsi ti bolniki so pomrli. V tej ambulantni bolnišnici so delovali angleški zdravniki. Eden je postal tudi žrtev svojega poklica ter umrl na koleri.

V Carigradu samem niso mnogo čutili o vojni. Vlada ni namreč ničesar razglašala o dogodkih. Vse je šlo mirno pot, edinele konjski tramvaj ni vozil, ker so vse konje vporabili za vojno. Primanjkovalo je tudi vsepovsod premoga. Vsak petek, ko gre sultan v mešejo, se je vršila velika vojaška parada. Med vojno so gradili električni tramvaj.

Značilno pa je, da avstrijskim zdravnikom in usmiljenkam niso prav nič zaupali, posebno v zadnjem času ne. Turki so namreč mnenja, da hoče tudi Avstro - Ogrska dobiti kos Turčije in da vsled tega ni zaupati Avstrijcem. In v zadnjem času je turška vlada, čeprav je prej vedno trdila, da nima potrebnega denarja za oskrbo bolnikov, kar naenkrat uvedla v to bolnišnico — turški polumesec. Ker grofica Pallavicini ni hotela, da bi usmiljenke sodelovale s turškim polumesecem, tedaj so se usmiljenke umaknile ter odpotovale domov. Samo eno dvorano si je grofica še pridržala, kjer bo delovala še kakke tri tedne.

Sploh je bila pa duša vsega samaritanskega dela grofica Pallavicini, soproga avstro - ogrskega veleposlanika. Ko so se ozdravljeni ranjenci — in teli je bilo mnogo — vračali iz bolnišnice deloma na bojišče, deloma domov, jih je soproga veleposlanika popolnoma oblekla. Dala jim je hlače, telovnik, fes, srjaco, spodnje hlače, čevlje in še nekaj denarja.

Ko pa je v zadnjem času videla, da so se Turki na precej čuden način iznebili avstrijskega Rdečega križa, je sklenila, da se zavzame za Albance, ki trpe v Carigradu grozno bedo. Turki namreč kar ne morejo videti Albancev in jim ne dajo niti pomoči, niti drugih sredstev.

Končno je ena izmed usmiljenk še pripomnila, da je bolnišnico večkrat obiskoval neki nemški polkovnik, ki pa je bil v turški službi. Ta je bil jako pobit vsled hudih porazov Turkov in sklenil je, da sestavi svojo divizijo, da reši — Odrin. Siromak pa je obel na legarju, vendar pa je ozdravel. In pred odhodom usmiljenk, jim je sporočil, da bo vendarle zbral divizijo ter skušal izvršiti svojo namero.

Usmiljenke so se odpeljale iz Carigrada s Lloydovim parnikom »Brinn«. Največ strahu so imele v Dardanelah, kjer so položene mine.

Splošno je tam navada, da se vzame lotseja, toda kapitan ga ni hotel vzeti, češ, da turškemu lotseju ni zaupati. Srečno so prispele v Trst, od koder so se odpeljale v Ljubljano. Zdrave so vse tri in se jim prav nič ne poznajo napori in muke. Ena tovarišica je ostala v Carigradu, ker je težko zbolela.

Vojna na Balkanu.

Avstrija in Črna gora.

Poročali smo že, da namerava avstrijska vlada ponoviti svoje zahteve na Cetinju. Nemški listi so zopet vsi polni hujškanja in kriče naravnost po vojni. Res velika slava bi čakala našo vojsko, če bi se merila s Črnogorci, pa tudi to ne bo šlo tako hitro, kakor si predstavljajo gotovi krogi. Črna gora ni osamljena in vojna s Črno goro bi mogla zopet spraviti na dnevni red vse one pošasti, ki so do začetka marca strašile po Evropi. Vprašanje je, ali je vredno prelivati potoke krvi za to, kar je zahtevala v svoji prenaplenosti avstrijska diplomacija. In na to vprašanje ni drugega odgovora, kakor kratki »ne«. Poznamo trmo avstrijskih diplomatov, ki so nakopali naši monarhiji že dosti nesmrtnih blamaž in tudi napram Črni gori se bojimo, da bo žela naša diplomacija samo novo blamažo. Zaslugo naj si pripisuje potem vlada sama. Neki diplomat piše v »Neue Freie Presse«, da je možna tudi vojna s Črno goro in kakor pravi junak dostavlja: Črnogorska armada je sedaj v takem stanju, da svojih velikanskih izgub na ljudeh ne more nadomestiti z novini. Tedaj, ker je Črna gora oslabiljena, zato je treba udariti po njej. Tako odkrito bi diplomat ne smel govoriti, sicer vzbujajo sum, da se boji v drugem slučaju črnogorskega orožja. V zadnjih urah pa naj bi se diplomati še vprašali: Ali je vredno izzvati zaradi teh malenkosti evropski konflikt?

Skader.

Odporna sila braniteljev Skadra je malone zlomljena. Skader se ne more več držati. V par dneh se mora mesto predati. Zdi se, da je s popolno gotovostjo pričakovati generalnega naskoka danes ali jutri. Sedaj so iznašli nemški listi še novo vest, da je bil namreč avstrijski konzul v Skadru ubit od neke granate. Počakati bo treba, da pade mesto, potem se bodo brez dvoma vse te vesti izkazale za neresnične.

Izmišljeno ali pa vsaj močno pretirano pa je poročilo, ki prihaja iz Reke. Neki albanski trgovec Godmajas, ki je baje prišel pred par dnevi tja, pripoveduje, da je življenje v Skadru popolnoma normalno. V mestu ne primanjkuje živil in bi se moglo mesto držati še 2 leti (?). Obleganje so prebivalci šele zapazili, ko se je vršila bitka na vznožju Bredice, v kateri je padlo 1200 Črnogorcev in Albancev. Ko je dospela vest o bitki v Skader, se je polastila prebivalstva prava panika in prebivalci so zahtevali od Riza bega, da naj mesto preda. Riza beg pa je dal voditeljem gibanja zapreti in 6 izmed njih obešiti. Od tedaj ne govori nobeden več o predaji mesta.

Tako govori Albanec o Albancih in Turki, za katere se zavzemajo naši Nemci. Tu naj bi se vprašali, na kateri strani se vrše grozovitosti, ne pa tja v en dan sumničiti Črnogorcev:

»Hamidie« pred Sv. Ivanom.

Iz Budimpešte poročajo o izpovedbah krmarja parnika »Skodre« glede napada turške križarke »Hamidie« na grške transportne ladje pri Sv. Ivanu Meduanskem še sledeče: Bombardiranje turške križarke je bilo strahovito. Ob 3. popoldne se je zgodila strašna eksplozija. Domnevali so, da je eksplodirala municija, ki jo je bilo pripeljal 19 ladij in izkrcalo na obrežju. K sreči pa ta municija ni trpela, sicer bi se bilo vse mesto razsulo. Na grških ladjah, ki jih je »Hamidie« bombardirala, so se odigrali strahoviti prizori. Vojaki, konji in živina, vse je poginilo na gorečih ladjah. V pristanišču je ležala tudi črnogorska kraljevska jahta, ki se je mogla rešiti samo na ta način, da je razobesila avstrijsko zastavo in odplula v Spico.

Na vzhodnih bojiščih.

Včerajšnji dan je potekel ob cell črti pri Cataldži še precej mirno. Tu in tam so pač poskusili Turki vdreti v bolgarske pozicije, toda povsod brez uspešno. Povsod so jih Bolgari z velikimi izgubami zapodili nazaj.

Tudi pri Bulairu vlada mir, dasiravno prihajajo iz Carigrada vesti o nekem majhnem uspehu Turkov.

Izpred Odrina ne poročajo ničesar novega.

Mediacija velesil.

V dunajskih diplomatskih krogih se zatrjuje, da so mirovni pogoji, ki so jih sklenile velesile kot podlago za svojo mediacijo, sledeče:

1. Odstop Albanije in določitev meje, pri čemer ostanejo Dardanele Turčiji.

2. Usoda Egejskih otokov in Skadra se prepusti odločitvi velesil.

3. Vprašanje vojne odškodnine se reši na ta način, da se bodo upoštevale zahteve zaveznikov pri določitvi kvote turškega državnega dolga, ki jo naj prevzamejo zavezniki.

Kakor piše »Wiener Allgemeine Zeitung« se je upanje na ugodno rešitev mirovnih pogajanj znatno izboljšalo. Skoraj gotovo je, da niso sedanje zahteve Balkanske zveze njih zadnja beseda. Teritorialno vprašanje se bo najbrže rešilo na ta način, da bo dobila Bolgarska Tracijo do črte Enos-Midia ali Enos-San Stefano ob Črnem morju, tako da dobi tudi Odrin. Odločitev glede otokov si pridržijo velesile.

R umoru grškega kralja.

Preiskava na trupu umorjenega kralja Jurja je dognala, da mu je krogla predrila leva pljuča in srce. Smrt je morala nastopiti skoro momentano. Nemogoče je bilo sleči kraljevo truplo, zato je bilo pokopani v njegovi uniformi.

Med dinerjem na dan, ko je bil umor izvršen, je izrazil kralj željo, da bi rad videl pomorsko bitko.

Do sedaj še ni znano, kdaj se bo vršil pogreb, skoro gotovo pa je, da se ne bo vršil pred torkom.

Atentatorja Sinasa so izročili vojnemu sodišču, ker vlada v Solunu še vedno obsedno stanje.

Novi kralj.

Včeraj ob pol 11. dopoldne je prišla kraljevska dvojica v svečanem sprevedu v spremstvu prestolonaslednika Jurja in prince Aleksandra v parlament, da priseže na ustavo. Ko je metropolit izmolil svojo molitev, je prebral prišečo formulo, ki jo je kralj Konstantin glasno ponovil. Kralj je nato podpisal prisege, ki so jo sodepisali tudi ministri in metropolit. Ministri in vsi navzoči so prirejali nato kralju navdušene ovacije. Tudi na poti v grad je ljudstvo novega kralja živahno pozdravljalo.

V Atenah se splošno govori, da bo novi kralj tudi naprej obdržal vrhovno poveljništvo nad vso grško armado.

Stajersko.

Pri statističnem deželnem uradu v Gradcu najbrže ne vedo, da prebivajo na Spodnjem Stajerskem Slovenci in da je do 300 občin v slovenskih rokah! Ta urad je poslal namreč vsem tem slovenskim občinam z dne 12. marca 1913 št. 955, nemški dopis in nemške tiskovine v svrhu statistike v domovinskih zadevah. Občine bi naj te nemške tiskovine na željo nemškonacionalnih zagrzencev pri deželnem statističnem uradu splojnemale! Ta urad je pa deželni in mora imeti na razpolago slovenske tiskovine, občinam pa mora slovenski dopisovati. Zato naj vse slovenske občine deželnemu statističnemu uradu omenjeni dopis s tiskovinami vred vrnejo in naj zahtevajo, da se jim piše slovenski in se jim pošljejo slovenske tiskovine. Og. župani in občinski tajniki, storite to malenkost in ne bodite komodni, kadar se gre za obrambo vaših jezikovnih pravic! Ako bo deželni statistični urad občeval z našimi občinami slovenski, ne bo s tem ustrezno samo našim, v državnih zakonih zajamčenim jezikovnim pravicam, temveč tudi nabitranju pravih statističnih podatkov. Ena izmed večjih slovenskih občin na Spodnjem Stajerskem je imenovani dopis s tiskovinami vred že poslala v Gradec nazaj.

Posvetovalni sestanek glede avtomobilne zveze Celje-Ljubljana se vrši v salonu gosp. Aug. Vidica (Slapar) v Lukovici v torek, 25. sušca t. l. ob 4. popoldne. — Za pripravljani odbor: inž. M. Glaesener, Anton Hribar, Josip Cukljati, Fran Schaur, Lavoslav Apat.

Iz Celja. Narodni čitalnici je daroval njen predsednik dr. Josip Serneč v spomin na svojo umrlo soprogo 200 kron. Iskrena hvala!

Iz St. Jurja ob J. ž. (Knjigovodski tečaj.) Na slovenski deželni kmetijski šoli se je vršil ta teden štiridnevni kmetijski knjigovodski tečaj. Predaval je z lepim uspehom o tem potrebnem in zanimivem predmetu gosp. inženir Josip Zidanšek. Udeležilo se ga je 10 kmečkih fantov,

oziroma gospodarjev, in sicer Gašpar Helbl ob Sv. Primoža nad Muto, Jožef Ambrož ob Sv. Tomaža nad Ormožem, Janez Kranjc z Biša, Lovro Spindler od Male Nedelje, Josip Tovornik z Lok, Lovro Kos z Zg. Ponikve, Alojzij Monetti s Fale, Franc Černešek z Nove Štife, Ignac Jug in Anton Čater s St. Jurja ob Taboru. Kaže se vedno bolj, da skrbi slovenska kmetijska šola v St. Jurju na naravnost vzoren način za povzdigo našega kmetijstva: za izobrazbo mladih gospodarjev v 10mesečnih, tedenskih in dnevnih tečajih, za kmetijsko izobrazbo širših ljudskih krogov pa s predavanji na zborovanjih kmetijskih podružnic in društev, ki jih z vneto opravljata ravnatelj Bele in strokovni učitelj Zidanšek. Ni dvoma, da bo to vstrajno in sistematično delo rodilo sčasoma krasne uspehe. Učitelstvu in drugim inteligentom na deželi nujno priporočamo, naj skrbijo za to, da bodo nadarjeni kmečki fantje posejali 10mesečen tečaj na kmetijski šoli.

Iz Pišec. (Razmere v občini.) Naša občina je lahko vsem drugim v brežiškem glavarstvu za vzor, kako se ne sme gospodariti in kako se ne sme javnih interesov zanemarjati. Pravega župana že nimamo sedem let in občinski volitev že tudi ne celo večnost. Mogoče bodo letos — če bo storilo brežiško okrajno glavarstvo energične korake. Vas Pišice z okolico ima toliko naravnih krasot, da je res škoda, da je tako daleč do nje. Cestne razmere so slabe; če hočeš na Bizeljško, moraš prehoditi strme klanke in poti, ki so ob nekoliko slabšem vremenu nedostopne. Obljubljaj se nam že precej časa cesta proti Stari vasi, a kaj hočemo? Deželni odbor je ne bo gradil, če naš deželni poslanec dr. Jankovič obstruira. Okrajni zatop pa tudi ne funkcijonira na ljubo brežiškim nemškutarjem. O skrbi za občinske ceste pa nima naš občinski odbor najbrž niti pojma. Treba bo v Pišecah nekoliko manj za ljubo klerikalno stranko politizirati in več gospodarskega dela opravljati. Čujemo o novem naprednem političnem društvu v Brežicah; kaj ko bi priredilo tudi pri nas kakšod in malo razglašalo temo v Pišecah?

Iz St. Petra pod Sv. gor. Nek črni naš prijatelj ima posebno veselje po »Slov. Gosp.« vsak šod tukajšnjih narodnjakov smešiti in v nič devati. Nas to zabavljanje nič ne boli, ker pa moramo biti moderni kristjani Krekovega kalibra, mu bomo do zabavljanja že še pošteno plačali. Pojavili so se pa v naši vasi tudi nemškutarji; onkrat se je vršila pripeku, ki se je menda slovenskih grošev že preobjedel, neka bolj prajzovska slavnost. Kaj se je sklenilo, nam ni znano. Pač pa se je poskušalo tisti večer peti — »vahtarico«. Volja je bila dobra, vinski duhovi pa premočni. Prijatelji, pamet, drugače vam utegnemo katero zagosti, da vas bodo bolela ušesa!

Z Gomilskih v Savinski dolini nam pišejo: Kdorkoli se vozi skozi našo vas, se pritožuje nad slabo rihtrajevo cestb. Ta klerikalni močič si misli, da je že vse v redu, če samo okoli cerkve in farovža posiplje: drugim grozi s tožbami, če ne bi posuli vsak svojega dela ceste, on pa nič ne stori, dasi ima gramoz pred nosom! V naši občini bomo imeli kmalu občinske volitve. Somišljeniki, pozor!

Iz Pragerskega nam piše somišljenik: Bral sem z velikim zanimanjem notico v »Slov. Narodu« o tukajšnjih razmerah. Gotovo je, da slovenski potniki s svojo strahopetljivostjo in indolenco sami pospešujejo nastavljanje trdo nemškega, v političnem oziru jako delavnega železnškega uradništva na Pragerskem. To uradništvo pritiska na obrtnike in železnške delavce na nečuvnen način. Saj se že slovenski ne upajo med seboj več pogovarjati in pozdravljati. Proti temu uradništvu se pa ne postavi niti naša potujoča publika, niti naši politični mogotci. In še nekaj nas to okoli nese na nič. Slovensko kmečko ljudstvo je sila konservativno in vsakim, še tako pametnim gospodarskim novotarijam absolutno nedostopno. Greš po polju: ena njiva je polna najlepših sadežev, druga plevela; prva ima nemškega gospodarja, druga slovenskega. Greš po travnikih: na enem močvirju in ničvredne rastline, na drugem prideluje Nemec obilo krme. In Nemec ima še povrh svojo obrt, svojo kupčijo, bogati se in pridobiva na političnem vplivu. Naša občina (Spodnja Poljskava) je za nekaj dob naravnost izboljšena. Treba bi bilo tu obilnega političnega in gospodarskega izobraževalnega dela. Og. dr. Korošču in dr. Hohnjecu, ki sta kot politična organizatorja toliko slavljena, tu bi bilo hvaležnejše in važnejše delo, ko kje v trdo slovenskih krajih! Če se nas vi, politični voditelji in mogočniki v slovenskem narodu ne bodeče spominjali, kdo se nas pa hoče? Mi

tu narodno v pravem pomenu besede poginjamo.

90. redni občni zbor c. kr. kmetijske družbe stajerske se prične v sredo dne 26. marca ob 4. popoldne v deželni zbornici ter se nadaljuje in konča v četrtek dne 27. marca. V četrtek ob 2. popoldne se vrši v hotelu »Pri nadvojvodi Ivanu« običajni banket. Pozivamo slovenske delegate, da se tega važnega zborovanja polnoštevilno udeležijo.

Iz Ormoža. V zadnji številki napada znani klerikalni smrkoln, ki bi spadal zaradi sleparij pred kazenskega sodnika, dr. Serneca za to, ker je priporočal kmečkimi županom, naj uračujejo slovenski! Razven središkega in lahonskega župana ne uračuje noben v celom okraju dosledno slovenski, kar je žalostno. In še bolj žalostno je, če da »Slovenski Gospodar« prostora takim-le pritepenim smrkolinom, da napadajo one može, ki bi radi spravili v naše občine več narodnega duha. Napade na tukajšnjega slovenskega sodnika pa gotovo volksratovci klerikalnemu dopisunu bogato honorirajo. Dr. Korošca je lahko sram, da daje takim rečem prostora v svojem listu.

Slovensko gledališče v Mariboru. Prihodnja predstava v nedeljo 6. aprila ob pol 8. uri zvečer »Naš župnik, gospod Jakob«. Ljudska igra v 4 dejanjih. Slavno občinstvo opozorjamo, da ta igra ni zamenjati z Anzergruberjevim »Dolskim župnikom« (Der Pfarrer von Kirchfeld). Igra »Naš župnik, gosp. Jakob« je lepa ljudska igra znamenitega ruskega pisatelja S. Puškina in nima nikake podobnosti z »Dolskim župnikom«. — Sezona se zaključuje 20. aprila z narodno igro »Rokovnjaci«.

Iz Ptuj. (Ponemčevalne dence »Lehrlingshorta«.) Okrajna zveza obrtnih zadrug za mesto Ptuj je imela pred kratkim svoje zborovanje, na katerem se je znani Ornigov priganjač, brivski mojster Nikola, zavzemal za to, da bi vse obrtne zadruge podpirale nemški »vajenski dom« (Lehrlingshort) v Ptuj. Ta zavod je bil v Ptuj ustanovljen z izrecnim namenom, ponemčiti slovenske obrtnike in trgovske vajence ter napraviti iz njih zaničevalce svojega slovenskega rodu in materinega jezika, kratkoma: preroditi poštene slovenske fante v podle renegatske kreature, kakor jih je prav veliko med ptujskimi obrtniki in trgovci. Na zborovanju obrtne zveze za mesto Ptuj so tudi obljubili vse ptujske obrtne zadruge Lehrlingshort podpirati, le krojaška je tako podpora odklonila z motivacijo, da zavoda, ki je ustanovljen v izrecno politične svrhe, ne more podpirati. Zadruga nima nikake obveznosti in dolžnosti, da bi kot stanovska organizacija podpirala vsenemško propagando in pa napadalne nemške težnje. Ako bi bil Lehrlingshort zavod, v katerem bi se mogli slovenski kakor nemški obrtni učenci svobodno gibati in razvijati vsak v svoji narodnosti, bi ga tudi krojaška zadruga rada podpirala. Na ta odgovor iz ust načelnika krojaške zadruge ni vedel brivec Nikola nič veliko stvarnega odgovoriti. Zvijal se je sem in tja, da lahko slovenski vajenci tu pa tam v Lehrlingshortu »windisch« govorijo — kako milostno! — in nazadnje apeliral na krojače, da naj vendar podpirajo ta zavod zaradi — ožroženega nemštva na Spodnjem Stajerskem. Nikola je pri tem gotovo mislil na tiste »ožrožene« svoje brate, ki jih še drži »Südmarka« z napehtanimi groši komaj nad vodo in ki bodo res vedno bolj ogroženi in osamljeni, ako bodo tirali tako blazno protislovensko politiko. Omenjamo ta zanimiv pojav v ptujskem obrtništvu. Posledic ne bo imel za sedaj nobenih posebnih — ali kaže vsaj, da se razmere med obrtniki tudi v »najbolj nemškem« Ptuj obračajo počasi na bolje in bodo tudi ti možje našli počasi k svojemu narodu nazaj.

Iz Gradca. Na stajerski deželni blaznici v Feldhofu je zapisano mesto asistentnega zdravnika. Začetna plača 2000 K s prostim stanovanjem in hrano. Prošnje do 30. marca na ravnateljstvo blaznice.

Iz Gradca. Zveza nemških učiteljev in učiteljic je imela na Jožefovo v Gradcu zborovanje delegatov, na katerem se je razpravljalo tudi o regulaciji učiteljskih plač. Sprejela se je resolucija, ki izjavi med drugim: »Učitelstvo poziva kar najnujnejše vlado, deželno upravo in deželne poslance, naj store vse, kar morejo, da izpolnijo dano besedo glede zboljšanja učiteljskih službenih prejemkov. Vlada naj skliče stajerski deželni zbor še to spomlad in deželna uprava naj da zakon glede regulacije učiteljskih plač na prvo mesto dnevnega reda; častna dolžnost deželnih poslancev je, da ta zakon čim preje sklenejo.«

Iz Gradca. Kakor je naši javnosti znano, je došlo na glavnem zboru »Südmarka« v Celju do ostrih spopadov med nemškimi nacionalci in vsejenci. Prvi so očitali drugim, da

so pri naseljevanju bratov iz rajha na stajerski jezikovni meji zabunkali stotošče kron »Südmarkinega« denarja. Osebito so leteli ti očitki na »veleposestnika« Fraissa, ki je bil načelnik »Südmarkinega« naseljevalnega odseka. Fraiss je nato s svojimi vsenemškimi somišljeniki izstopil iz »Südmarka« in si osnoval lastno napadalno društvo »Heimstatt«, katero se hoče osebito posvečati naseljevanju Nemcev ob stajerski jezikovni meji. To društvo je imelo na Jožefovo v Gradcu svoj občni zbor. Iz oborovih poročil posnemamo, da šteje sedaj 16 podružnic na Stajerskem in 6 na Nižjem Avstrijskem. Na jezikovni meji je kupilo šest kmetij s 86 orali za 30.000 K in naselilo 7 nemških rodbin s 40 glavami. Kakor se vidi, bomo dobili v »Heimstattu« novega, prav nevarnega raznarodovalca naše meje.

Drobne novice. Iz sodne službe. Pravosodni minister je imenoval predstojnika okrajnega sodišča v Radgoni Franca Wazacza za svetnika deželnega sodišča. — Cesar je podelil delavca Kiliana Durchlaufferja, katerega je okrajno sodišče v Ljubnem na Zgoranjem Stajerskem obsodilo na smrt, ker je umoril in oropal svojega tovariša Freitagja v Aumühlu pri Kindbergu. — Iz Braslovč. Te dni je napadel kmečki fant Andrej Prisan svojo lastno mater in jo je skušal s polenom v temi ubiti. Namera pa se mu ni posrečila. Prisan bi se rad znebil svoje 70 let stare matere, da bi dobil potem posestvo v roke. Orožniki so ga že odgnali v zapor. — Iz Maribora. Prijeli so trgovskega pomočnika Hvaleca ker je pokradel v trgovini Ferner, kjer je služil, več obleke. — Iz Celja. »Bratranca« žalskega kaplana Schreinerja, ki je po Zalcu in okoli več ljudi oslepil in okradel, so sedaj prišli v Pregradi na Hrvaškem. Je to neki Rudolff Zagorščak. — Kulturna slika iz kozjanskega okraja. Posestnik Zorko v Velikem dolu je pretepal svojo ženo s korobačem, na katerega je navezal žeblje. Tako jo je vedno hudo ranil; žebli so ji trgali meso s telesa. Nečloveškega moža so ovadili sodnji. Duhovniki v kozjanskem okraju bi imeli z dr. Jankovičem vred mnogo hvaležnega dela, ko še bolj razvnamati surove ljudske strasti. — Iz Fale poročajo, da bo napravila trdka Buss blizu sedanjege broda brv čez Dravo. Služila bo za osebni promet in pa za oporo električnih žic. — Iz Kozjega. Za načelnika kozjanskega okrajnega zastopa je izvoljen dekan Marko Tomažič, za podnačelnika zdravnik dr. Jankovič, v okrajni odbor pa gg. Jug iz St. Petra, dr. Barle, Serbec iz Vel. Kamna, Vrečko iz Presečnega in Golec iz Sedlarjevega. Okrajno blagajno bodo pa dali v upravo dekanu Tomažiču.

Koroško.

Iz St. Vida ob Glini nam pišejo: Dne 17. t. m. je v kamnolomu blizu Tančje gore eksplodirala predelavcu Francu Zinu dinamita patrona ter ga ubila. Žun, ki je že 25 let pri tem delu zaposlen, je najbrže nekoliko zmrznjeno patrono grel pri peči. Žun je doma iz Mengiša. Star je bil 52 let in je zapustil v Mengišu ženo in štiri otroke.

Otroci in orožje. V Dobrlivesi je umrl lovski čuvaj. Ko so delali mrtvaški oder, so postavili v naglici lovsko puško pokojnika, ki so jo sneli s stene, v neki kot v veži. Kropit je prišel mrtveca tudi 14letni kajzarjev sin Ogrin v spremstvu svojega 9letnega tovariša. Zagledal je puško in se začel z njo igrati. Puška je bila nabasana in Ogrin je ustrelil svojega tovariša v glavo. Fanta je zadel pod čelom, krogla mu je prodrila v možgane in povzročila takojšnjo smrt.

Primorsko.

Vlom v vilo nadvojvode Ludovika Salvatorja. Iz Trsta poročajo: V vili nadvojvode Ludovika Salvatorja v Sv. Roku pri Miljah so predvčerajšnjem popoldne odkrili vlom. V vili je bil največji nered. Omare in mize so bile vlomljene in odprte. Škode še ne morejo preceniti. Pred dvema letoma so vlomili v neko drugo bližnjo vilo. Nadvojvoda je na balearskem otoku Minorka.

Izprtje v ladjedelnici Danubius. Z Reke poročajo: Izprtje v ladjedelnici Danubius traja še vedno. Niti delavci, niti vodstvo nočejo odnehati. Vodstvo je izjavilo, da so vsi delavci, ki ne pridejo v ponedeljek na delo, odpušteni. Preiskava pred obrtnim inšpektoratom je imela ta uspeh, da bodo odpustili inženirja Duerksa, proti kateremu se je delavstvo pritoževalo.

Interesante izkopine v Pulju. Iz Pulja poročajo: Za državnim gimnazijem izkopujejo zastopniki avstro-ogrškega arheološkega instituta sta-

rine. Odkrili so preostanke velikega templja. Propileje s krasnimi korintskimi pilastri se še vidijo. En propileon ima širok vhod, ki je obdan v polkrogu od vestibula. Našli so dobro ohranjeno Meduzino glavo, dva oltarja, od katerih je bil eden posvečen boginji Nemezis, votivne svetilke s Herkulesom, eno bronasto tablo iz prvega stoletja pr. Kr., na kateri se opisujejo dogodki rimske državljanske vojne.

Interesanten spor. Z Reke poročajo: V imenu ribiške družbe Neptun je odvetnik dr. Barcich pri tukajšnjem sodišču vložil tožbo proti banu in proti hrvaški vladi. Pred petimi meseci je odplulo več motorskih čolnov ribiške družbe Neptun v Jablonac v komitatu Lika na ribji lov, ki je bil zelo izdaten in ki je vrgel kakih 200 kron. Ko so hoteli prenesti ribe na krov nekega parnika Ungarokroate, je prišel občinski tajnik ter vprašal ribiče, ali imajo pravico loviti v hrvaških vodah. Pokazali so mu dovolilo, ki je izstavila reška pomorska oblast v madžarskem jeziku. Občinski tajnik je zavrnil izkaznico, ker ni bila izstavljena v hrvaškem jeziku, ter pripomnil, da sme dajati pravico za ribarjenje v hrvaških vodah le hrvaška vlada in ban. Vjete ribe so konfiscirali. Družba se je pritožila pri komitatni oblasti in pri banalni vladi, kjer pa so pritožbo odbili. Vsled tega so sklenili, vložiti tožbo pri reškem sodišču. Proces vzbuja v pravniških krogih veliko zanimanje.

Dnevne vesti.

+ Prepoved slovenskega vsesokoškega zleta. Postopanje kranjske deželne vlade napram slovenskemu vsesokolskemu zletu je obudilo prav neprijetno senzacijo tudi na Češkem. Ne samo, da so ogorčeni sokolski krogi, ogorčene so tudi vodilne osebe vseh političnih strank. Jugoslovanski napredni poslanci so vzeli celo zadevo v roke in bodo intervenirali pri vladi, podprle pa bodo ta korak vse češke stranke. Zelo ugledni in vplivni češki poslanci so kar strmeli in kar niso mogli verjeti, da je kranjska deželna vlada slovenski vsesokolski zlet prepovedala. Ta prepoved je najširši češki javnosti pokazala, v kakih razmerah živimo na Kranjskem — in to ima svojo dobro stran. Take prepovedi osvetlujejo razmere bolje, kakor bi to mogli storiti kdo ve koliki članki. Če ne dvigne ministrstvo vladne prepovedi, bo pa gospoda z Bleiweisove ceste v državnem zboru izvedela iz jugoslovanskih in iz čeških ust, kak »prijazen« vtisk je ta prepoved napravila na slovenskem jugu in na slovenskem severu.

+ Ljubljanska državna policija. Vodilno osebo bodoče državne policije je kompletno, vendar pa se podržavljenje še ne izvrši s 1. aprilom, kakor je bilo doleteno, marveč šele par tednov kasneje. Glavno je, da je vodilno osebo kompletno. Gospod grof Künigl se je povrnil z Dunaja, kjer se je v štirih tednih izučil za policijskega ravnatelja ter ustanovil s tem pozornosti vreden rekord, kajti navadni juristi, ki služijo pri policiji, rabijo povprek dvajset let, da se v taki meri izveščajo. Tudi gosp. Skubl se je že udomačil v Ljubljani in ker so mu preskrbeli brezplačno stanovanje, do katerega sicer nima nobene pravice, ne dvomimo, da se bo z vsimi silami posvetil svoji nalogi. Takisto prenaša tudi komisar Junowicz že prav pridno svojo uniformo po mestu in tudi drugi funkcionarji so že na svojih mestih. Samo moštvo še ni izbrano. Čim bodo prostori pripravljeni in moštvo odbrano, torej čez nekaj tednov, bo stopila nova državna policija v akcijo in bo začela izpolnjevati svojo zadačo, ki je bila označena s karakteristično besedo »aufräumen«.

+ Na naslov »Družbe sv. Mohorja«. Pred nekaj časom smo priobčili kritičen članek o »kulturnem delovanju družbe sv. Mohorja. Članek ni samo grajal, kako brezvestno izkoriščajo duhovski izdelovalci cerkvene šundliterature družbo sv. Mohorja in koliko stotošče je za take ničvredne izdelke družba že razmetala, marveč je sploh ožigosel negospodarsko poslovanje družbe, ki je enako razsipanju v »slovenskim interesom kvarne namene«. — Članek je hotel pribiti, da razsipa družba svoje premoženje potratno in da ravna s svojo imovino, ne da bi polagala točne račune, kakor kak potraten Krezus. Naš članek je moral vodilne osebe pri družbi sv. Mohorja hudo zadeti, kajti njih odgovor v »Miru« je bil pisan v jako nervoznem tonu in ni navzlic vsi gostobesednosti prav ničesar ovrgel. Pri družbi se res gospodari po pravi krezovski maniri in kar je najbolj žalostno, časih tudi naravnost na škodo slovenskim narodnim koristim. Družba sv. Mohorja se ponosno

imenuje kulturno društvo, ustanovljena je bila, da širi prosveto med slovenskim narodom, da skrbi za umstveno, нравno in recimo versko povzdigo slovenskega naroda. Naravna posledica tega je, da bi morala družba vse svoje moči in seveda tudi ves svoj zgoz iz slovenskega naroda pridobiti denar porabljeni za slovensko ljudstvo. To pa se ne godi. Svoj čas se je dosti vpraševalo, koliko svojega slovenskega premoženja je dala družba sv. Mohorja na razpolaganje prejšnjemu celovškemu škofu, sleparksemu dr. Kahnu, da je ustanovil z njim Josefs-druckerei in delal družbi sv. Mohorja konkurenco. Odgovor na bilo nikoli dobiti. Za to nemško podjetje nemškega škofa je družba imela denar — in šli so debeli tisočaki nemškemu škofu v lačni žep — že dolgo pa se ni slišalo, da bi bila Mohorjeva družba od svojega nakopičenega kapitala — »Mir« mu pravi »prejšnji prihranki« — dala kak znesek v narodno - obrambne svrhe in da bi družba podpirala slovenske narodne interese ob narodno - ogroženih mejah. In kar je dala Ciril - Metodovi družbi in vrgla v St. Jakob, to je bila malenkost v primeri s tem, kar je dala po verodostojnih zadrtih nemškemu škofu za njegove protislovenske namene. In vendar je in mora biti vse, kar ima družba sv. Mohorja, posvečeno edino slovenskemu narodu in družba ne sme porabljati svojega denarja za druge, kakor za slovenske namene. Josefsdruckerei v Celovcu gotovo ni bila slovenska korist. Se manj pa ima družba pravico, porabljati slovenski denar za nemške kulturne in narodne namene. In vendar se je zgodil tak nezasiškan škandal, in sicer na narodno - ogroženih mejah — Trstu. V ulici Besenghi v Trstu so šolske sestre ustanovile nemško dekliško šolo. Luksorijoznost, ki so jo uganjale te šolske sestre, je postala kmalu splošno znana v Trstu in je tudi ne pričakovano hitro provzročila polom. Samo za Wirtschaft in Haushalt so nemške pobožnjakarice porabile baje do 20.000 K na leto. Ko so prišle v zadrego, so najele posojila pri denarnih zavodih in ko niso pri zavodih ničesar več dobile, so začele »pumpati« vse naokrog in se lotile tudi družbe sv. Mohorja. In zgodilo se je res, da je družba sv. Mohorja posodila posetnicam nemške šole v Trstu 90.000 kron. Pa tudi s tem denarjem ni bilo nemški šoli in nemškim šolskim sestram nič pomagano. Gospodarile so tako razkošno, da bi bile morale napovedati konkurz, če bi jim ne bila priskočila na pomoč vlada. Tista vlada, ki pusti na meje poklicane vojaške stradalnice in ki jim še perila ne da, tako da jih pri živem telesu uši razjedajo, tista vlada, ki svoje uslužbenice in uradnike tako slabo plačuje, da komaj živijo, tista vlada, ki za najpotrebnejše kulturne in gospodarske stvari nima nikoli nič denarja, je z znatno državno podporo preprečila konkurz nemške šole v Trstu. Na posredovanje tržaškega škofijanskega ordinarijata je dala država 87.000 K državne podpore (Saatsaushilfe) in prevzela šolo. — 87.000 kron! S tem denarjem je bilo treba plačati vse dolge, kar so jih napravile šolske sestre. Vso stvar je prevzel tržaški škof dr. Karlin ter razdelil denar med množico številnih upnikov. In sedaj pride najzanimivejši! Družba sv. Mohorja, ki je dala kar na slepo, brez vsakih večjih garancij lastnicem nemške šole v Trstu razdeliti 90.000 kron, je dobila pri okrogli samo 60.000 K in je torej pri nemški šoli v Trstu izgubila celih 30.000 K in še nekaj več! Klerikalci se bodo seveda izgovarjali, da imajo šolske sestre svoje glavno premoženje v Mariboru in da se bo ta denar še dobil, pa to bo prazen izgovor. Družba je odpravljena. Sicer pa vedo klerikalci, da imajo mariborske šolske sestre na eno samo menico tako ogromen dolg, da na kako povračilo, v Trstu izgubljenih 30.000 K še mislijo ni. Ta slučaj je takega značaja, da mora z žalostjo in gnevom navdati vsakega Slovenca. Družba sv. Mohorja ni noben denarni zavod, ki sme posojati, kjer dobi večje obresti, nego je kulturno društvo. In to kulturno slovensko društvo razpisa denar za nemške šole, za nemške cerkvene namene, in med tem ko za slovensko šolstvo nima denarja, pa ga ima za nemške ter podpira z njim indirektno germanizacijo med Slovenci v ogroženem Trstu ter pomaga krepiti nemški življenjski v velevažni obmejni postojanki.

+ Značilno. V kratkem času sta zopet dva inženirja zapustila službo pri kranjskem deželni odboru. Oba Slovence. Inženir Kosmač je šel na Češko, stavbni adjunkt Gustinčič, ki je zdaj zapustil deželno službo, pa pojde v Trst. To je vsakako značilno za razmere, ki vladajo pri dež. odboru. Mesta slovenskih domačinov bodo seveda zavzeli češki klerikalci.

+ Deželni odbor na gori Sinaj. Deželni odbor se je vsedel v četrti na goro Sinaj in je med vrtolom grmenjem sklenil sledeči § k vodopravnemu zakonu: »Ako sklene deželni odbor kranjski v gospodarskem oziru zadaviti Ljubljano, je vsled tega projekt mestne občine, da si zgradi ob Ljubljani elektrarno, obglavljen, pretežna narodno-gospodarska važnost deželnega projekta pa vsakemu slepcu dokazana.« Potolaziti pa je treba Ljubljano, da so česedaj v Avstriji v veljavi še avstrijski zakoni, in da mora slednjič po zakonu prodreti projekt mestne občine, projekt deželnega odbora se pa za enkrat gradi samo v njegovi lastni glavi. Kajti Ljubljana bo ostala še naprej uporniško gnezdo in bo de pa zila na svoje pravice. Da je imela mestna občina stroške za svoje zastopstvo, je pač deželni odbor po svoji lastni logiki kriv; zakaj ni bel s skrbnim očesom nad Ljubljano in zamahnil z mečem nad mestnim projektom že v decembru, ko je bil vložen? Deželni odbor si je hotel pač prihraniti meč za vodopravno obravnavo; ko mu je namreč po samo dvadnevem boju zmanjkalo sape in se je s premlevanjem velikopotezne akcije ter vseh kranjskih prirodnih sil popolnoma izpumpal, je dal za vse večne čase protokolariti, da je edin njegov stvarni argument proti Ljubljani in edin dokaz za koristnost njegovega projekta — izsiljevanje in terorizem.

+ Ne verjamemo! Vse dunajsko časopisje, ki zobje ob vladnih jaslih, je zadnje dni po konci, da štiti ugrožene življenske interese avstro-ogrske monarhije — pred sosedno Črno goro. Pomislite samo, kakša predznost: Črna gora hoče osvojiti Skader proti volji dunajske gospode, črnogorski častniki silijo kapitana avstro-ogrskega parnika »Skodre«, da pomaga v Medov pri rešitvah delih vzpričo gorečega grškega parnika in — o groza — črnogorske oblasti prisilijo 400 katoliških Albancev v Djakovi, da prestopijo v pravoslavje in umore župnika Paliča samo za to, ker neče postati verski odpadnik. Res, same strašne vesti, da se človeku kar lasje ježe! Toda če človek vse te vesti nekoliko prerešeta in si jih malo od bližje pogleda, se prepriča, da so vesti o parniku »Skodra«, o nasilnem spreobračanju katoliških Albancev in o umoru župnika Paliča si na las podobne zloglasni Prochaskovi ateri, da, zdi se, kakor da bi bile naravnost vrezane po njenem vzorcu, samo da je mesto Srbije to pot prevzela Črna gora. Da ima Črna gora kot s Turčijo vojvoča država pravico oblegati mesto, ki pravno in formalno še vedno pripada Turčiji in katero mesto še vedno brani turška posadka, ne glede na to, ali je to komu po volji ali ne, o tem ni prav ničakega dvoma. Kar se tiče parnika »Skodre«, je stvar taka-le: Če je res, kar poročajo tudi nemški in madžarski listi, da je v medovanskem pristanšču jel goreti grški transportni parnik in da so z njega skakali srbski vojaki v morje, da se rešijo smrti v plamenu, potem je bila eminentno človekoljubna dolžnost parnika »Skodre«, da bi prostovoljno pomagal pri rešitvah delih in naravnost sramotno je, ako so morali »Skodrinega« kapitana šele prisiliti, da je vršil to za humanega človeka samo ob sebi umljivo dolžnost! Vest o nasilni spreobrnitvi 400 katoliških Albancev in o umoru katoliškega župnika Paliča v Djakovu je popolnoma neverjetna in zdi se nam, da je naravnost tendenciozno izmišljena. Dunajske vesti namreč pravijo, da so onih 400 katoliških Albancev v Djakovu nasilno spreobrnilo črnogorske oblasti in da so župnika Paliča v Djakovu umorili črnogorski vojaki. Notorično pa je, da so Črnogorci pač okupirali Peč, ne pa Djakove, kjer torej ni ne črnogorskih oblasti, ne črnogorskih vojakov! Če je bil torej v Djakovu res umorjen župnik Palič, potem ga pač niso mogli umoriti črnogorski vojaki, in če je res tu prestopilo 400 katoliških Arnavtov v pravoslavje, jih pač niso mogle k temu prisiliti črnogorske oblasti, in potemtakem je tudi demarša Avstro-Ogrske na naslov Črne gore popolnoma zgrešena! Zato je tudi kralj Nikola na avstrijsko intervencijo za lahko vestjo odgovoril tako, kakor je! Sicer pa je vest o umoru župnika Paliča sama na sebi popolnoma neverjetna. Kdor namreč pozna Črnogorje in Srbe, ve, da so v verskem oziru tako znosljivi in tolerantni, da je popolnoma izključeno, da bi koga umorili iz verske nestrpnosti! Če je torej res, da je bil župnik Palič umorjen, se to čisto gotovo ni zgodilo iz verskih motivov, marveč so igrali pri tem vlogo čisto druge okoliščine. Denimo, da je bil župnik Palič zasaden, kar ni izključeno, da je vohunil ali ščuval prebivalstvo na upor in vstajo. Če je to storil, potem si je

njegovo zlo usodo lahko razlagati. Pa naj bo stvar taka ali drugačna, vse kaže na to, da se gre pri najno-vejšem konfliktu naših diplomatov s Črno goro za Prochaskovo afero v drugi izdaji! Za ta slučaj smo prepričani, da se bo tudi ta konflikt končal s tako nebotično blamažo, s kakršno je končala prva afera Prochaska!

+ Oklic na zapadne Slovence je izšel v Petrogradu. V tem oklicu se pravi med drugim: »Drač, Skader, Debar, Rodosto, Silistria, Solun, Bospor — vse to so vaše slovenske pozicije, stojte krepko za nje, zakaj na teh pozicijah se sedaj odločuje tudi usoda vaših dragih, od vas s takimi mukami branjenih pozicij v Pragi, Krakovu, Ljubljani, Trstu, Zagrebu in Novem Sadu. Če bo za slovensko stvar in slovensko kulturo izgubljen Drač in Skader, Solun in Bospor, potem postanejo tudi vaša Praga in Ljubljana, vaš Zagreb in Krakov žrtve vse požirajočega »pangermanizma od Hamburga do Babilona«. Bratje, zapadni Slovani, pozabite vsaj začasno na svoje spore, kakor so nanje pozabili balkanski Slovani, zedinite se duhovno — z namenom pomagati hrabrim balkanskim bratom, obenem pa braniti svoje lastne, rodne krvne interese...« V zvezi s tem oklicem se razdaja prošnja, naj bi Slovani poslali v Srbijo in Bolgarsko delavce, ki bi obdelovali in posejali polja, mesto srbskih in bolgarskih bojevnikov, ki stoje na braniku domovine pred Odrinom, Cataldo in Bulairom.

+ Iz davčne službe. Davčni oficijali Alojzij Klotfar, Fran Lunder in Henrik Kette so imenovani za davčne upravitelje v IX. činovnem razredu. Vpokojen je evidenčni nadgeomter g. I. Mattesich; premeščeni so evidenčni nadgeomter I. razr. Roger Bassin h katastru Ljubljana I., evidenčni nadgeomter I. razr. Jos. Verbič v Ljubljano, evidenčni eleve Ivan Hočevar za Trebno, davčni praktikant Ivan Vidmar v Idrijo in Andrej Hutter v Novo mesto.

+ Slovenska umetniška loterija. Kdor pozna podrobno delo v sokolskih društvih, čitalnicah in pevskih društvih, pozna tudi lepi idealizem sodelujočih, posebno onih — revnejšega stanu. Po uro daleč in še več prihajajo mladi fantje naravnost od težkega dela — mnogokrat brez gorkega grizljaja — ob lepem in slobodnem vremenu v telovadnico, k pevskim ali gledališnim vajam... In s kakim veseljem se doma uče svojih vlog! (Če bi se vse prireditve vršile samo zaradi teh idealnih srečanj, bi že v tem bilo plačilo truda.) Za vso svojo veliko ljubezen navadno ne prejmejo niti hvala, niti nagrade in — bi je tudi ne hoteli sprejeti. Ali ni letos posebno lepa prilika, razveseliti vendar te marljivo narodne delavce s skromno nagrado, s prav slovenskimi piruhi: s srečkami slovenske umetniške loterije! — Vsako društvo naj bi kupilo primerno število srečk in obdarovalo voje najmarljivejše člane; ta skromen dar bi v njih srcih zanečil je še večjo ljubezen do društva. — Društva (v mislih so mi posebno odseki »Sokolskih domov« in čitalnice) pa naj bi nekaj srečk kupila tudi zase. V društvenih lokalih so stene navadno gole in hladne, k večjemu te še neljubo dirne kak židovski fabrikat kot kričec oljnat madež. — Za slučaj, da bi sreča bila ugodna in bi društvo »zadelo« umotvor, bi od umotvorca na primernem kraju kakor ljubeč — naš — pozdrav šlo po dvorani... Če bi se pa sreča društvu ne nasmejela, bi društvo odškodovalo popolnoma zavest, da je položilo svoj dolžni obolus v prid našim umetnikom in s tem vršilo svojo kulturno nalogo. Društva, uresničite velikonočni pozdrav našim umetnikom!

+ Igralni načrt o efektni loteriji »Splošnega slovenskega ženskega društva«. Srečkanje se vrši dne 15. aprila 1913 v prostorih »Splošnega slovenskega ženskega društva«, Rimska cesta 9, ob 6. uri zvečer. Loterija ima 200 dobitkov, izmed katerih je 13 glavnih dobitkov. Dobitki se razdele na 20.000 srečk. Srečkanje se vrši nastopno: Postavi se kolo. Vleče se 40 števil, ki zadene vsaka po en dobiček. Vsaka izmed teh števil ima po 2 pred- in 2 zadobitka in sicer: I. glavni dobiček v vrednosti 1500 K ima 2 pred- in 2 zadobitka, v vrednosti po 30 K. II. glavni dobiček v vrednosti 1000 K ima 2 pred- in 2 zadobitka, v vrednosti po 30 K. III. glavni dobiček v vrednosti 800 K ima 2 pred- in 2 zadobitka, v vrednosti po 30 K. IV. glavni dobiček v vrednosti 600 K ima 2 pred- in 2 zadobitka, v vrednosti po 30 K. V. glavni dobiček v vrednosti 400 K ima 2 pred- in 2 zadobitka, v vrednosti po 30 K. VI. glavni dobiček v vrednosti 400 K ima 2 pred- in 2 zadobitka, v vrednosti po 30 K. VII. glavni dobiček v vrednosti 400 K ima 2 pred- in 2 zadobitka, v vrednosti po 30 K. VIII. glavni dobiček v vrednosti 400 kron

ima 2 pred- in 2 zadobitka v vrednosti po 30 K, in 2 zadobitka v vrednosti po 20 kron. IX. glavni dobiček v vrednosti 300 K ima 2 pred- in 2 zadobitka v vrednosti po 20 K. X. glavni dobiček v vrednosti 300 K ima 2 pred- in 2 zadobitka v vrednosti po 20 K. XI. glavni dobiček v vrednosti 300 K ima 2 pred- in 2 zadobitka v vrednosti po 20 K. XII. glavni dobiček v vrednosti 300 K ima 2 pred- in 2 zadobitka v vrednosti po 20 K. XIII. glavni dobiček v vrednosti 300 K ima 2 pred- in 2 zadobitka v vrednosti po 20 K. XIV. do incl. XX. glavni dobiček v vrednosti po 100 K imajo 2 pred- in 2 zadobitka v vrednosti po 20 K. XXI. do incl. XL. glavni dobitki v vrednosti po 80 K imajo 2 pred- in 2 zadobitka v vrednosti po 10 K.

— Za letošnje narodne praznike! Ob velikonočnih praznikih se zbere v Ljubljani mnogo rodoljubov in rodoljubk. Opozarjamo jih na razstavo umetniških dobitkov, ki so v Jakopičevem paviljonu v Lattermanovem dvorcu vsakomur brezplačno na ogled. Obenem naj bi v teh dneh Slovenci in Slovenke marljivo kupovali srečke po 1 K, da bode uspeh loterije v prid domačim umetnikom tem lepši. Vsak dober rodoljub naj bi kupil vsaj po eno srečko!

— »Matica Hrvatska« izda za l. 1913. poleg drugih leposlovnih knjig »Askerčeve pesmi« v izboru; urednik knjigi je profesor filozofije na zagrebškem vseučilišču dr. A. Bazala. V uvodu bo obširnejša študija o Askercu, prva te vrste. — Obenem izidejo »Novoveki izumi«, »Zgodovina hrvatske književnosti« od dr. Drechslerja itd. — »Askerčeve pesmi« bodo obsegale vse, kar je res pesniško vrednega in značilnega v njegovih delih. Slovenci naj zato v čim večjem številu pristopijo k »Matici Hrvatski«.

— Petindvajsetletnico svojega zdravniškega delovanja je slavil te dni v Bitolju v Makedoniji okrogni zdravnik in Vranji g. dr. Gjorgje Kustudić, soproj Slovenke Marije rojene Koroščeve. Dr. Kustudić je vodja bitolske vojaške bolnice. Ob času vojnih operacij v Makedoniji je bil še IV. poljske bolnice moravske divizije in se je kot tak udeležil bitk pri Zemanovu, Prilepu in Bitolju. Dr. Kustudić je rojen Črnogorec in je bival nekaj časa tudi v Ljubljani. Od tega bivanja v Ljubljani si je ohranil iskreno prijateljstvo do slovenskega naroda.

— Koncert »Slovenske Filharmonije«. »Slovenska Filharmonija« priredi v torek, dne 25. marca koncert pri pogrnjenih mizah v veliki dvorani hotela »Union«. Dirigira kapelnik gosp. C. M. Hrazdira. Začetek ob 8. zvečer; vstopnina 60 vinarjev.

— Resnica je in ostane, da je samo dobro blago vredno denarja, ki smo ga zanj izdali; za slabo blago je pa — in naj je še tako po ceni — vsak vinar proč vržen. Ker naše gospodinjte to resnico poznajo in se tudi po njej ravnaajo, kupujejo samo Kolinsko kavno primes, ki je priznana najboljši kavni priradek. Kavi da prijeten voni, izvrsten okus in lepo barvo; zato kava, kateri je pridejana Kolinska kavna primes, vsakemu najboljše diši. Poleg njene nedosežne kakovosti pa je treba poudariti tudi to, da je edino pristno domače blago te vrste in na prodaj v korist družbi sv. Cirila in Metoda. — Zahtevajte torej povsod edinole izvrstno in pristno domačo Kolinsko kavno primes, ki jo na zunaj spoznate te varstveni znakmi »Sokol«, na katero pri kupovanju strogo pazite!

Prazniki v preiskovalnem zaporu. Citatelji najdejo na drugem mestu obširnejše poročilo o tatvinah železniškega strojevodje Grögerja, ki so ga v Novem mestu aretirali. Gröger bo praznike prebil v preiskovalnem zaporu in ne samo praznike. To mu bo toliko huje, ker je za praznike povabil na svoj dom ljube goste. Gröger je predsednik »Sängerbunda« in je za velikonočno nedeljo povabil vse pevce in pa učitelja šulterajnske šole v Šiški na počitelo, na purane in piščance. Našli so na njegovem domu 18 kokoši, ki jih je bil polagoma znesel iz raznih krajev, purane in drugo perotnino, kar je za pojedino še potreboval, pa je mislil prinesiti iz Novega mesta. Kakor se kaže, se je Gröger pečal s tatvino perutnine v velikem slogu. Koder je ta mož kdaj vozil, povsod so se na zadnji postaji zgodile tatvine. Tako v Kočevju in so se tam kurle tatvine zgodile vselej le takrat, kadar je bil Gröger tam. Skoda, ki jo je v raznih krajih Gröger storil, se ceni že zdaj na 270 kron, oglašajo se pa še vedno novi oškodovanci.

Kurji tat aretiran v Novem mestu. O tem zanimivem slučaju smo izvedeli še naslednje podrobnosti: Postajenačelniku v Novem mestu je bilo pokradene v zadnjem letu mnogo perutnine. Pa tudi prebivalci v Bršljinu in po okolici Novega mesta

so se opetovano pritoževali, da jim je pokradena kuretnina. Pazili so na storišča, pa mu niso prišli na sled. Dne 18. zvečer, oziroma v noči na 19. marca pa je zalotila kurjega tatu njegova usoda. Pri posestniku Megliču v Grubljah je vstal posestnikov sorodnik okoli 3. zjutraj in je zapazil, da je zapadlo precej svežega snega, zapazil je pa tudi še bolj sveže sledove moške noge v snegu. Šel je po sledu do podstrešja, kjer prenočuje Megličeva kuretnina in videl, da sta vzeta oba, za praznike pripravljena debela purana. Poklical je Megliča in oba sta zasledovala tatu po svežih stopinjah v snegu, kar ni bilo težko, ker takrat še ni bilo drugih stopinj v snegu in ker je kazal sled enega črevlja na podplatu kakor novec za 5 K veliko zaplato. Sled in je vodil iz Grubeli skozi Novo mesto na novomeški kolodvor, in sicer v kurilnico. Moža sta obvestila orožnike, ki so prišli pred vsem kurjača in strojevodjo Vencija Grögerja. Kurjača so izpustili, ko so bili pregledali njegove podplate. Na podplatih Grögerja pa so našli tisto usodepolno zaplato, ki so jo sledili na celem potu po snegu. Začeli so iskati ukradena purana. Našli so na lokomotivi pleteno košaro, ki je imela na vrhnem robu prišito blago, v katerem je bila na sredi luknja, ki se je pa zadržila z vrstico. Ko so orožniki odrgnili vrstico, sta stegnili dva lepa purana svoja vratova skozi odprtino. Grögerju so napovedali aretacijo. Mož je jokal in prosil, naj se usmilijo njegove službe, njegove žene in njegovih štirih otrok, toda zaman. Med prošnjami je zakokodakala v nekem kotu kokoš. Ko so vse pregledali, so našli še 4 kokoši skrite, katere je Meglič tudi spoznal za svojo last, kakor oba purana. Preje v temi pa ni mogel pogrešiti kokoši. Gröger je večkrat pripeljal v Novo mesto. Ko je čakal, da je peljal potem nazaj v Ljubljano, je hodil po novomeški okolici jajca kupovat. Pri tem si je menda ogledal razmere kurjega zaroda in njega stanovašč. Kadar je pripeljal zečer v Novo mesto, je imel potem vso noč čas, ki ga je na kvar kuretni dobro izrabljal. Tudi pri Megliču v Grubljah je kupoval lani enkrat jajca. Ko jih je kupil, so odšli vsi Megličevi na polje in tisti dan po dnevi jim je zmanjkalo en puran. — Enkrat so Megličevi podnevi videli, kako lovni neki možak okoli njihove hiše purana. Eden se je nato pot domov pogledat, toda možak je moral to zapaziti in je izginil, predno je prišel Meglič do hiše. Grögerja so oddali sodišču, kjer bo pač moral prebiti velikonočne praznike brez kuretnine, piruhov in jajec. Pomilovanja vredna je pa njegova družina.

Hitra pošta. Pošta v Kandiji posluje neverjetno urno in točno. Neki krošnjar je pisal z Bavarskega domu v Črmošnjice pod Težko vodo, da je bolan, da pride čez 5 dni domov in izrekel željo, naj pridejo ponj z vozom na kolodvor. Pismo je bilo v 24. urah v Kandiji, poštni sel je pa sodil, da se ne izplača hoditi na Težko vodo zaradi enega pisma. Res je počakal 4 dni, da se je nabralo več pisem in je prinesel omenjeno pismo krošnjarjevi ženi, ko je bolni krošnjar sedel že par ur za pečjo. — Neki vojak je dobil za Veliko noč dopust. Prosil je svoje, naj mu pošljejo denar, da pride domov. Tudi to pismo je nosil poštni sel štiri dni v žepu. Vojak je izgubil zaradi tega tri dni dopusta in denar so mu morali poslati brzojavno, kar je mnogo dražje. Stranke, vabljen k sodnji, dobe vabila navadno šele tisti dan, ko morajo biti že pri sodnji. — Slavno ravnanje v Trstu in poštno vodstvo v Kandiji prosimo, da kontrolira komodnega slugo, ali pa naj nastavi še enega sela, če ne more zmagovati dela en sam sel. Upamo, da se nam v prihodnje prihrani take in enake pritožbe.

Pozabljena »Cvetna nedelja«. Iz Prečine se nam poroča: Kar še nismo doživeli, to smo doživeli letos za Veliko noč: Naš župnik Tone Šmidočnik ima zdaj toliko drugih skrbi, da je pozabil na »Tiho nedeljo« oznaniti »Cvetno nedeljo«. K sreči se naše dobro verno ljudstvo še vedno vneta zanima za svoje »žegnane butare«, da so bile butare vseeno pripravljene. Nekateri seveda so že mislili, da je papež tudi to staro navado tako odpravil, kakor je praznike. Da ne bo pohujšanja, si je župnik v soboto domislil in je razpošiljal pošto, naj je prinese butare k »žegnau«, ker »Cvetna nedelja« še ni odpravljena. Tudi pri prvi maši smo izvedeli oficijalno s prižnice, da bo za nas šele ob 10. dopoldne »Cvetna nedelja«.

Dolenjski rezervisti na dopustu. Te dni je vojaška oblast poslala nekaj rezervistov od službe na meji domov na velikonočne počitnice. Vojaki pripovedujejo prav čudne stvari, kako se jim je godilo v službi na mejni straži.

Vzoren katoliški župan je, kakor je »Slovenski Narod« žeparkat poročal, prečinski župan Turk. Kakor smo že poročali, je v slučaju prošnje Možetove žene iz Daljnega Vrha za oprostitev njenega moža od vojaške službe odredil svojo župansko dolžnost, dokler ga ni okrajno glavarstvo primoralo storiti, kar je mož storiti dolžan. Ali ta blamaža ga še ni spametovala. Dotična žena je namreč tudi prosila za primerno državno podporo, do katere ima pravico, ker je posestvo nad polovico zadolženo. Župan se je tudi tej prošnji ustavil, češ, da ima od glavarstva zapoved, da takih prošenj ne sprejema. Može, ki se jim ta zapoved zdi čudna, so šli na glavarstvo vprašati, če je to res. Tam so se tej predznosti katoliškega župana čudili in mu ukazali, da takoj izpolni obrazec za dotično prošnjo. Tudi mu gre zdaj za kožo glede občinske imovine. — Župnik sam se je pred volitvijo na več krajih bahal, da je Turk, ko je opravljal mesto odstopivšega župana Vintarja, občini prihranil čez 3000 kron denarja. Zdaj, ko je bil letni račun, je izkazal le nekaj čez 400 K v blagajni. Ko so odborniki od njega zahtevali pojasnila, jih je napodil, češ, takrat je bil čas račune pregledati, zdaj jih ne dam nikomur na pregled. Pravijo, da je takemu županovanju največ kriv glavar sam, ki se nič ne zneni, če se župani iz njega javno norca delajo.

Iz St. Janža na Dolenjskem. Naš župnik g. Bajec ima z lanskim evharističnim kongresom, za katerega je prav pridno med župljani agitiral, še sedaj smolo. Ljudje so mu morali plačati po 40 K, ko so se oglasili. Slučajno ali bogsigavdi kako pa je prežrl dve stari pobožni in zelo religiozni ženski, neki Zupanc in njima ni izročil voznih listkov za na Dunaj, ceravno sta dali župniku vnaprej 40 kron. Plačati sta morali pozneje ta znesek še enkrat. — Seveda sta prej plačani znesek od župnika zahtevali nazaj, od katerega jima je plačal le nek del. Ostanaka nekaj nad 10 K pa jima ni hotel plačati z lepa, tako da ste ga morali tožiti in — rubiti. Sedaj je pa bil ogenj v stehi. — Župnik, pa tožen in rubljen od svojih vdanih ovčic, to je grozno slišati na Kranjskem in ni čuda, da mu je vsikipla kri. Žalil je imenovani ženski, na časti, prepovedal jima je procesije in v druge cerkvene pobožnosti, češ, da je to vseeno za njiju. Hudobni jeziki so po naši lepi okolici razglasili, da bo župnik kmalu sedel na zatožni klopi pred c. kr. okrajno sodnijo v Radečah. Poklical si je zagovornika iz dr. Peganove pisarne v Ljubljano, da bi ga pral od obtožbe, katero ste rec dvignili proti njemu imenovani ženski Zupanc. Zadnji četrtek se je vršila proti župniku Bajcu v Radečah kazenska obravnava, od katere je Bajec izostal. Nahajal se je vsled »uradnih poslov« na Kočevskem ali nekje že celih 8 dni. Gotovo prijetna služba, če človek kar tako lahko zapusti svoj urad in odpotuje. Pri obravnavi so izpovedale priče, da je župnik prejšnjo nedeljo z njimi govoril o tej pravdi: vsebine se niso mogle več spominjati. Po nedelji pa se je odpeljal boja na Kočevsko, da bi ga nihče ne sumil vplivanja na priče. Obravnava se je zaradi zaslivanja še ene priče preložila. Majhna, a dobra sličica razmer v klerikalni domačnosti.

Klerikalci so si med seboj v laheh. Iz Žužemberka nam poročajo: »Vsako kraljestvo, ki je zoper sebe, mora razpasti.« Ta svetopisemska resnica se izkazuje tudi nad našimi klerikalci v njihovim »božjim kraljestvom na zemlji«. Vsi bi radi komandirali: kaplan Gnidovec in župan Vehovec. Ker ima vsak svoje pristaše, se časih prav hudo zlasajo med seboj. Pred kratkim se je bil že dvakrat boj za šolo. Zadnjič je šlo za novega nadzornika za ljudsko šolo na Dvoru. Za to mesto so imeli klerikalci svojega moža, nekega boljsega posestnika. Ali kaplan Gnidovec je imel še boljsega kandidata, nekega delavca iz Mačkova. Tega je kar brez vsake seje in vednosti pristojne šolske oblasti vrinil za nadzornika, češ, dober predsednik v »katoliškem izobraževalnem društvu«, tudi dober nadzornik v šoli. Mi nikakor ne stojimo na stališču, da bi delavec samo zato ne smel biti nadzornik, ker je delavec. Ne! Tudi delavec je lahko nadzornik, ali prvi pogoj za to je: zmožnost. Te pa Gnidovec zaupnik nima. Zdaj si pa naj kdo predstavlja, kakšen ugled ima tak nadzornik v šoli in kaj naj izobražen učitelj počne pred mladino, če ga pride tak nadzornik »inšpicirat«. To pa gosp. novi nadzornik kar stori. Vedno je v šoli. (Se bo vsaj kaj naučil.) Ali mislimo, da se pristojna šolska oblast ne bo pustila blamirati pred vsem izobraženim svetom, se tudi ne sme, ker je bil možakar protipostavno izvoljen. — Še hujši boj pa je nastal zdaj pri nas med županom in kaplanom pri volitvah v krajni šolski svet.

Gnidovec je tudi to pot hotel vrniti nekega čevljarja, ki mu pravimo Motez, za predsednika krajnega šolskega sveta. Tudi ta čevljar je »glava« pri kaplanovem izobraževalnem društvu. Zato je kaplan mislil, da je Motez dovolj izobražen tudi za tako častno mesto. Zdaj pa so se vendar drugi klerikalci, njim na čelu župan Vehovec, uprli. Kandidirali so Dereanija, ki je po hudem boju s kaplanom tudi prodril. Kaplan Gnidovec kuha maščevanje najbrže za prihodnjo deželnozborsko volitev. Toda njemu samemu se tla zopet majojo. Škof mu je namreč že zaavno poslal dekret, da gre osrečevati druge ovčice in jim oznanjati božje kraljestvo na zemlji. Doslej ga je škof še pustil med nami. Zdaj pa, ko je začel razdor med klerikalnimi veikaši samimi, mislimo, da bo tudi škof sit tega Gnidovca.

Kje je denar za požarno branbo? Z Dvora pri Žužemberku se nam poroča: Živo je še v spominu, kako so lani po naši okolici razsajali hudi požari. Takrat je bila v »Slovenskem Narodu« izražena želja, naj bi se že zdavno nameravana požarna branba za Dvor res poklicala v življenje. Pred leti, še pod prejšnjim županom, so nabirali denar za napravo brigalne in gasilskega orodja. Se celo naši rojaki v Ameriki so pošiljali v ta namen večje zneske. Kje je denar? Pravijo, da je shranjen v farovski hranilnici. Dobro, če je tam shranjen. Ali kaj nam to pomaga, če denar v hranilnici leži. Kaj bo kaplan Gnidovec v slučaju nesreče s hranilno knjižico gasil požar? Ali naj se mi zanesemo na gasilno društvo v Žužemberku, ki trpi že delj časa na hudi jetiki, in mora vsak čas razpasti? Ali nas lanski požar v Trebči vasi ni dovolj opomnil, da znamo v slučaju slične nesreče postati tudi vsi drugi berači? Kaplan Gnidovec, ki se kot odbornik in tajnik pri dveh občinah toliko peča s posli javne varnosti, zakaj se za kaj takega ne briga? Namesto da klerikalci tudi s takim denarjem špekulirajo, je že bolje, če ga dotični, ki so ga dali za požarno branbo, zahtevajo nazaj, pa se bo to nujno vprašanje drugim potom rešilo.

Prva slovenska ladja na Jadranskem morju. Slovencem, ki pridejo o velikonočnih praznikih na obale Jadranskega morja, se nudi posebno lepa prilika za kratek izlet po morju v romantični Grljan pri Miramaru. Veliko soboto začne tja redno voziti nova, elegantna in hitra motorna ladja »Mira«, ki je last slovenske delniške družbe Grljan - Miramar. Na ladji je prostora za preko 60 oseb. »Mira« bo rabila od pomola S. Karlo do grljanskega hotela 25—30 minut. Začasni urnik za velikonočne praznike je sledeči: tja ob 10. uri 30 minut dopolne; ob pol 3. in 4. popoldne; nazaj: ob 1. 3. in ob pol 7. zvečer. — Cena tja in nazaj 1 K, ena vožnja 60 vin., otroci plačajo za eno vožnjo 30 vin.

Spomenik Zrinskemu in Frankopanu v Dunajskem Novem mestu. Leta 1907. je društvo »Braća hrvatskega Zmaja« v Dunajskem Novem mestu ekshumiralo krsti Petra Zrinskega in Krste Frankopana ter jih prekopalo v poseben časten grob. Da se končno oddolži njunemu spominu, postavi sedaj isto društvo v zvezi z dunajskim hrvaškim društvom »Prosvjeta« na grobu spomenik. Napisno ploščo od bronca je izdelal hrvaški umetnik kipar Vatroslav Drenski. Na plošči je latinski napis in kakor se poroča, dva vrlo uspeša reliefna portreta Zrinskega in Frankopana, izdelana po onodobnih portretih. Načrt za spomenik sam je izdelal zagrebški arhitekt R. Lubynski.

Kinematograf »Ideal«. Spored za nedeljo, dne 23. in ponedeljek, dne 24. marca 1913: 1. Gaumontov teden. 2. Trio Hamelin. (Koloriran varietetni film.) 3. Pustni terek. (Humoreska.) 4. Serija St. Gotthard. (Od Andermatta do Airolo.) (Kolorirana potovalna slika.) 5. Smrt Lukrecije. (Drama iz rimske zgodovine. Krasno kolorirano.) 6. Razglas o klobučnih iglah. (Kom. učinkovitost s Suzano Grandais.) 7. Sence noči. (Velika detektivska učinkovitost v treh delih.) 8. Izgubljeni naslov. (Učinkovitost z Maks Linderjem.) — Od sedaj naprej trajajo tudi popoldanske predstave poldrugo uro. — Spored za torek 25., sredo 26. in četrtek 27. marca 1913: 1. Anuradhapura Colorias. (Indijska potovalna slika.) 2. Ljubi pokojnik. (Amerikanska veseloigra.) 3. Otrokov talisman. (Francoska drama v 2 delih.) 4. Komična novost. 5. Uko Till. (Amerikanska drama.) 6. Žurnal Pathé. 7. Diplomati ali Tretja moč. Senzacionalna, aktualna diplomatska in intrigantska igra. 8. Luka in njegova žena. (Komična učinkovitost.)

Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske od 9. marca do 15. marca. Novorojenec je bilo 23, umrlo jih je 31, in sicer 16 domačinov in 15 tujcev. Med temi je umrlo za jetiko 5 oseb — med temi 3 tujci — vsled mrtvouda 1 in ostali za različ-

nimi boleznimi. Za infekcijskimi boleznimi je obolelo 7 oseb, in sicer za škrlatico 2, za grizo 1, za egiptovsko očesno boleznijo 2 in za vrtičko 2. Za grizo je obolel 1 vojak, ki je v vojaški bolnišnici.

Naš stari narodni greh je, da kritikujemo vse, kar je domačega, pri tujem blagu pa zatismo oboje oči. Tako je pri Tolstovrški slatini, ki je edina slovenska kislava voda, ki se prodaja na korist našim narodnim društvom ter ima vse najzdravilnejše sestavine. No, sedaj bodo menda vendarle naše kritike utihnile, kakor pove današnji naš inserat.

Narodna obramba.

Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Novem mestu priredi svoj občni zbor v nedeljo, dne 30. t. m. ob 2. popoldne v prostorih »Narodnega doma« v Novem mestu. V slučaju nesklepčnosti se vrši pol ure pozneje drugi občni zbor, ki je sklepčen ob vsaki udeležbi.

Delavec osramoti naše premožnejše sloje. K novi Ciril-Metodovi podružnici za Zidani most in okolico je pristopil kot ustanovnik z 20 K železniški delavec Ig. Rebov. S takim rodoljubjem se lahko ponašamo pred celim svetom, ker plemeniti darovalec si bo dar takorekoč pristradal ter osramoti markoskoga, ki samo govori za domovino.

Društvena naznanila.

Slovenskemu delavstvu! Pred 5 meseci se je ustanovila v Ljubljani »Narodna socialna zveza«, katere ima namen organizirati slovensko delavstvo. Namen N. S. Z. je ne samo delavstvo organizirati, pač pa istega v vseh podpornih potrebnih slučajih podpirati. Z mirno vestjo lahko trdimo, da toliko udobnosti ne nudi skor nobena druga podobna organizacija. N. S. Z. ima 3 razrede ter je delavstvu na prosto, v kateri razred vstopi, dobi pa podporo v boleznih, brezposelnosti, na potovanju in pogrebščino, poleg tega se nudi članu brezplačno pravovarstvo in posredovalnica za delo in službo. To so torej podpore, ki jih vsak delavec ali nižji uradnik vsak hip lahko nujno potrebuje, ker nihče ne more biti prepričan, da bo jutri tako kot je bilo danes. N. S. Z. je zasnovana na široki podlagi, ki ima obširen delokrog za vse jugoslovanske dežele, vendar se je omejila samo na Kranjsko, Stajersko in Koroško, ker v Primorju vrši isto nalogo »Narodna delavska organizacija« v Trstu. Pričakovati je torej, da ne bode slovenskega delavca, ki ne bi iskreno pozdravil te važne korporacije, kakor tudi vstopil kot član v N. S. Z. Poleg tega treba poudariti, da je to narodna in domača organizacija in se denar ne steka v razne nemške centrale, kot je to navada pri raznih internacionalnih organizacijah, pač pa se ves vplačani denar takoj plodonosno nalaga v Mestni hranilnici ljubljanski. Uradni dnevi N. S. Z. so vsako sredo in soboto od 5. do 8. ure zvečer in vsako nedeljo od 9. do 1. ure dopolne ter je tajništvo v teh dneh vedno na razpolago za vsa pojasnila.

Tajništvo N. S. Z. naznanja, da so uradni prostori na Veliko soboto in nedeljo zaprti, pač pa so uradne ure v ponedeljek in torek kot po navadi od 9. do 12. ure dopolne.

Odbor N. S. Z. ima v sredo dne 26. t. m. redno odborovo sejo ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih. Prosimo vse tovariše odbornike in člane nadzorstvenega veta, da se seje polnoštevilno udeležijo.

Pomočniški zbor gostilničarske zadruge ljubljanske se vrši v sredo, dne 26. marca ob 2. popoldne v restavracijskih prostorih »pri Auru« v Volfovi ulici št. 12 z običajnim dnevnim redom. Eno uro pozneje se vrši ravnotam občni zbor pomočniške bolniške blagajne tudi z običajnim dnevnim redom.

Društva za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Ljubljana redni občni zbor bo dne 26. marca ob 6. popoldne v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani.

Telovadni odsek Sokola Kamnik-Preseje priredi na Veliki ponedeljek dne 24. marca 1913 ob 4. popoldne v telovadnici burko »Nemski ne znajo« z mnogim drugim sporedom. Ker rabi društvo podpore in da se krijejo stroški, upa, da se bo Sokolstvu naklonjeno občinstvo udeležilo mnogobrojno te prve prireditve mladega Sokola.

Prosveta.

Iz gledališke pisarne. Definitivni program za velikonočne praznike je sledeči: V nedeljo, dne 23. marca (nepar) ob 7. zvečer prvič v sezoni Puccinijeva velika opera »Tosca«. — V ponedeljek ob 3. popoldne (izven abonementa lože nepar) opereta »Jesenski maneve«, ob 7. zve-

čer za par »Tosca«. — V torek ob 3. popoldne (izven abonementa, lože nepar) »Orpheus v podzemlju«, ob 7. zvečer Ivana Cankarja »Kralj na Betajnovi« z gospodom Ignacijem Borštnikom v vlogi Kantorja kot gostom.

»Tosca«. Slikar Cavaradossi je pomagal svojemu prijatelju Angelottiju, nekdanjemu konzulu beneške republike, da je ušel iz ječe. Policijski šef Scarpia uklene Cavaradossija in hoče z natezalnico izsiliti iz njega, kje se skriva Angelotti. Cavaradossi noče svojega prijatelja izdati in prosi tudi svojega ljubico, lepo pevko Tosco, ki jo skuša Scarpia zapeljati, naj ne razodene ničesar. Scarpia zveča Cavaradossijeve muke, in Tosca, da bi rešila svojega ljubimca, pove za skrivališče Angelottijevo. Ta pa, ko izve, da je Tosca govorila, jo pahne od sebe. Nenadoma pride novica, da je Napoleon pri Marengu zmagal. Navdušen zapoje Cavaradossi pesem svodobe, nakar ga da Scarpia kot veleizdajnika zopet ukleniti in grozi s smrtno obsodbo. Le če se mu Tosca vda, ga reši smrti, češ, da se bo izvršilo usmrčenje samo na videz, Tosca pa dobi od njega spremnico, da bo lahko s Cavaradossijem pobegnila. Scarpia piše spremnico, blazno razburjena Tosca ga zabode in hiti na morišče vrh angelskega gradu, da bi mu povedala, naj se zvrne, ko bodo vojaki nanj slepo streljali. Vojaki pa Cavaradossija zares ustrelje in Tosca se strmoglavila s stolpa.

Iz Ptuj. Tukajšnja podružnica mariborskega dramatičnega društva naznanja že sedaj, da priredi v prvi polovici meseca aprila t. l. veleznimivo ljudsko igro: »Četrta božja zapoved«. Predpriprave so v najlepšem tiru. Podružnica si je za to igro tudi naročila nove kulise, tako, da bo sl. občinstvo vseskozi prav zadovoljno. Vse vloge so srečno razdeljene in v najboljših rokah naših vrlih delitav. Slavno občinstvo že sedaj vabimo, da se te veleznimive igre v velikem številu udeležijo.

Umetnost.

Orkester dunajskih glasbenih umetnikov priredi pod vodstvom svojega dirigenta Oskarja Nedbala v petek 28. t. m. v Ljubljani velik simfoničen koncert.

Književnost.

— »Lovec«, glasilo »Slovenskega lovskega društva« ima v svoji letošnji 3. številki sledečo vsebino: M. Pirnat: Kranj, »Notar Jož. Sterger«, znameniti lovec in lovski pisatelj, J. Bučar »Velika divja raca«, A. Schweitzer »Ljubljanska »borza« za kožuho vino«, »Vodomec in postrvi«, »Nad ruševca«.

— **V burji in viharju.** Krasno velikonočno darilo je ilustrirani roman iz jugoslovanske zgodovine dr. V. Deželica: »V burji in viharju«. Broširana knjiga stane s poštnino vred 3 K 30 vin., elegantno vezana 4 K 80 vin. — Sežite po tej lepi knjigi, ki bo v kras vašim knjižnicam. Društva, naročite si vsaj po en izvod. — Dobiva se v upravištvu »Slov. Ilustr. Tehnika« in v »Narodni knjižarni« v Ljubljani.

Razne stvari.

* **Kolera.** Iz Jantsefuja poročajo, da je v vasi Sefrinto blizu Sampschagusa izbruhnila epidemija, ki je podobna koleri. 30 oseb je umrlo.

* **Nesreča na artilerijskem strelišču.** Iz Berolina poročajo: Na artilerijskem strelišču Rummersdorf-Jüterbog je med streljanjem krepirala granata. Pet mož je bilo težko ranjenih. Dva sta umrla. Razen teh so bili pa še trije vojaki ranjeni.

* **Velika tatvina v kinematografu.** V nekem berlinskem kinematografskem gledališču v Berlinu je ukradel bivši pruski poročnik Kolberg neki ruski dami ročno torbico, v kateri je imela ta za 12.000 mark denarja, zlatnine in srebrnine.

* **Železniška nesreča.** Iz Dunajskega Novega mesta poročajo: Včeraj zjutraj je skočil s tira brzovlak št. 302, ki prihaja z Ogrskega. Lokomotiva, tovorni voz in en pasajirski voz so se prevrnili. Med pasajirji je nastala velika panika. Samo dve osebi sta bili lahko poškodovani.

* **Žrebanje loterije ogrejevalnic** bo že 10. aprila t. l. in se prosijo vsi tisti, ki so srečke prejeli in jih ne mislijo obdržati, naj jih čimprej vrnejo na loterijsko pisarno na Dunaju 1., Goldschmiedgasse 8. Samo do dneva žrebanja plačane srečke imajo pravico na eventualni dobiček.

* **Angleške sufragetke.** Iz Londona poročajo, da je v četrtek pogorelo posestvo bivšega generala sir Georgea Whiteja, na katerem je gospodarila sedaj njegova bivša soproga - vdova. Ogenj je bil podtaknjen in so ga zanele sufragetke. Policija je uvedla strogo preiskavo.

* **Jubilejski rublji.** V spomin tristoletnice romanovske vladarske rodbine so izdali jubilejske rublje, toda le za 20 tisoč. Težko je dobiti tak rubelj. Namenjen je le za državne uradnike in visoke dostojanstvenike. Že zdaj delajo s temi rublji dobre kupčije. Plača se za en tak rubelj šest navadnih rubljev.

* **Velika nesreča v avstrijskem vojaškem taborišču.** Iz Kotorja poročajo: 19. t. m. ob 4. popoldne se je blizu Kotorja odtrgalo kakih 200 kubničnih metrov skalovja. Pod hribom je taborišče vojaštva. Pri katastrofi so bili ubiti 4 vojaki pešpolka št. 33 in dva topničarja trdnjavskega artilerijskega polka št. 5. Pet infanteristov je bilo težko ranjenih.

* **Štršno maščevanje odpuščenih služkinj.** Služkinja pri rodbini trgovskega potnika Mano Glanza na Dunaju je iz jeze, ker je dobila odpoved, vrgla skozi okno v prvem nadstropju na cesto šestletnega domačega sina in je skočila sama za njim. Oba so odpeljali smrtno poškodovana v bolnišnico. Služkinja Ana Konjukova je napravila to zaradi tega, ker ji je gospodinja odpovedala službo, ker je bila že med službeno dobo delj časa v bolnišnici zaradi neke jako nevarne in nalezljive spolne bolezni.

* **Milijonske sleparije.** Iz Novega Jorka poročajo: V pristanišču New-Orleans so aretirali nekega moškega z imenom Anthony Musica, kjer je izvršil sleparij za več milijonov mark. Tudi njegove štiri sinove in dve hčeri so aretirali. Vsi so se hoteli s parnikom odpeljati v Honduras. Musica je imel v Novem Jorku s svojimi sinovi importno trgovino za lase. Osleparil je več trvd in bank s ponarejenimi tovnimi listi za štiri milijone mark. V nogavicah hčera so našli za en milijon bankovcev, ki so jih hčere pometali v morje. Se večjo vsoto so dobili v oblekah moških.

* **Pošta in ljudska izobrazba.** Kakor poroča »Revue«, se bavi belgijska uprava z velikim načrtom, ki ima namen, vporabljati organizacijo poštne službe v prosep ljudske izobrazbe. Gre za neko vrsto brezplačne ljudske knjižnice. Vsi in tudi najmanjši poštni uradi po deželi naj dobje knjižnice. Knjige se bodo posejevale občinstvu brezplačno. Knjige se bodo od časa do časa izmenjavale med posameznimi poštnimi uradi. Čitatelji te državne ljudske knjižnice morajo položiti, ko si izposodi prvo knjigo, kavcijo treh frankov, da je pošta za eventualno škodo kriva.

* **Piruhi leta 1913.** so Viktorinova luč. Ako si želimo kakega darila ali bi ga radi naklonili znancem in svojim dragim, so Viktorinova luč najpripravnije velikonočno darilo. Za poletno stanovanje in preselitev na deželo je Viktorinova svetilka neutrpljiv pomoček, ker deluje neodvisno od vsake napeljave tako v stanovaških kakor na vrtu, in je torej dvojne prednosti na deželi ob deževnih poletnih dnevih, ko nam nezadostna razsvetljava temelito prežene veselje do bivanja na deželi. Viktorinova svetilka je preizkušen vir svetlobe v mestnih in kmečkih stanovanjih in nam pomaga hraniti nepotrebne razsvetljalne in instalijske stroške, pa je neutrpljiva tudi kmetovalcu in sadjereju za racionalno uničevanje vseh drevesnih škodljivcev.

* **Atlet na policiji.** Pred nekaj časom je aretirala ruska policija velikega in močnega moža, ki je smeje se — seveda malo pijan — razgrajal in popeval po petrogradskih ulicah. Prišli so nad njega trije stražniki. V svoji dobri volji je možakar enega policajev malo in nalahko potipal in revež je odletel v jarek, kjer je obležal nezavesten. Nato je sledil možakar brez ugovora in odpora policajema na stražnico. Policijski stražnik je ukazal po raportu stražnikov, da naj nasilneža uklenejo na rokah in nogah. Aretiranec se ni prav nič protivil in je pustil popolnoma miren da so mu zvezali roki in ovili dolgo jekleno verigo večkrat okrog prsi. Povedal pa je smehljaje stražnikom, da to njega ne drži. In res, komaj je bil zvezan, je napravil častnik in navzočim policajem eleganten poklon in verige so odletele. Stražniki so prestrašeni odskočili. Mož pa je ostal miren na svojem mestu. Nato o ga zaprli v najbolj trdno ječo na policiji. Predno so zaprli za njim vrata na močnih hrastovih podbojih, jim je aretiranec izjavil, da ne bo preteklo 5 minut in on bo zopet v njihovi sredi. Med stražniki samimi se je pojavila velika radovednost. Uverjeni so bili, da to ni mogoče. Zaprli so aretiranca v ječo in komaj je vrtar zaklenil vrata, so zahreščali podboji, padla so vrata in aretiranec je smeje, kot Kristus iz groba, stopil v stražnico. Kaj je napraviti s takim človekom? Zapreti in ukleniti ga ne morejo. To je mož dokazal. Ustreliti ga ne smejo, ker je sicer popolnoma miren in ni zagrešil drugega, kot to da je na glas govoril in pei po ulici.

Rešitev je našel pozvani policijski komisar, ki je po sprejetih informacijah uvrstil tega čvrstega možakarja proti dobri plači v službo policije.

* **Slaba navada otrok.** Da lahko skozi usta namesto skozi nos in da letajo po cesti z odprtimi usti, je vzrok marsikaterega katarja v goltancu in sapniku. Slaba odporna sila otroka proti vsakemu obolenju pa provzroča, da celo lažje boleznij kaj hitro dobe težje oblike. Zato je treba pri otrokih vsak kašelj takoj zdraviti. Med razpoložljivimi sredstvi ne učinkuje nobeno tako gotovo in hitro, kakor sirolin »Roche«, ki se dobi v vsaki lekarni in odstrani že v par dneh začetni katar. To domače sredstvo naj bi tedaj ne manjkalo v nobeni hiši, da ga je mogoče pri prvih znakih obolenja uporabiti in da more blagodejno učinkovati na obolele sluznice.

* **Moč navade.** Koliko njih, ki trpe na slabem telesnem odvajanju se zateče k praškom, kroglicam, kapljicam, itd., ker so čuli, da so te zmesi dobra odvajala. Take stvari pa vohče obsegajo celo vrsto snovi, zdravju škodljivih, zlasti ob daljši rabi ni škodljiva. Ker prihajajo na je še vedno najboljše Franc Jožefova grenka voda. Že Bamberger je rekel: »Prirodno Franc Jožefovo vodo sem na svoji kliniki večkrat rabil in lahko izjavim, da je eno najmočnejših odvajalnih vod in celo pri daljši vodi ni škodljiva. Ker prihajajo na trg tudi manjvredne rudninske vode, naj se po lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami zahteva pristna Franc Jožefova grenčica s polnim imenom. Razpošiljalno ravnanje Franc Jožefovih zdravilnih vrelcev v Budapešti.

Telefonska in brzojavna poročila.

Vojna na Balkanu.

Skupni korak velesil na Cetinju?

Dunaj, 22. marca. Konferenca teleposlanikov je v svoji zadnji seji sklenila predlagati velesilam, da naj store skupen korak na Cetinju in da naj se enkrat poudre Črno goro, da se usoda Skadra ne bo odločila z mečem.

Rim, 22. marca. Tukajšnje časopise odločno odklanja soodgovornost za hujšanje dunajskega časopisa proti Črni gori. »Messaggero« pise zlasti ostro in spominja na podobno postopanje proti Srbom zaradi Drača. List pravi, da ni res, da bi bileobile italijanske ladje ukaz, da naj bodo pripravljene na odhod. Vlada bo le prijateljsko priporočala vladi na Cetinju več zmernosti pri operacijah proti Skadru, da se izogne nevarnim komplikacijam z Avstro-Ogrsko. Italijanska vlada pa odklanja vsako nasilno sredstvo. Italija pa bo vsak čas varovala svoje interese v Albaniji.

Izpred Skadra.

Milan, 22. marca. »Corriere della Sera« javlja: V soboto, najkasneje v nedeljo prične črnogorsko-srbska armada s splošnim naskokom na Skader. Črnogorci, kakor tudi Srbi, so trdno prepričani o svoji zmagi in računajo z vso gotovostjo, da trdnjava tega naskoka ne bo več mogla vzdržati in da se bo morala vdati. Na Skader sipljejo neprestano srbski topovi bombe in granate. Učinek tega obstreljevanja je strašen, zakaj Srbi streljajo z neverjetno preciznostjo in smelo lahko trdimo, da nobeden strel ne zgreši svojega cilja. Posebno grozen je učinek srbskih šrapnelov. Te dni smo opazovali bombardma Skadra z gore Rioli. Srbski šrapneli so padali v trdnjavo kakor toča, a kamor je padel šrapnel, se je vse vžgalo. Govorijo se, da so granate razdelele avstro-ogrski konzulat in da je bil pri tem ubit tudi avstro-ogrski konzul, vendar pa se dvomi, da bi bila ta vest resnična. Kakor vse kaže, je usoda Skadra že zapечатena in tekom prihodnjega tedna pade tudi ta trdnjava v roke oblegovalcev.

Belgrad, 22. marca. »Pijemont« piše glede Skadra, da mora to trdnjavo zavzeti združena srbsko-črnogorska vojska. Ako pa se izkaže, da je nemogoče osvojiti Skadra, potem bodo topovi mesto razrušili, da ne bo ostal kamen na kamnu.

Skader.

Praga, 22. marca. »Narodni politika« poroča, da je neki srbski aeroplan rekognosiral nad Skadrom. Bombardiranje Skadra se nadaljuje z vseh strani.

Petrograd, 22. marca. »Novoje Vremja« poroča iz Pariza, da je Rusija privolila, da postane Skader albanski. Glede Diakovice vlada med Avstrijo in Rusijo spor, še naprej.

Petrograd, 22. marca. V »Političnem klubu« se je vršilo pod predsedstvom urednika Stolpina zborovanje ruskih politikov, ki je sprejelo sledečo resolucijo:

1. Posest Skadra je za Črno goro vitalnega pomena.

2. Priklonitev Skadra Albaniji, ki še niti ne eksistira, je krivica nad celim Slovanstvom.

3. Rusija mora in bo podpirala zahteve Črne gore glede Skadra.

Dunaj, 22. marca. Po poročilu »Neue Freie Presse« se prične generalni naskok na Skader danes ali jutri.

Zadnji srbski transporti.

Solun, 22. marca. Dne 17. t. m. je odplulo iz tukajšnjega pristanišča 15 grških transportnih parnikov s srbskimi četami, topovi, municijo in živili. Namenjeni so v Sveti Ivan Meduanski in v Drač. Pred tjem Karaburunom se bo priklopilo tej ekspediciji več grških torpedov, ki bodo spremile ekspedicijo do albanske obale. S tem so končani srbski transporti.

Italijansko vojaštvo ne dobi velikonočnega dopusta.

Rim, 22. marca. Kakor poročajo listi, ne dobi italijanska vojna mornarica velikonočnega dopusta. To spravljajo v zvezo z mornariškimi odredbami. Poveljnik italijanske mornarice v Egejskem morju je dobil povelje, da naj odpošlje še eno vojno ladjo v Solun.

Pripravljene italijanske vojne ladje.

Milan, 22. marca. »Italia« poroča, da je v Neapolju zbranih 12.000 mož za ekspedicijo v Albanijo. I. italijanska pomorska divizija, obstoječa iz ladij »Regina Elena«, »Vittorio Emanuele«, »Roma«, »Agordat« in »Quarto« pričakuje povelja, da odplove. »Secolo« poroča, da je hospitalna ladja »Regina d' Italia« pripravljena, da odplove pred Drač, da vzame na krov ranjene in bolne srbske in črnogorske vojaške.

Vojvoda Montpensier.

Milan, 22. marca. »Italia« poroča, da je dobil poveljnik Galiani ukaz, da naj prepreči na vsak način izkrcanje vojvode Montpensier na albanski obali.

Rim, 22. marca. Poročevalec lista »Giornale d' Italia« je imel razgovor z vojvodo Montpensier, ki se nahaja s svojo jachto »Mekong« v Brindisiu. Vojvoda je izjavil, da nima namena sedaj potovati v Albanijo. Nahaja se na studijskem potovanju in ne more reči, kje se bo vozil. Interesira se pač za Albanijo, to je njegova pravica, od tega pa do oboroženega izkrcanja v Albaniji pa je še velik korak.

Odrin.

Sofija, 22. marca. V mestu se vzdržuje vest, da je pričakovati kapitulacijo Odrina vsako uro.

Izpred Odrina.

Carigrad, 22. marca. Armenski list »Azadamar« priobčuje pismo, katero se je posrečilo, nekemu v Odrinu živečemu Armencu vtihojati skozi obroč bolgarsko-srbske oblegovalne armade. V pismu se pravi med drugim: Mesto poglavarstvo je zaplenilo po vseh premožnejših hišah vsa živila in jih sedaj deli sorazmerno med vse prebivalstvo. Po šarkuterijah so bile v isto svrhu zaplenjene tudi vse zaloge konserv in sira. Vse stvari, ki se dajo jesti, so shranjene v posebnem skladišču, ki ga stražijo orožniki. Poveljnik Sukri paša je pri vseh premožnejših ljudeh pobral vso nepotrebno obleko in jo razdelil med svoje vojaške in med rezeže. Kruh se razdeljuje popolnoma nepristransko. Vsak vojak dobi vsake 24 ur 350 gramov kruha in košček sira in konserviranega mesa. Dvakrat na teden dobivajo ljudje kašo. Tricetr kilograma ovčjega mesa stane 15 K. Vodovodi ne funkcionirajo, ker so jih porušili Bolgari. Prebivalstvo in vojaštvo pije vodo iz rek Tundže in Marice, a ta voda se preje po oblastvenem ukazi filtrira. Drv je zmanjkalo. V Odrinu in okolici je posekano in skurjeno že vse drevje; edino orehi še stojijo, ker jih prebivalstvo ne pusti posekati. Ljudje kurijo sedaj z vrati, stoli in mizami.

Pri Čataldži.

Sofija, 22. marca. Vest o zadnji zmagi Bolgarov pri Čataldži je zlasti važna ker se je bilo naskoka na bolgarske pozicije udeležilo 5 turških divizij, ki so jih Bolgari poglali v beg. Ta zmaga dokazuje, da Turki ne morejo pričeti z ofenzivo.

Z grško - turških bojišč.

Atene, 22. marca. »Pressbureau« priobčuje poročilo generala Dangelisa iz Janine z dne 2. t. m.: Včeraj je zasledla 8. divizija Tepeleni. Vzeli smo sovražniku več topov. Prebivalstvo je našo vojsko burno pozdravilo.

Razsodišče med Bolgarsko in Rumunsko.

Petrograd, 22. marca. Francoski poslanik Delcassé je snoči dospel sem.

Mediacija velesil.

Sofija, 22. marca. Zastopniki velesil so imeli včeraj konferenco, da se zedinijo, kdaj hočejo oddati noto o novih mirovnih predlogih. Konferenca ni imela uspeha.

Sokolski zlet.

Dunaj, 22. marca. Korespondenca »Herzog« poroča iz Ljubljane, da je vlada prepovedala Sokolskega zleta slištrala proti garanciji za popolen mir in red.

Starokatoličani.

Liberec, 22. marca. Starokatoliška občina, ki šteje 4300 duš, je prepovedala svojemu župniku, da ne sme več delati izpisov iz matrik za oblasti, ter podpira to prepoved s tem, da država odreka starokatoliški cerkvi, dasiravno je priznana verska družba, vsako finančno podporo.

Gališki sporazum.

Lvov, 22. marca. Opozicija pripravila skupen naskok na sporazumna dela. Voditelji centruma pravijo, da se bodo nasprotstva že v odseku za volilno reformo pokazala. Na vsak način bo centrum s pomočjo vzhodnogaliških konservativcev in vsepoljakov preprečil volilno reformo.

Bosansko jezikovno vprašanje.

Sarajevo, 22. marca. Konflikt v jezikovnem vprašanju se je zopet poostil. Voditelji strank so dobili obvestilo, da vztrajajo merodajni vojaški krogi na tem, da mora biti notranji službeni jezik pri bosanskih železnica uradni jezik vojske. To obvestilo je tem bolj presenetilo, ker je dobilo odposlanstvo sabora na Dunaju vtisk, da vojaški krogi niso absolutno proti srbohrvaščini kot uradnemu jeziku pri bosanskih železnica.

Proporcionalna volilna pravica na Francoskem.

Pariz, 22. marca. Pristaši proporcionalne volilne pravice so predložili načrt, v katerem pravijo, da ostane parlament, ki je izšel iz splošne volilne pravice, zvest principu minoritetnih zastopstev.

Darilo carja.

Carško Selo, 22. marca. Car Nikolaj in carica Aleksandra sta sprejela včeraj v Aleksandrovi palači 32 zastopnikov petrogradskih in moskovskih kreditnih zavodov, ki so izročili carju povodom jubileja Romanovih darovano vsoto 1.010.000 rubljev. Car se je zahvalil za darilo in je izjavil, da bo vsoto porabil za dobrodelne namene.

— **Lapsus calami.** V današnjem članku »Nemško - slovenska tehniška filologija« beri: dvojno oglikovokisli natron — in ne karbonat.

S ceste. Ko je včeraj dopoldne jezdil po Bleiweisovi cesti hlapec Josip Petelinšek neosedlanega konja, se je konj pred hišo št. 7 splašil in se postavil na zadnje noge. Petelinšek je v tem trenutku potegnil vajeti nazaj; nakar je konj padel na njega vznak. Pri tem se Petelinšek na desni nogi težko telesno poškodoval in bil z nekim voznikom prepeljan na svoj dom.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 8 Slovencev in 10 Hrvatov. 25 Kočevarjev se je odpeljalo iz Spodnje Avstrije, 120 Lahov je šlo pa na Ogrsko. — 150 Rusinov se je odpeljalo v Kanado.

Izgubljeno. Šolska učenka Ida Skalar je izgubila bankovec za 10 K. — Inženirjeva soproga Josipina Mikula je izgubila podolgašto zlato brožo, vredno 40 K. — Hlapec Josip Snoj je izgubil že malo ponošeno pecirino. — Neka starinarica je izgubila prost bankovec za 20 K.

Darila.

Upravništvu naših listov so poslali:

Za Ciril-Metodovo družbo: Josip Mazej, kapelnik v Postojni, 3 K, mesto velikonočnih razglednic vsem znancem, katerim želi vesele praznike;

za Rdeči križ balkanskih držav po gospe Franji dr. Tavčarjevi 4 K, ki jih je poslal g. I. Š. iz Bučke (i. s. 1 K ter 1 ruho in brisalko — ruha se je prodala za 2 K, brisalka pa za eno krono).

Za uboge dijake pa je zbrala tudi letos gospa Katinka Bernatović 11 kg sladkorja, katerega je izročila gospe dr. Tavčarjevi.

Živeli nabiralci in darovalci!

Današnji list obsega 24 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnica in tisk »Narodne tiskarne«.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 18. marca: Simon Malenšek, 60 let Radečkova cesta 9. — Ana Presker, soproga železniškega oficijala, 40 let, Sodna ulica 4. — Ivana Lehen, šivilja, 77 let, Studenčeva ulica 13. — Alojzij Berčič, sin tovarniškega delavca, 9 mesecev, Strelška ulica 15.

Dne 20. marca: Frančiška Stark, hišna posestnica, 56 let, Pražakova ulica 10. — Helena Končan, zasebnica, 75 let, Zvonarska ulica 7. — Franc Zabavnik, kurjač v Katoliški tiskarni, 54 let, Sv. Petra cesta 47. — Marija Moller, vpokoj. železniškega strojevodje vdova, 66 let, Metelkova ulica 5. — Ivanka Čančar, hči mizarskega pomočnika, 16 mesecev, Cesta v mestni log 5.

V deželni bolnici:

Dne 13. marca: Anton Vrbenski, brivski pomočnik, 18 let. — Janez Trojer, kajzar, 50 let.

Dne 18. marca: Marija Stanko, hči tovarniškega delavca, 4 leta.

Dne 19. marca: Vinko Železnikar, poljski dninar, 31 let.

Narodno zdravilo. Tako se sme imenovati bolesti utešujoče, mišice in živce repčujoče, kot mazilo dobro znano »Mollovo francosko žganje la sol«, katero se splošno in uspešno porablja pri tganju po udih in pri drugih naslednjih prehlajenja. Cena steklenici K 2.—. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na Dunaju, Tuchlauben 9. V zaloga po deželi je izrečno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varstveno znanko in podpisom. 5 33

Solčno zdravilišče na Bledu 267 na Kranjskem, prekrasna gorska lega ob jezeru, atmosfersko in dietno zdravljenje, vodno zdravljenje. Maj — oktober. Izvesti zdravilni uspehi. 1073

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2	Srednji zračni tlak 736 mm				
marca	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
21.	2. pop. 9. zv.	738-2 739-0	12-1 10-1	sr. jzh. sl. jzh.	oblačno
22.	7. zj.	738-4	10-5	" "	" "

Srednja včerajšnja temperatura 10,7°, norm. 46° Padavina v 24 urah 0-0 mm.

Zahvala.

Za vse ljubeznive dokaze blagega sočutja, ki so nama došli v sled nenadne smrti najine preljubijene, nepozabne hčerke

Nadice

in za mnogobrojno spremstvo na zadnji poti, se vsem prav iskreno zahvaljujemo.

Divača, dne 22. marca 1913.

Žalujoci starši:

Alojz in Zofi Kavšek.

Teodor Kunc

Ljubljana,
Prešernova
ulica št. 5
I. nadstr.

Damski modni salon

Izdelovanje
najfinejših
angleških
kostumov,
paletotov,
franc. toalet itd.

Proda se zidana, z opeko krita

hiša

prostornim vrtom. Cena 2400 kron. Več pov. Jože Kordić, Kamna gorica 3, pošta št. Vid nad Ljubljano.

Premogevnik ali rudnik z dobrimi zalogami

se kupi ali išče udeležba

Ponudbe v nemškem jeziku pod »P 7298« na Haasenstein & Vogler, A. G. Dunaj I. 1108

Moderno zidana

hiša

s tremi lepimi stanovanji s kopeljo, se ugodno proda na Poti v Rožno dolino 42.

Kupi se večje gozdno posestvo

z dobrim lesom in nekoliko kmetije s travniki. Ponudbe v nemškem jeziku z natančnim popisom objektov in ceno pod »P 7299« na Haasenstein & Vogler, d. d. Dunaj I. 1107

Obvestilo!

S tem vlj. obveščam svoje cc. odjemalce, da se moj bivši knjigovodja gosp. Kmet Vinko od 1. marca 1913 ne nahaja več v moji službi.

Pri tej priliki vlj. opozarjam na besedilo plačilnih pogojev, glasom katerega smatram le ona plačila veljavnim, katera so direktno na mene vplašana.

Logatec, 3. marca 1913. 1110

Anton Jelenec,

lastnik rastlinske destilacije »Jelen« v Logatcu.

Preklic.

Podpisani Anton Špolar, posestnik v Kampiljah, preklicujem in obžalujem kot popolnoma neosnovane vse žaljive besede, ki sem jih izrekel o gospodu Jakobu Jesihu, posestniku, mesarju in gostilničarju v Rudniku in se mu zahvaljujem, da je od zasebne obtožbe odstopil.

V Ljubljani, dne 21. marca 1913.

1098 Anton Špolar.

Pasma perutnina in nje jajca za valjenje.

Cochin - China, Brahma, Langshan, Orpington rumene in bele, Plymouth Rocks, rdeča Rhode Island, Houdan, prtilikavke itd. Cena plemena (1 petelin, 2 kokoši) K 50.—, eno jajce za valjenje 80 vin. Peking, Aylesbury in Bismonten plemena 45—60 K eno jajce za valjenje 100 do 150 vin. Brončasti in virginski snežnobeli parani, plemena K 60.—, eno jajce za valjenje 150 vin. Emdenske orjaške gosi plemena K 75.—, eno jajce za valjenje K 2.—. Lovni fazani (angleški) plemena K 35.—, eno jajce za valjenje K 1.—. Dalje velika zaloga iglicevja in sicer: smreke, beli, črni in Weymoutov borovec, mecesen itd. 30—300 cm vis. komad 25—300 vin. Plotne rastline: akacije, gledičije (kristusov trn) 1—4 l. sadike za 1000 komad. 12—55 kron. Akacijeva in hrastova (Stieleiche) drevesca 250—400 cm vis. 1000 kom. 65—100 K, sadno drevje, lepotni grmi, lepotna in drevoredna drevesa, vrtnice itd. Glavni cenovnik zastoj. Grofa Žige Batthyanya graščinska uprava Csondiak pri Radgoni. 1102

XXX. kralj. ogrska

državna dobrodelna loterija

za splošnokoristne in dobrodelne namene. Ta denarna loterija obsega 14385 dobitkov v skupnem znesku 475.000 K, ki se izplačajo v gotovini. 1101

Glavni dobitok 200.000 K v gotovini.

Dalje:	10 dobitkov s po K 250	K 2.500
1 glavni dobitok	20	200
1	40	150
1	100	100
1	200	50
1	2500	20
5 dobitkov s po K 1000	12000	10
5	500	2.500
14885 dobitkov skupaj		K 475.000

Žrebanje bo nepreklicno dne 15. maja 1913.

Srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri kr. ogrskem loterijskem dohodarstvenem ravnanstvu v Budapešti (glavni carinski urad), pri c. kr. avstr. loterijskem dohodarstvenem ravnanstvu na Dunaju, dobivajo se pa srečke tudi pri vseh poštah, davčnih, carinskih in solnih uradih, na vseh železniških postajah in pa skoro vseh trafikah in menjalnicah itd. na Ogrskem in po avstrijskih kronovinah. Igralni načrti se pošljejo na zahtevo gratis in franco.

Kralj. ogrsko loterijsko dohodarstveno ravnanstvo.

Nizke cene!

Novosti sukna za moške in modnega blaga za damske obleke!

Zahtevajte vzorce!

LENASI

Ljubljana,
Stritarjeva ulica 4

&

Vzorovc savarosan

GERKMAN.

Stavbne parcele naprodaj

38 stavbnih parcel na razpolago, na novo reguliranem svetu v Zg. Šiški med drž. Celovško cesto in med drž. železnico, kar bode 15 minut oddaljeno od nameravanih drž. železniških delavnic v Šiški. Ugodna so imenovana stavbišča za delavske hišice. Več pove

Valentin Gregorc v Mengšu.
995

Fotografske aparate

kakor tudi vse v to stroko spadajoče potrebščine ima v zalogi

fotomanufaktura in drogerija

„Adrija“

oblastveno koncesijonirana prodaja strupov
2798 v Ljubljani,

Selenburgova ulica št. 5.

Temnica na razpolago.

Zunanja naročila z obratno pošto
Zahtevajte cenike!

Vljudno povabljam p. n. občinstvo na
ogled najnovejše pomladanske mode.

Specialna modna trgovina

:: za gospode in dečke ::

~ J. KETTE ~

Ljubljana, Franca Jožefa cesta 3.

Zaradi obilnega dela ter bolezni
se da v najem

gostilna

v jako dobrem kraju, blizu kolodvora
ter tovarne. Promet jako dober. —

Oddam tudi lokal za brivnico.

Prebivalcev je 3000 ter kraj brez konkurence

Več pove

1023

Jožef Hkavc, gostiln., Javornik, Gorenjsko.

Ivan Magdič

kroja vpre vrste

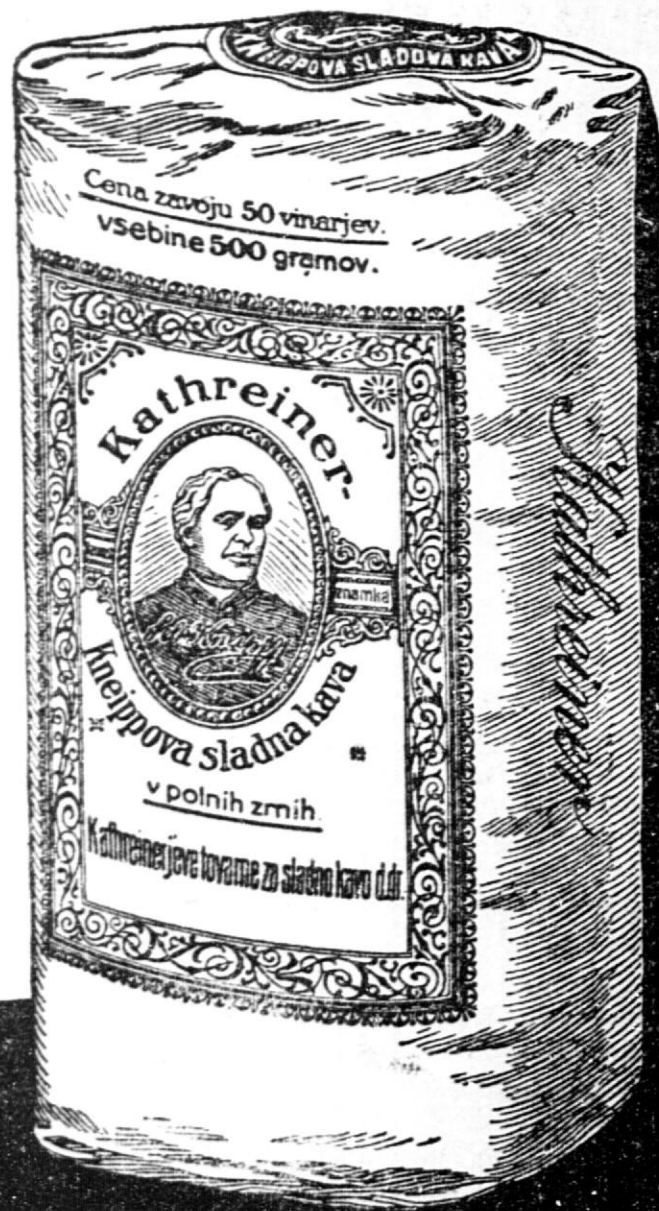
Ljubljana, 2092

Dunajska cesta št. 20

(nasproti kavarne „Europa“)

:: se priporoča. ::

Zaloga angleškega blaga.

To je že 21 let preizkušen
kavin dodatek in nadomestek

Syrup Sarsaparillae
compos s sidrom.
Čistilo krvi. Stekl. K 3-60 in 7-50.

Liniment s sidrom Capsici compos.
Nadomestilo za Pain-Expeller s sidrom.
Bolečino ublažujoče sredstvo za vdrgnjenje
pri prehlajenju, revmatizmu, protini itd. itd.
Steklenica K 1-40, 1-40, 2-—.

Železnato beljakovinska tinktura s sidrom.
Za malokrvnost in bledico.
Steklenica K 1-40.

Dobiva se po lekarnah ali pa naravnost od
Dr. RICHTERJEVE
lekarni „Pri zlatem levu“, Praga L.
Elizabeta trida 5.

Strogo solidna najstarejša domača tvrdka.
Juvel, zlatnina,
srebrnina ter razne ure.

Popravila in
nova dela po
najnižji ceni.

Edina zaloga ur
z znamko

„TUP“

Ceniki zastoj.

Ceniki zastoj.

Lud. Černe,

juvelir, trgovec z urami ter zapri-

seženi sodni cenilec. 234

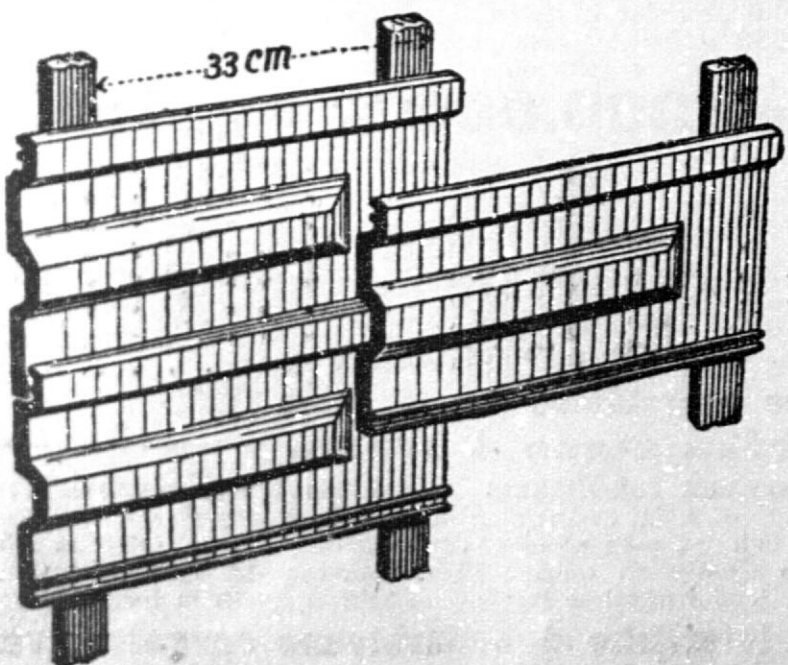
Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

MOËT & CHANDON

JE ŠAMPANJEC
NAJVIŠJEGA
DVORA IN
ARISTOKRACIJE

USTANOVILJENO
1743

F. P. VIDIC & KOMP., LJUBLJANA

: tovarna zarezanih strešnikov :

ponudi vsako poljubno množino dvojno zarezanih

strešnik-zakrivač

:: s poševno obrezo in priveznim nastavkom. ::

Brez odprtih navzgor! Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanosti.

Na željo poslijeimo lahko vzorce in popis.
Spretni zastopniki se sprejmejo.

Nekaj misli k regulacijskim načrtom Ljubljane.

Iz krogov interesiranih meščanov se je te dni vložila na občinski svet prošnja, naj bi se med Franciškanskim in Hradeckega mostom napravila brv od sveta med Gerberjevo in Krejčijevo hišo proti Frančevemu nabrežju. (Ta brv se je tudi že sprejela v načrt g. inž. Kellerja).

V nastopnem priobčujemo dodatno prošnjo z vsem zanimivim utemeljevanjem:

»Mi podpisani posetniki, trgovci in prebivalci prosimo dodatno k naši vlogi z dne 1. marca 1913, naj se napravi železna brv za pešce tudi od sveta pri »Tonhalle«: Gledališka stolba proti Frančevemu nabrežju do Krojaške ulice.

Sklicujemo se pri tem na cit. vlogo in nato, da so imeli že leta 1880. načrt te brvi v pretresu pri občinskem svetu in da je bil leta oziroma bivši župan g. Ivan Hribar tudi obljubil, da se za stvar pobriga. Za uresničenje tega načrta se je takrat posebno trudil zaslužni rajni g. Fran Kollmann, — a žal je stvar zapala.

Letos je radi poglobitve struge Ljubljane postalo več vprašanj pešcev. V načrt inž. g. Kellerja iz Dunaja se je tudi že sprejela železna brv za pešce od sveta med hišama gg. Gerberja in Krejčije proti Frančevemu nabrežju. Ta trenutek se nam zdi ugoden, da spravimo tudi mi svoje želje, katero gojimo že desetletja, — do realizacije: da se namreč postavi taka železna brv za pešce tudi od sveta pri »Tonhalle«, Gledališka stolba proti Frančevemu nabrežju do Krojaške ulice.

Načrt te brvi si usojamo podkrepiti s sledečim razmotiranjem: Mi gremo s stališča, da bi bila taka brv od sveta pri »Tonhalle«, Gledališka stolba proti Frančevemu nabrežju do Krojaške ulice 1. praktične vrednosti: 2. da je ta brv tudi zahteva krasočutja glede slikovitosti bodeče Ljubljane.

Ad 1. Praktično vrednost utemeljujejo sledeči momenti:

Brv bi napravila novo prometno cesto in tako zboljšala komunikacijo med levim in desnim obrežjem Ljubljane ter stranskimi ulicami, tako, da bi se ves promet brez dvoma močno dvignil.

Nameravana fasada ob bregovih Ljubljane bo stala okroglo 150.000 kron. Za slučaj pa, da se vzameta v načrt med Hradeckega in Franciškanskim mostom obe železni brvi: ena od sveta med Gerberjevo in Krejčijevo hišo proti Frančevemu nabrežju, in druga od sveta pri »Tonhalle«, Gledališka stolba proti Frančevemu nabrežju do Krojaške ulice, — tedaj bi napravila teh brvi sama, (ki bi stala komaj 26.000 K) bila v tak okras Ljubljane, oziroma mesta, da bi se stroški ostale fasade lahko izdatno znižali; upamo si celo trditi, da bi v slučaju naprave teh brvi vsaka fasada sploh lahko popolnoma odpadla, ker bi že te brvi same nad vse ljubko dvignile slikovitost Ljubljane.

In ta praktični moment moramo pri utemeljevanju svoje prošnje posebno krepko poudarjati.

Ad 2. Da je ta brv tudi zahteva krasočutja glede slikovitosti bodeče Ljubljane, se naj blagovoli razvideti iz sledečega: Stavimo si živo pred oči dva narisa!

V prvem narisu bi bila med Franciškanskim in Hradeckega mostom učitana samo brv od sveta med Krejčijevo in Gerberjevo hišo proti Frančevemu nabrežju.

V drugem narisu pa je med Franciškanskim in Hradeckega mostom poleg goraj omenjene brvi učitana tudi brv od sveta pri »Tonhalle«, Gledališka stolba proti Frančevemu nabrežju do Krojaške ulice. S tem pridobi načrt Ljubljane med Franciškanskim in Hradeckega mostom po našem iskrenem prepričanju svojo dopolnitev, in celoten vtisk, ki ga napravi ta načrt mora biti v očeh vsakega zelo lep in harmoničen.

Z graditvijo teh brvi bi dobila naša bela Ljubljana napravo, s katero bi se smelo lahko ponasjala pred vsakim drugim mestom.

Sprehajališče ob Ljubljani bi šele z napravo teh brvi dobilo veljavno prvovrstnega šetališča, ki bi sigurno pomenjalo za tuje posebej ob poletnem času zaradi prijetnega, osvežujočega hladu eno najbolj privlačnih točk naše prestolnice. Treba je seveda že sedaj gledati nato, da se napravi obe nabrežji dovolj široki in sicer zaradi promene in postavljanja miz, stolov itd. Reko samo naj bi oživljali lični čolniki, (katere bi mogoče občina vzela v svojo upravo ter si s tem priskrbelo nov vir dohodkov). V okras brvi bi naj bili lepi

kandelabri in pestro cvetje. Na obrežjih bi bile restavracije, kavarnice, s primernimi vrtovi, oziroma oleandri, kioski itd. itd.

Promenadni koncerti, ki bi se vršili v obližju hiše g. Mačka bi bili, ravno, ker so v centru, najboljše postirani. Teh koncertov si je želeli vsembolj zaradi ugodnih akustičnih predpogojev. Godba, ki se v Zvezdi takorekoč izgubi, bi s svojega novega mesta prišla do polne veljave.

Zivo bi postalo na čolniških, ki bi švigali jadrno po Ljubljani, in še bolj živo na obrežjih.

Ko bi pa padel večer na mesto, bi zagorelo tisoč svetlih luči v številnih svetilnikih na mostovih, brvoh in ob bregovih in na čolniških bi žareli pestrobojni lampijoni.

Ta razsvetljava bi napravila v bajnokrasnih nočeh čaroben vtisk in nam ustvarila prave Benetke na slovenskih tleh.

Pozimi bi se napravilo mestno drsališče (ugodno tudi zaradi tega, ker bi se led v senci zidovja zelo dolgo držal). Tudi zimsko veselje bi tedaj v osrčju mesta ljubko pozdravljalo tuje in domačine.

Vrhu tega bi vse te naprave donesale občini primerne dohodke.

Z napravo obeh brvi bi se torej predvsem zmanjšali stroški, dvignili bi se občini promet in zboljšala komunikacija med levim in desnim obrežjem Ljubljane ter stranskimi ulicami, s tem bi tudi mnogo pridobila slikovitost Ljubljane, oziroma mesta, in to bi blagodejno vplivalo na tujski promet.

Usojamo si tedaj prositi: Slavni občinski svet deželnega stolnega mesta Ljubljane blagovoli ta naša razmotiravanja vzeti blagohotno v pretres. (Slede podpisi).

Otroci lahko dobivajo zobe.

S skrbjo gleda marsikateri mati na sproti času, ko bo njen ljubljeneček dobiva zobe, posebno ako njegovemu telescu majka, prave odpornosti. Da dvignemo to odpornost, nimamo, kakor potrjuje to na tisoče mater boljšega sredstva nego Scottovo emulzijo. Raba te emulzije že v primeroma kratkem času stanje zboljša, otrok postane živahnejši in brez slabih okoliščin preboli dobičanje zob. Večkrat otroci 3114

SCOTTOVO EMULZIJ

ljubijo tako, da z veseljem pozdravijo Scottovo steklenico in zdravljenje s tem otroškim krepljivim sredstvom dela veselje materam in otrokom samim.

Zatorej samo: Scottova emulzija in nobena druga.

Cena originalni steklenici 2 K 50 v. Dobiva se po vseh lekarnah. Proti vpošiljavi 50 v. v pisemnih znakih dobiti od tvrdke SCOT & BOWNE, d. z. o. z. na Dunaju VII. sklicuje se na naš list enkratno vpošiljatev poizkušnje od kake lekarnice.

Dobro domače zdravilo. Med domačimi zdravili, katera se rabijo kot bolečine olajšujoče in odvrčajoče mazanje pri prehlajenju itd. zavzema v laboratoriju Richterjeve lekarnice v Pragi izdelano LINIMENT. CAPSICI COMP. s »sidrom« nadomestilo za »Pain-Expeller s sidrom«, prvo mesto. Cena je nizka: 80 h, K 1-40 in K 2— steklenica. Vsaka steklenica se nahaja v elegantni škatli in jo je spoznati po znanem sidru.

STOLLWERCK ZLATO

najnoviša čokolada
Neprekosljiva v kakovosti in kupni vrednosti.

Serravallo

železnato kina-vino
Higijenična razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzroča voljo do jedi, okrepa živce, pobiljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

»izborni okus.«

Večkrat odlikovano.

»Nad 8000 zdravniških priporočil.«

J. SERRAVALLO, t. in k. dvorni dobavitelj TRST-Barkovlje. 87

Seno se proda!

Nad 15 tisoč kg dobrega sena se proda v Zg. Siški. Več pove Val. Gregorc v Mengšu. 976

Vinko Majdič valjni mlin v Kranju (Kranjsko).

Največja proizvajanja priznana naj, boljše pšeničnih mlin in krmnih izdelkov ki izvirajo iz najbolj izbranih pšeničnih vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in dajo kvantitativno nedosegljiv pridelek, kar je zlasti za gospode pekarske mojstre neprecenljive vrednosti.

Zastopstva in zaloge: 65 V Ljubljani, Cerklji, Trnovem, Podgradu, Trstu, Pulju, Reki, Zadru, Spiljetu, Ercegovem, Kotoru, Sv. Luciji ob Soči, Beljaku, Celovcu, Inostostu, Bolcanu in Tridentu. Brzjav: Valjni mlin, Kranj.

X Najfinejše rokavice

pravi francoski parfumi in vsi v to stroko spadajoči predmeti v najfinjši kakovosti.

Za obila naročila se priporoča 930

Otilija Bračko

Ljubljana, Dunajska cesta 12, v Mathianovi hiši.

Kolesarji!

Ako si hočete prihraniti znatnih nepotrebnih izdatkov, tedaj ne kupite in ne naročite nikjer koles ali kolesarskih potrebščin, »dokler ne poznate naših cen za leto 1913.«

Najboljši in najcenejši nakup

pri trdki

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 9-12,

špeciialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli. — Mehanična delavnica in garaža.

Kožo Zobje

je treba temeljito negovati in je za to najbolj pripravno dobro milo, zakaj siaba tržna mila raje škodujejo nego koristijo. Fino

lysoformovo milo

ima jako aromatičen vonj, je nežno in zaradi 1% vsebine lysoforma učinkuje antiseptično. En poizkus Vas prepriča. Milo se zdi drago (komad 1 krono), ker je pa veliko in jako izdatno, je v rabi resnično ceno.

Zanimivo knjigo o »Zdravju in desinfekciji« Vam pošljem na željo gratis in franko. — A. C. HUBMANN, Referent Lysoformwerke, Dunaj XX, Petraschgasse 4.

Trgovski sotrudnik

dobro izurjen v manufakturni stroki, se sprejme v trgovino mešanega blaga.

Ponudbe je vposlati na upravništvo »Slovenskega Naroda«. 1031

V plačilne težkoče zašli :: trgovci in industrijci ::

se ranžirajo

najhitreje in popolnoma diskretno in se tudi eventualno denar preskrbi. — Vprašanja pod »Filialka Ljubljana« na upravništvo :: »Slovenskega Naroda«. ::

48 urah Hernial- Dragée

Škatlja (100 kom.) K 5.—. 2 škatli za 13 eno zdravljenje. — Izdeluje

Delta Laboratoire de Produits Chimiques à Paris

Dobiva se pri gen. zalogi za Avstro-Ogrsko:

Lekarna Mariahill, Budapešta, VI. Liszt Ferenc-tér 20

po povzetju ali ako se znesek pošlje napre.

Gostilna

pri Kankertu v Sp. Siški

se odda.

Proda se, oziroma da v najem

lepa za trgovino urejena

hiša

v prometnem kraju Spod. Stajerske. Trgovina je imela letnega prometa do 130.000 K, a se lahko še razširi. Za nakup je treba 6—7.000 K. Letna najemnina znaša 1.000 K. Vse sobe I. nadstr. se poleti drago oddajo. Poizve se pod J. D. na uprav. »Slovenskega Naroda«. 978

Maslo, malisno štupo, suhe gobe, vinski kamen

jabolka namizna in hruške za mošt, fižol, oves, pšenico, ječmen, bučne peške, koruzno slamo, smrekove storže, želod, krompir, sploh vse deželne pridelke, kakor tudi petrolejske in oljate sode, ter močnate solne in otrobne vreče kupi vsako množino veletrgovina ANTON KOLENC, Celje, Graška cesta 22. 3095

Pozor! Drože (Presgerm)

Naznanjam vsem odjemalcem za Drože, da sem preselil svojo znano tovarno v lastno hišo na Krakovski nasip št. 26 ter jo uredil na vodno silo s turbino, zato mi je mogoče, postreči brez konkurence po nizkih cenah in z najboljšim blagom. — Opozarjam pa, da moje materične drože so za 50% boljše od vsakih špiritnih drož. Spiritne so mehke in vsebujejo vodo, zato jih nudi konkurenca po 80 vin.

Pričakujem cenjenih naročil in beležim s spoštovanjem

Makso Zaloker

tovarnar drož 3627

v korist družbi sv. Cirila in Metoda.

KASLJAJOCIM otrokom in odraslim

zapisujejo zdravniki z najboljšim uspehom

THYMOMEL SCILLAE

pomoček, ki razkroja in odločuje slez, lajša in pomirjuje dušljivi kašelj, odpravlja težkoče dušljivosti in zmanjšuje njih število. — Na stotine zdravnikov je že oddalo mnenja o presenetljivo točnem učinku Thymomel Scillae pri oslovskem kašlju in drugih vrstah dušljivega kašlja.

Prosim vprašajte svojega zdravnika.

1 steklenica 2-20 K. Po pošti franko ako se pošlje naprej 2-20 K. 3 steklenice ako denar naprej 7.— K. 10 steklenic ako denar naprej za 20.— K.

Izdelovanje in glavna zaloga

B. Fragnerja lekarna

c. kr. dvorni dobavitelj

Praga III., št. 203.

Pazite na ime izdelka, izdelovalca in na varstveno znamko.

V Ljubljani v lekarnah. Jos. Mayr, dr. G. Piccoli in Jos. Čizmar.

Ponehale bodo vse kritike o žolstovrški slatini Kadilci!

ako jo sedaj poskusite, ko se je posrečilo vrelec moderno urediti, da ne le uha je oglikovka kislina, temveč se je našel in spojil nov, močno oglikovokisli prtok. Sedaj lahko tekmuje Tolstovrška slatina z vsemi najboljšimi kislinami vodami, ker čvrsto muzira in ima zelo reze okus. **Naročite in prepračite se.** Zabo s 25 steklenicami velja le 6 krom. Razpošilja se v 1/2 l, 1/2 l in 1 1/2 l steklenicah. Prazne steklenice vseh voda se sprejmejo po najnižji ceni v polnitev. Plakati, analize zdravniških izvedencev in ceniki zastoj in franko. — **Tolstovrške naročajo odlični zdravniki** za se in svoje bolnike ter za cele bolnišnice, ker je sedaj res najboljša zdravila in namizna osvežujoča mineralna voda. Odlikovana na dveh higienskih razstavah. — **Del čistega dobička gre v narodno nameno.** — Naroča se pri podjetju **Tolstovrška slatina, pošta Guštanj, Koroška.**

Knjigovodja, korespondent

i. t. d. z večletno prakso na tovarnah in drugih podjetjih, želi premeniti mesto.

Ponudbe pod „Vesten uradnik“ na upravnishvo tega lista. 1074

Kdor kupuje

619

bišo, vilo, stavbišče

v Zagrebu ali posestvo na Hrvaškem, naj se obrne na:

Lj. Oražem v Zagrebu, Potok 54/I.

Vina

lastnega pridelka nudim po 46 krom hektoliter franko postaja Roč (Rozzo). Pošiljam po povzetju, pa ne izpod 100 l. Abel Greblo, Nuga pri Roču (Rozzo), Istra.

stara špecerijska trgovina

v Celju se takoj odda.

Pismene ponudbe na „Cvetocha priloznost“, poste restante, Celje.

Trgovina in gostilna na Dolenjskem

se da v najem ali na račun eventualno tudi prodaja.

Hiša je novozgrajena in stoji tik farne cerkve na prometnem kraju. Vprašanja naj se pošiljajo pod Trgovina, gostilna, Rudolfovo poste restante.

Univ. Med. 1109

dr. Benj. Ipavic

em. klinični asistent, strokovni zdravnik za ženske bolezni in porodništvo, se je preselil na Mestni trg št. 3 v Ljubljani, poleg „rotovža“. Ordinira 10.—12. dop. in 3.—4. pop.

Ženitna ponudba.

Gospica, lepa, inteligentna, z lepim pohištvom in poznejšim večjim premoženjem, se želi takoj poročiti z dobro situiranim, do 30 let starim gospodom, blagega značaja. 1113

Samo resne ponudbe, ako mogoče s sliko, do 26. t. m. pod naslov „Ideal št. 100“, pošto ležeče, Ljubljana. Tajnost se jamči.

Divno-sladko rožno

papriko

nedosežne kakovosti razpošilja od leta 1867 obstoječa trdka za ogrsko papriko F. Plesch iz svoje dunajske zaloge (1 kg a 5 K franko po poštnem povzetju) 1089

H. Plesch, Dunaj, VII. Kirchengasse 39.

Zapomni si: prinesiti

moraš samo cigaretni

:: papir ali stročnice ::

„OTTOMAN“

in ne daj se zavajati z enako izgledajočimi ponaredbami slabe kakovosti.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 12 vplačili.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond K 58.461.432-56 — Izplačane odškodnine in kapitalije K 123.257.695-77
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-larodno upravo.
Vsa polasnila daje
Generalno zastopstvo v Ljubljani
Čigar pisarne so v
lastne bančne hiši
v Gosposki ulici šte. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in nakulanteje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte!

Za podjetje v Opatiji se sprejme takoj 1094

prodajalko, kuharico in hlapca.

Naslov pove upravništvo „Sl. Naroda“.

Ali ste oženjeni?

Potem zahtevajte nove vzorce 3 za 1 K, 6 za 1 K 80 h, 12 za K, 3-4z ilustriran cenovnik I, zdravniški nasveti gratis in franko (zaprtr 30 h) — I. Singe. Higienična manufaktura, Dunaj I. Wiesingerstr. 8 F

Zračno stanovanje

z 1 sobo, kuhinjo je s 1. aprilom event. s 1. majem za oddati. — Več se poizve: Bleiweisova c. 11. III. nadstr. 1104

Stanovanje

obstoječe iz treh, štirih, ev. tudi več sob se odda v Ljubljani, Miklošičeva cesta 18.

Ravno tam se odda tudi 1099

lokal

(2, 3 ali 4 sobe) pripraven za pisarno. Poizvedbe Miklošičeva cesta 18/II.

Slamnike

moderno nakitene, oblike, kakor vse potrebščine za modiste prodaja najceneje

M. Horvat
Ljubljana, Stari trg 21.
Popravila točna in cena.

Posojilnica v Brežicah,

reg. združbe z nemerjeno zavezo vabi na svoj

XVIII. redni občni zbor

ki se vrši v sredo, dne 2. aprila 1913 ob 8. uri zvečer v združni pisarni.

Dnevni red: 1106

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Čitanje revizijskega poročila.
4. Odobrenje računa za l. 1912.
5. Razdelitev čistega dobička.
6. Izprememba pravil.
7. Volitev članov načelstva.
8. Volitev članov nadzorstva.
9. Slučajnosti.

Fran Lipoj. Andrej Lovak.

Ceno se prodaja

Puchov motor 6/7 HP

s stranskim vozom za 2 osebi. Več se poizve: K. Dergano, topnič. vojaš. 1105

Trgovski sotrudnik

mešane stroke, ki je vajen potovanja in je upeljan, (tudi začetnik ki bi bil sposoben za potnika) 1100

se sprejme takoj.

Ponudbe z zahtevo plače pod „Potnik 1100“ na upravništvo „Slov. Naroda“.

Najmodernejših klobukov za gospode in dečke ima najbogatejšo izbiro

C. J. HAMANN

Ljubljana, Mestni trg 8.
Klobuki se sprejemajo v popravilo.
Cene od K 2-20 naprej.

„Zdravnik želodca“ je najboljši liker za želodec.

„Zdravnik želodca“ je najboljši liker za želodec.

cilindre in čepice

Klobuke

in v največjih fasonah in v veliki izbiri

IVAN SOKLIČ.

24

Prilati Penzma-slamniki od 9 K do 50 K.

Posestvo na prodaj!

Vinograd, novi nasad travniki, njive, gozd, kamnolom, lepa hiša, 2 viničarji, zelo ugodna leža v bližini mesta na Sp. Štajerskem. Velikest 17. orolov. Ponudbe pod „J. V. 966“, na upravništvo „Slovenskega Naroda“. 966

Hiša z restavracijo

dobro vinsko zalogo, steklenim salonom in hlevi na Gorenjskem se prodaja vsled rodbinskih razmer za izredno nizko ceno. Na račun kupnine je plačati le do 5000 K. — Pojasnila daje J. Rozman, Kranj. Posl. odd.: Promet z nepremičninami. ::

Na Jesenicah se odda v najem

stara trgovina in gostilna

Istotam se odda dva novo napravljena lokala, obseg 100 m², pripravna za vsako obrt ali tudi skladišče. Vse ob cesti, zraven kolodvora. Pojasnila daje Ivan Ferjan, Jesenice. 1586

Hiše, raznih velikosti, priprave za stanovanja, trgovine ali obrtnje, restavracije, stavbne parcele po raznih krajih Kranjske, zlasti Gorenjske, Koroške, Štajerske 1085

na prodaj.

Pojasnila daje J. Rozman, Kranj. (Posl. odd.: Promet z nepremičninami.)

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem.

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so us. c. kr. preiskuševalnici in od mene preizkušene. — Ilustrirani ceniki zastoj.

Alfons Oblak

Novo mesto, Glavni trg priporoča

svetovnoznano najboljšje

čistilo za čevlje

„NEW CREAM“ v črni ter rjavi barvi.

Velika zaloga vsakovrstnih

čevljev

za dame, gospode in otroke. Vsakršna naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni.

!! 500 kron !!

Vam plačam, ako Vam moj uničevalec korenazilo »Ria« ne odstrani brez bolečin v 3 dneh kurjih oces, bradavic in otiščancev. Lonček z jamstvenim pismom 1 krono. — Klemen, Košice (Maschau) I. Postfach 12/64, Ugrsko. 616

Motorno kolo

6 1/2 HP, Neckarsulm, s priklopnim vozom in en 1093

bicikelj se ceno prodaja. Ernest Speil, mehanik v Ljubljani.

Naprodaj je

majhno posestvo

z dobro vpeljano trgovino blizu tovarne in blizu kolodvora. — Naslov se izve pri upravništvu „Slovenskega Naroda“. 1053

Spretna

blagajničarka

se sprejme v večjo špecerijsko trgovino v Ljubljani.

Ponudbe na uprav. „Slov. Naroda“ pod šifro „Blagajničarka“. 1060

Hiša ob cesti,

prilpna za gostilno ali trgovino, z vrtom in gozdi, se ugodno prodaja.

Več se izve pri Ivan Berčiču, agentura. Škofja Loka. 1057

Po ugodnih pogojih se prodaja

na kraju, kjer je mnogo lesa ter tik železniške postaje ob močni stalni vodni sili žaga in mlin s posestvom vred.

Več pove 1090

R. Kunec, Sv. Jurij ob juž. žel., Štajersko.

Učenka

se takoj sprejme. 1088

Mme. Stuzzi, Sodna ul. 4. II. nadstr.

Priporoča se

veletrgovina vina

na debelo in drobno. Zmerne cene.

Ivan Stranich Poreč, Istra.

Ločeni katoličani

ki bi radi končno veljavno in pravomočno razdružili svoj zakon,

da se lahko vnovič veljavno poročijo,

naj se zaupno obrnejo na „Panonia“ obl. konc. informacijska pisarna, Budapešta VI. Szondyasse 98/a III, 12. — Strogo rečno. — Honorar po izvršitvi. 991

Lenčka.

Rekli so ji, da so židje umorili Jezusa. Tudi v šoli so jo tako učili, in zato je iz dna duše sovražila te grde, neumljene ljudi, ki so najprej trpinčili in potem pribili na križ Gospoda. O, če bi jih videla in bi mogla! Ona bi jim že pokazala. V Kajfo, ki je sodil Jezusa, bi zagnala kamen, in nič bi se ji ne zdelo greh, če bi ga tudi zadela v čelo in ranila do krvi. V Pilata pa, ki je obsodil in sirovim vojščakom izročil Jezusa in si potem še roke umil, bi skočila in mu z nohti razpraskala obraz in še oči bi mu izkopala. In razbojne vojščake, ki so ga s trnjem kronali in bičali in križali, bi sunila v brezdno, da bi se vsi polomili po skalah.

Silno jezna je bila Lenčka na hudobno in morilsko drhal! O, kako rada bi jih srečala žive, to bi jim pokazala svojo nevoljo! Nad vse grdo bi jih pogledala in jim zagrozila s pestjo.

Ko je prišel velikonočni teden, je bila trdno namenjena, da pojde v mesto božje grobe molit. V domači cerkvi je bilo vse tako vsakdanje in revno: Star, lesen oltar, in pod njim grob, nekaj rož in rdečih kroglic. To se ji ni zdelo nič posebnega. A v mestu, so pravili sosedje, je vse grozno lepo. Zato je rekla svoji stari materi:

»Posodite mi židano ruto, tisto, ki ste jo imeli za poroko.«

»Križani čas, čemu pa ti bo?« Mati je sklenila roke in osuplo zrla Lenčko. »Ali boš šla k poroki?« je prašala otročje naivno.

»H kakšni poroki?« je kliknila Lenčka. »Ali ne veste, da je Veliki teden? Božje grobe grem molit.«

In tako je dobila Lenčka židano ruto. Ali bila ji je zelo velika, in težko ji je delo, predno jo je lepo zavezala okoli svoje drobne glave. Dva svetla kodra je pustila, da sta ji plavala na vsaki strani gladkega čela, in lica so ji vsa rdeli in se svetila, vsa nestrpna in željna.

Odpravila se je na pot v rdečem krilu in z rutilo in mašno knjižico v roki. Skoro ji je bilo hladno, ko je šla sama iz vasi, a doli na cesti je našla lepo družico mladih deklic. Skupaj so šle proti mestu, in z njimi je šel smeh in vesela volja.

Ko je stopila Lenčka v veliko cerkev, ji je bilo vroče, in smeh je bil še na njenem licu. V cerkvenem mraku in hladu so se ji zresnile misli in pobožno je šla proti oltarju z božjim grobom. Silno veliko ljudi je tam molilo. Bili so večinoma kmetje, ki so se spokorno trkali na prsa in molili nagnjeni glav in udanih obrazov.

Lenčka ni mogla priti v bližino, temveč je morala ostati zadaj in je od daleč gledala v razsvetljeni oltar. Da, to je bil zares božji grob! Polno sveč in rož je bilo na stojalih, monštranca s hostijo se je svetila in sijala v zlati in sveti luči, ovita s svetlo in dehtečo tenčico. In tam pod vrhom je stalo sveto mesto Jeruzalem, bleščalo se je v rdeči zarji in trije križi na Kalvariji so strmeli v zrak. In tam spredaj?

Lenčka bi bila kmalu od straha in osuplosti se zgrudila na zemljo. Ali je res, ali ni res?

Tam sta stala na levi in desni strani dva razbojnika, dva vojščaka, v čeladah in oborožena do zob.

»Ha, to sta dva izmed tistih, ki so križali Jezusa,« je strahoma pomislila. »Le kako sta prišla sem, saj sta živa! Desni stoji tik kmeta Balantača, zakaj neki kmet, ki se tako pobožnega dela in gleda v nebo, ne udari tega grdega razbojnika! In na levi strani stoji kar zraven vojščaka stara Trpinka. In tudi ta se nič ne gane, in vendar bi lahko potegnila hudobnega kosmaha za tiste dolge brke in mu jih izruvala!

»Vdarite ga,« je zaklicala Lenčka. »Balantač! Držite ga!« Vsi, ki so stali pred njo, so se nejevoljno nagnili ozrl, in neka sključena ženica ji je celo s prstom požugala.

Kako so to vendar čudni ljudje, je mislila Lenčka. — Tako dva razbojnika sta v cerkvi, in ne da bi ju prijeli in natepli!

Z vso močjo se je zakadila v gnečo in rila naprej proti oltarju. Z drobnimi komolci je odrivala kmete in tiščala naprej.

»Kam pa to sili?« se je prva obregnila nad njo okrogla gospa, ki je imela klobuk na glavi. Ženska, ki je stala zraven nje, ji je zastavila s komolci pot, ali Lenčka se je sklonila in pod njenimi komolci ušla naprej.

Zdaj je stala tik za Balantačem, ki ji je s svojim širokim hrbtom zakrival židovskega razbojnika. Zrnila se je na njegovo levico, in glej, tam je zastrmel vanjo vojščak z grimi očmi.

»Balantač, pomagajte,« je zaklicala Lenčka, zaprla oči in na vso moč je udarila vojščaka po glavi.

»Le po njem, oče, le po njem!« Udarila ga je še enkrat, a potem ni več utegnila. Zakaj vojščak se je zvrnil, oča Balantač pa jo je s svojim paternoštrm, ki je bil iz debelih lesenih jagod, opletel na vso moč po obrazu. Železni križec, ki je visel na koncu, jo je udaril na senca, in Lenčka je silno zbolelo. Tudi Trpinka se je stegnila proti njej in jo z ostro, koščeno pestjo sunila v prsa.

»Gori, poglejte, božji grob gori!«

Leseni vojščak je s svojim padcem prevrnil svečo, ki je zažgala prt in mahoma se je plamen vzpel kvišku.

»Gori!«

Ljudje so se zagnali proti oltarju, da pogase ogenj, in v tej gneči je Lenčka izgubila zavest, zadnje, kar je čutila, je bilo bolečina v prsih, in je vzdihnila: »Jezus!«

Zbudili so jo udarci. Odprla je oči, in je videla besne obraze okoli sebe in kletvice je slišala. Pesti so ji grozile. Ležala je pod cerkvenim kapom, vsa uboga, v bolečinah in krvi. To je bila Lenčkina Velika noč.

Cvetko Golar.

Vsakemu je znano, da ranjenih mest ne moremo dovolj zavarovati pred onečiščenjem in da se z zastrupljenjem prav lahko izcimijo iz njih prav nevarne rane. Zato je priporočati, da se tudi majhne ranitve pokrijejo s praviimi sredstvi in tako varujejo vnetja. Pripravno je za to v prvi vrsti zanesljivo antiseptično delujoče sredstvo. Tako sredstvo pa je praško domače zdravilo iz lekarne B. Fragnerja, c. in kr. dvornega dobavitelja v Pragi. Ker pod hladnim, bolečino tolažečim učinkom tega mazila se začelijo ranitve prav lahko.

V. b

Lilijskomlečno milo s konjičkom

Bergmanna & Co., Dččin n. L.

ostane prejkoslej nedosežno po svojem učinku proti pegam, dalje neuprljivo za racionalno negovanje kože in lepote, kar potrjujejo vsak dan prihajajoča priznalna pisma. Dobiva se po 80 h po lekarnah, drogerijah, parfumerijskih trgovinah itd. Istotako se obnaša Bergmanna lilijsna krema »Manera« čudovita za ohranitev nežnih damskih rok; v lončkih po 70 vinarjev povsod.

Obratnega vodja

z mesečno plačo 220 K, prostim stanovanjem, vrtom, kurivom in razsvetljavo išče parna opekarna na Kranjskem.

Ponudbe na upravnishvo »Sl. Narod«. 1050

Razglednice

umetniške, in pokrajinske se dobe vedno v veliki izbiri v »Narodni knjigarni« Prešernova ulica 7.

ESKA

Najmodernejše, najekonomičnejše **VOZNO KOLO** je triump avstr. industrije voznih koles. Brez konkurence. Nizka cena. Prodaja samo: **ANA GORON**, specialna trgovina s kolesi in deskojarnitvami koles, Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 14 (Pri novem svetu).

Prešernove slike

prodaja in razpošilja po poštne povzetju:

Iv. Bonaf v Ljubljani.

Cena slike 5 kron.

Zalni klobuki vedno v zalogi. — Popravila se sprejemajo in točno izvršujejo.

Priporoča se **solidna trdka modni salon** damskih in otroških slavnikov v najnovjših oblikah, vseh vrst in raznih športnih čepic.

Marija Götzl Ljubljana, Židovska ulica št. 6.

Zunanja naročila se razpošiljajo z obratno pošto.

Krasne spomladanske novosti in po že znano najnižjih cenah dobite v modni trgovini **Peter Šterk** Ljubljana, Stari trg št. 18.

Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek I^a kakovosti; moško, žensko in otroško perilo, velika izbira najmodernejših moških klobukov in čepic, dalje čepic za dame, deklice ter še mnogo drugih v mojo stroko spadajočih predmetov.

V. Parma **Balkanska koračnica** za klavir

ki se je igrala že večkrat tudi v slovenskem dež. gledališču in ki je žela tako buren aplavz, da se je morala ponoviti, je ravnokar izšla v založbi **Narodne knjigarne.** Dobi se jo v vseh knjigarnah tu in na slovanskem jugu.

Cena K 1'20, s poštnino 10 v več.

Brez konkurence!

F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam najbolj prilježni, lični in najboljše kakovosti. Naprodaj samo pri **JULIJU STOR, Ljubljana** Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični čevlji za otroke in Lawn-tennis-čevlji.

K 12'50—16'50.

SANATORIUM „EMONA“

v Ljubljani, Komenskega ulica 4.

Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. Porodnišnica. Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, prim. L. kir. odd. dež. boln.

Stalni krajevni agenti

zmožni nemščine se sprejemajo ali pa nastavijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih srečk v Avstro-Ogrski. — Ponudbe pod »Merkur«, Brno, Meugasse 20. 893

Dobro ohranjen pisalni stroj

novi sistem Remington ali Underwood kupi L. Krašovic, Zalec v Sv. dol. 1052

Drva

mehka in trda, (suha); radi pomanjkanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom. 257

Parna žaga **SCAGNETTI**, za skladiščem državnega kolodvora

Donosno podjetje

ki daje letno 5—10 000 kron dobička je moči pridobiti z majhnim posestvom na Kranjskem. Pripravno je za kmetiške, dela vajene zakonske, tudi z večjo družino. Delo je lahko, vendar priporočljivo za mlajše ljudi. Kapitala je treba 3—5000 kron. — Pismena vprašanja pod »Donosno podjetje« na upravnishvo »Slov. Naroda«. 1036

Prima solingenske britve

zajamčeno iz najboljšega angl. jekla kovane, na roko brušene, kakor las osfro posnete, že pripravljene za rabo. St. 8701. Crno poliran držaj 1/4 otlo brušena, 4/5 široka, z nožnico K 1-70. St. 8702. Crno poliran držaj, 1/2 otlo brušena, 5/8 široka, z nožnico K 2-20.

Največjo izbiro brilnih potrebščin dobite v mojem glavnem katalogu s 4000 slikami, ki se vsakomur pošlje zastoj in poštne prosto. — Razpošiljanje po povzetju ali če se pošlje denar naprej. — C. in kr. dvorni dob. Jan Konrad, razpošiljalnica, Most št. 2382 (Češko).

Carl Kronsteinerja

proti vremenom odporne apnene

Fačadne barve

obastveno varovane V 50 različicah od 24 h kilogram naprej. Že desetletja najbolj preizkušene, prekašajo vse ponaredbe. Edini primerni slikalni material za že pozdravljena protelja.

Emajlne fasadne barve, ki se ne od- ki se ne umivati, krijejo z eno potezo, brez grundiranja, emajlne trde, porabne samo pomešane z mrzlo vodo. Razkuževalne, nestrupene, porozne. Idealno barvanje za notranje prostore, še ne podbarvane fasade, lesene stavbe, kakor kolnice, paviljone, plotove itd. Dobivajo se v vseh niansah, stroškov za štirjaški meter 5 vinarjev. Knjige z vzorci in prospekti zastoj in poštne prosto.

Carl Kronsteiner. Dunaj III., Hauptstr. 120. Glavna zaloga za Ljubljano: Brata Eberl.

Pevci, župniki, učitelji o Sirolin „Roche“

pri obolelostih sopil:

Učitelj A. Sch. v Kolmaraju.

Trpel sem na hudem in trdovratnem katarju, ki ga je Sirolin »Roche« takoj omilil. Ta izdelek tudi pospešuje tek.

Župnik R. Sp. v W. (Alzanja).

Moj bronhialni katar je Sirolin »Roche« prav hitro odstranil; zakaj ozdravljenje je nastopilo obenem z zaužitjem Sirolina »Roche«.

K. S. dvorni operni pevec H., D.

Imel sem močan kašelj in sem na naredbo g. dr. S. rabil Sirolin »Roche«. Uspeh je bil sijajen.

Pevac H. B. v Carihu.

Sirolin »Roche« mi že več nego leto dni izbornu služi. Na njegove uspehe bom v strokovnem časopisu »Der neue Weg« opozoril v članku.

Pri influenci, nastuhi, pljučnih boleznih je Sirolin »Roche« neuprljiv pomočnik jakejšega učinka na pljuča in ves organizem. Sirolin »Roche« je izborne slasti in je posebno pripraven za odpravljanje zdraviljenja. Sirolin »Roche« se dobi po vseh lekarnah, 4 K or. z.

Gostilna

v večjem trgu na Kranjskem
se odda na račun;
ozira se na dobro kuharico. Več pove
Josip Elsner v Litiji.
1059

Opekarski vodja

dobro izurjen z večletnim spričevalom
želi službe
ali pa prevzeti v najem na kaki opekarni.
Naslov: Ciril Gašparin, Rožna
dolina št. 226 pri Ljubljani. 1077

Sprejme se kompanjon

za trgovino z meš. blagom na deželi,
z 2 do 3 tisoč kronami; tudi če ni več
trgovine. — Oglasi na upravništvo »Sl.
Naroda« pod »Kompanjon 1081«.

: Dvonedropna, novoizgrajena :

hiša v Idriji

v kateri se izvršuje 1079
trgovinska in gostilniška obrt,
je pod zelo ugodnimi pogoji na prodaj.
Natančnejši podatki v delikatesni
trgovini Leni Lapajne v Idriji.

Pozor kolesarji!

Namesto K 120
samo kron 80.

Franko na vsako
postajo.

V reklamne namene razpošijem 200 rovnih sve-
tovno znamenitih graških dvokoles model
1912, elegantnih in čvrstih, s torbo in orodjem
namesto za K 120, za 80 K. Stropednim prostim
tekom K 95 — s poštino vred. Že rabljena
kolesa od K 40 — naprej. Nova čvrsta guma
po K 5 —, 6 —, 7 —, 8 —, zračne cevi po
K 3 —, 4 —, 5 —. Svetiljke, zvonci, pedalji in
vsa ostala prtilikla po cenah na debelo. Po-
pravila, enajliranje in ponikanje v lastni
delavnici hitro in ceno. Razpošiljanje po povzetju.
Na dvokolesa naplačila K 20 —. Plačevanje na
obroke izključeno. Cenovniki gratis in franko.
Srbo-hrvaško dopisovanje. 1069

Tvorniško skladišče dvokoles in šivalnih strojev
A. Weissberg, Dunaj II.
Untere Donaustrasse št. 23.

Večeznamiv

slikozor

slikozor

z mehanično izmenjavo slik. Samo za gospode. Zraven
50 velepiantnih fotografskih posnetkov zastoni. Slike se sprito posebno
ostrih okularjev vidijo posebno lepo in jako plastično in to
panoramo z mehanično premeno slik zaradi pikantije gospod-
je radikupujejo. Kompletna panorama s 50 fotografijami samo kron 3-50.—
Edina razpošiljalnica, diskretno po povzetju: 4744

M. Swoboda, Dunaj, III/2., Hiessgasse 13-23.

Kuverte
s firmo
priporoča
'Narodna tiskarna'

Šemilna ponudba.

Uradnik IX. pl. ras. in
hišni posestnik, vdovec, 30 l.
star, v otreki, bi se lahko
poročil z gospodično ali vdovo
braz otrok, staro od 23—40
let, s premoženjem. — Samo
resne ponudbe s sliko naj
se pošljejo do 30. marca 1913
na uprav. »Slov. Naroda«
pod šifro »Vel. noč 1913/1078«

Št. 176.

1082

Vabilo

XII. redni občni zbor

Okrajne hranilnice in pos. v Škofji Loki
registr. zadruga z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil

v sredo, dne 2. aprila 1913 ob
5 1/2 uri popoldne v sejni dvorani
tukajšnjega »Gasilnega doma«.

DNEVNI RED:

1. Potrjenje račun. zaključka za l. 1912.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Sprememba pravil.
4. Čitanje revizijskega poročila in ukrepi
vsled istega
5. Izvolitev načelstva in nadzorstva.
6. Privoljenje remuneracije načelstvu.
7. Slučajni predlogi po § 36 pravil.

Opomba: V slučaju nesklepnosti se
obnem razpiše drug občni zbor pol ure
pozneje v istem kraju in z istim dnevnim
redom, kateri pa sme brezpogojno sklepati.

V Škofji Loki, dne 20. marca 1913.

Načelstvo.

Krema za polt kot puder.

Dr. A. Rixa krema iz bisernega pudra se
drži 24 ur. Nihče ne opazi, če se je rabil puder.

Pot, celo umivanje ne škodi.

Nepotrebno je dopuščati se.

Koža ne poka, nego je elastično mehka.
Krema iz bisernega pudra služi obenem kot
krema za kožo in polt. Zajamčeno neškodljivo.
Cena škatlici K 3 —, bela, rožnata in ru-
menkasta. Kos. dr. A. Rix, laboratorij, Dunaj
IX., Berggasse 17/E. — Zaloga v Ljubljani:
Lekarna pri Zlatem jellenu, drogerija A. Kanc
in drogerija »Adria« 534

A. KUNST

Ljubljana
Zidovska ulica št. 4.
Velika zaloga obuval
lastnega izdelka za dame, gospode
in otroke je vedno na izbero.
Vsakršna naročila se izvršujejo točno in
po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in
zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj
se blagoviti vzorce poslati. 40

Pozor! Pozor!

Dobro blago se samo hvali!

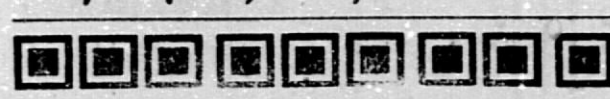

Kupite le dober
glasovir in ne
dajte se begati
po kričeh reklam
trgovcev, ki imajo
instrumente v ko-
misiji in ki manj
vredno blago na
vse pretege hva-
ljajo, da dosežejo

večji dobiček. Jaz ne trgujem v komisiji, imam
le prvovrstno blago in kupujem le za gotov
denar, ker se le na tak način more dobro
robo po nizki ceni prodati. Jamčim pis-
meno 10 let za dobro kakovost svojih instru-
mentov. Uglasevanje ter popravila vseh
sistemov izvršujem solidno in računam ceno.

G. F. JURÁSEK

koncesijonirani uglasevalec in trgovec glasovirjev
v Ljubljani, Poljanska c. 13.

Josip Stupica

jermerar in sedlar
v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.
Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših

konjskih oprav

krasno opremljene

kočije, druge vozove in najrazličnejšo

vpredno opravo

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse
druge v sedlarsko obrt spadajoče potreb-
ne ščine, že obrabljene vozove in »
konjske opravne.

Svoji k svojim!

Zastonj

dobi vsak 1 plošč
čo in 200 igel,
ako naenkrat na-
roči 6 plošč. ::

: Zastonj :

dobi vsakdo 1 album in 200 igel, ako
naenkrat naroči 10 plošč.

Gramofoni že od 21 K naprej

Avtomati že od 80 K naprej

tudi na prav primerne mesečne obroke.

Posebno ugodni nakup za gg. gostilničarje.
Vsa popravila gramofonov izvršujem v svoji
lastni delavnici točno in solidno. — Glavni
zastopnik največjih tvornic, kakor znanke
Angel Zonophon, Favorite, Odeon, Jumbo idr.

Preprodajalci dobijo popust.

Zahtevajte cenik, pošljem ga zastonj.

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.

Specialna trgovina

finih
ročnih del

TONI JAGER

v Ljubljani,
Zidovska ulica št. 5.

Predtiskarija

Tamburiranje

Montiranje ::

Plisiranje :: ::

Hiša

s kantino (kegljišče, stekleni salon),
trgovino z meš. blagom in trafiko,
v bližini vojašnice v Ljubljani

se ceno prodaja.

Pojasnili daje: J. Rozman, Kranj.
Posl. odd.: Promet z nepremičninami.

Malo rabljena iz dobro ohranjena

2 šivalna stroja

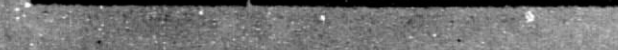
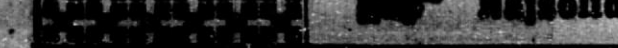
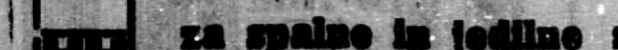
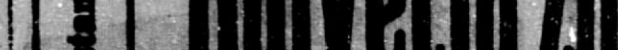
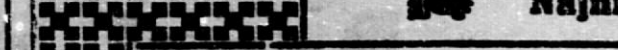
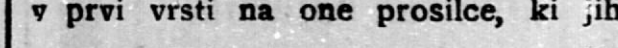
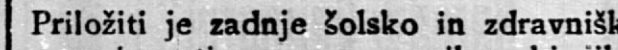
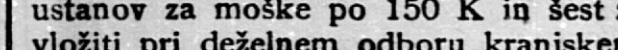
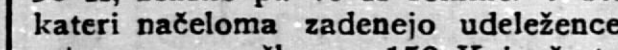
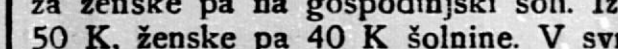
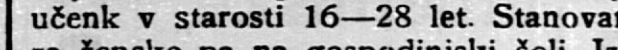
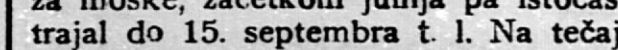
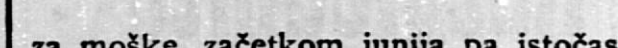
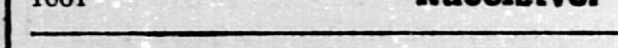
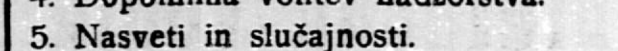
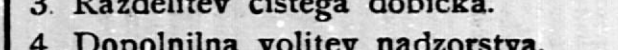
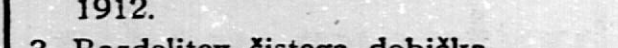
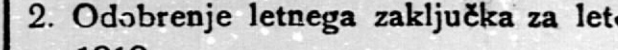
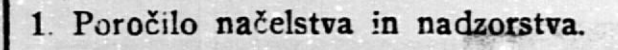
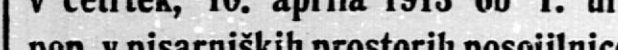
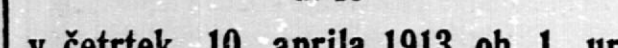
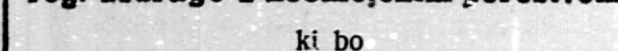
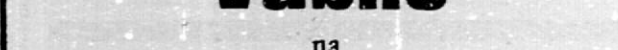
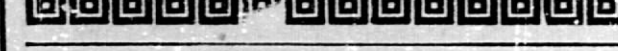
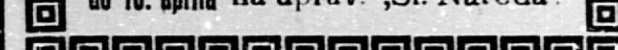
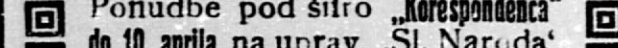
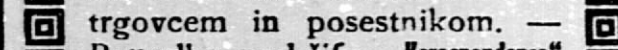
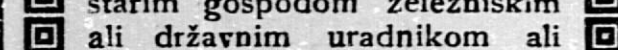
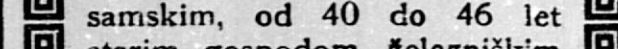
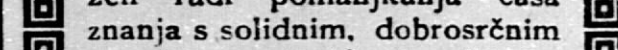
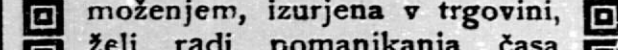
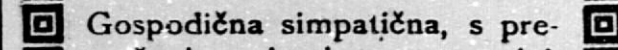
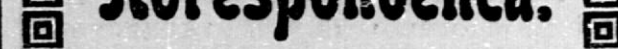
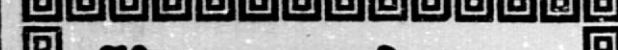
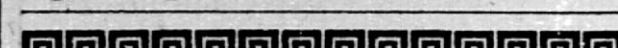
za čevljarje in

1 šivalni stroj za krojače

se ceno prodajo.

Natančnejša pojasnila

v gostilni g. Jakoba Bevca, Dunajska cesta.

Nova, stara 392

vina in droženko

vse lasten pridelek,

prodaja v poljubni množini

Fr. Ferlino v Smarju pri Jelšah.

Prirodna vina

bela in svetlordeča K 40 do 56, stara,
voljna K 68 do 76, pristen slivovec in
drožnik K 116 za 100 litrov dobavlja

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj.

J. Kravagna v Ptuj

Lepe prsi dobe dekice in žene vsake starosti, ako rabiyo moje najnovije **maslo ali vodo za prsi**, rabi se samo na zunaj, edino resnično učinkujoče sredstvo, zajamčeno neškodljivo. Cena K 3, 5 in 8. Zraven spadajoče milo 60 vin.

Suhi dobe lepe, polne telesne oblike z mojo redilno moko »Käthe«, zajamčeno neškodljivo, mnogo zahvalnih pisem. Cena kartonu K 2-20 po povzetju. Od 4 kartonov naprej pošt. prosto. — Pošiljatelj poste restant samo če se pošlje denar naprej. — Razpošilja ga Käthe Menzel, Dunaj, pošt. urad 59, pošt. predal 5.

Pred rabo.

Po rabi.

Blagovolite pisati po vzorce in cenike!!

dobite jih poštne prosto!

Havličkove tkanine, cefirji, damaski in kanafasi so že od leta 1887. najboljše kakovosti.

Pošiljam na zahtevo tudi vzorce plesnega, spomladnega in poletnega blaga, kakor tudi vse izdelke za domačnost in za oprave nevest.

V. J. Havliček in brat, izvozni zavod, Poděbrady (Kralj. Češko).

Ozdravljen bolezn v želodcu v dobi 80 let.

Vitez del' Harnal star 80 let, je več kot 30 let trpel bolečine na želodcu, uporabi je brezuspešno (pravi on) različna zdravila sredstva n. p. zdravilo od L. od M., belo mostardno seme. Nekega dne se mu je priporočalo vzeti po vsaki hrani eno žlico prahu oglja Belloc. Skozi 10 let rabim to sredstvo in od takrat ne čutim nikakoršnih bolečin več. Odpravljam redno naravno potrebo brez vsakih ovir, in od tistega časa uživam zdravje kar je kljub moji starosti pravi čudež.

V resnici zadostuje, da se uživa oglje Belloc po vsakem kosilu po 2-3 žlice, da se v nekoliko dneh ozdravi želodčne bolezni, da, celo zastarele bolezni in take, ki se zoperstavljajo vsakemu drugemu zdravilu.

Oglje Belloc provzroča prijeten občutek v želodcu, daje tek pospešuje prebavo in od stranuje telesno zaprtje, oglje Belloc je neprekosljivo sredstvo proti težavam v želodcu proti migrenci ki je posledica slabega prebavljanja, proti gorečici, proti vzpe, hajanju, kakor tudi proti vsem živčnim boleznim želodca in čreves, Najpreprostejše sredstvo vživati oglje Belloc v prašku je da se v kupici na čisti ali poslaeni vodi pomeša in naenkrat ali v presledkih spi.

Oglje Belloc lahko samo koristi, škoditi pa ne more, v kakršnikoli množini ga rabimo Dobiva se po vseh lekarnah.

Poskušali so oglje Belloc ponarejati, ali so te ponaredbe brez učinka in ne ozdravijo nič, ker so pač slabo pripravljene.

Da se izognete vsaki pomoti, pazite natančno na to, da je na vsaki steklenici ime Belloc in naslov laboratorija: Maison L. Frère 19, rue Jacob, Paris.

Oni, ki se ne morejo privaditi ogljev prašek požirati, naj vzamejo raje pastilje Belloc. 2-3 pastilje po vsaki jedi in kadar nastopijo želodčne bolezni, zavzeti zadostujejo popolnoma, in imajo isti gotov učinek. Pastilje vsebujejo čisto oglje Belloc. Zadostuje v usta jih dati, in s slinami, ki jih raztopi, požreti.

Dobiva se v Ljubljani: Lekarna br. Piccoli, lekarna Sušnik, lekarna U. pl. Trnkoczy A. Bohinc lekarna Ph. Mr. Jos. Čizmař.

Ni vodni preparat!
Ni zaradi ognja nevarno!

Dobiva se že po skoro vseh trgovinah!

904

v steklenicah po 24 h, 30 h in 60 h in v ročkah od 1 kg naprej.

GLANOL ima velike prednosti nasproti drugim preparatom.
GLANOL se kovine ne prime, ves lep sijaj je naraven.
GLANOL ni nevaren zaradi ognja. (Vsa po kakem gorivu dišeča goriva pa so.)
GLANOL doseže najcenejše čiščenje, ker se snažilne cunjne samo ne-
GLANOL bistveno umažejo.

Zahtevajte povsod brezplačne steklenice
ki jih v poljubnem številu stavimo gg. trgovcem na razpolago.

Glavna zaloga: **Mihael Kastner, Ljubljana.**

Edina izdelovalca **Fleischer & Peukert, Liberec.**

Prisiljena prodaja zaradi vojne! Klobuk, obleka in čevlji.

Vse skupaj samo K 29.50.

Tako lepa prilika se nudi samo enkrat v življenju.

Popolna moška obleka

in sicer suknjič, hlače in telovnik iz izbornega stanovitnega kamgarna ali brnškega sukna ali iz pristnega štajerskega lodna poljubne velikosti in barve, svetlo ali temno, pasasto ali križasto lepih modernih vzorcev.

Moški klobuk „Kavalir“

mehak ali trd, z najboljšo klobučevino s svilnato podvleko in trakom, prav eleg. in priljubljene oblike, jako moderna, črn, rjav ali siv.

Moški usnjati čevlji

(Zug- od. Bergsteiger), izbornega štrapanega usnja, lepa, pripravna, moderna oblika.

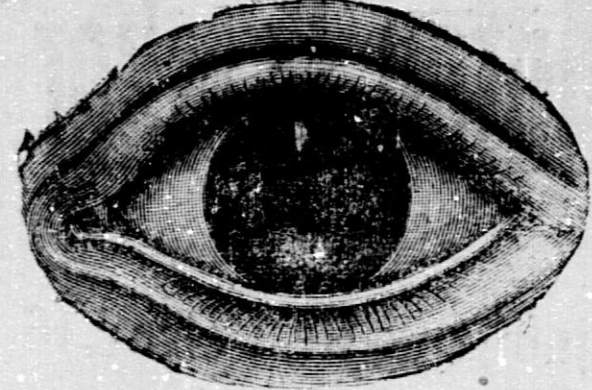
Vse skupaj samo K 29.50.

50.000 teh garnitur, obstoječih iz **popolne obleke, klobuka in usnjatih čevljev**, je bilo določenih za eksport na Balkan, pa so zaradi vojne morale ostati tukaj in se bodo samo kratke čas prodajale za **polovično izdelovalno ceno K 29.50**. Ta kompletna garnitura je **vrredna dvojnega denarja** in se pri nas dobiva samo **dokler bo kaj zalogo za senzacijsko ceno K 29.50**. Za mero za moške obleke zadošča obseg čez prsi, obseg čez trebuh, dolgost rokavov, dolgost hlače in dolgost koraka. Za klobuk naj se navede obseg glave, za čevlje pa dolgost podplata. Po povzetju prodaja samo

M. Svoboda, Dunaj III/2, Hiessgasse 13/425.

Perje
za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
EMIL KRAJEC
preje F. Hiti
Pred Skofijo šte. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Fr. P. Zajec
Ljubljana, Stari trg 9.

Kot prvi edini slovenski oblastveno konce sion. optik in strokovnjak priporoča svo

optični zavod

kakor vsakovrstna očala in očalnice, toplotne, zrakovne, hygrometre, daljnogled vseh vrst, kakor „Zeiss, Busch, Goerz“ itd., ter vse v to široko spadajoče predmete. Vsa popravila izvršujem točno in solidno v svoji z električnim obratom urejeni delavnici.

Zahtevajte cenik, pošljem ga zastonj.

Ustanovljeno 1845.

Parno barvarstvo

ter kemično čiščenje in
snaženje oblek.

Apretura sukna.

JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

Selenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

Avgust Agnola

Ljubljana,

Dunajska cesta 13

Izborna zaloga

namiznih in

nastropnih

svetilk

najnovije

vrste

po nizkih cenah

F.K. Kaiser, puškar

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih

pušk in samokresov
lovskih potrebščin, vseh del kotas (biciklov)

kakor tudi

umetelni ogenj po najnižjih cenah.

Popravila pušk, samokresov in biciklov točno in solidno.

Cenovnik zastonj in poštne prosto.

Automobili Puch Motorna kolesa

Tipa 1913!

996

Elegantno, trpežno, varčno v porabi, urno in brez šuma!

Poslovalnica v Ljubljani **IVAN JAX & SIN** Ljubljana, Dunajska cesta 18.

Najboljše za želodce.

Lekarnarja Schaumanna

4073

želodčna sol in želodčne pastilje

je 30 let preizkušeno sredstvo proti vseh vrst želodčnim boleznim, motenju prebave in shujšanju.

Schaumannova želodčna sol škatljica K 150. Želodčne pastilje omarica K 150. Razpošilja po povzetju od 2 škatljic naprej **lekarna Schaumann, Stockerau pri Dunaju.** — Dobiva se po vseh lekarnah in drogerijah.

Neprimeren učinek.

POZOR! NA OBROKE! BERTIE!
Prva, največja, najstarejša in najposobnejša slovenska trdka in izposojevalnica klavirjev in harmonijev na avstrijskem jugu. Velikanska trgovina vsega glashenega orodja, strun in muzikalij.

ALFONZ BREZNIK

učitelj Glasbene matice in sodno zapriseženi strokovnjak c. kr. dež. sodnije

»Zvezda« nasproti : Ljubljana, Kongresni trg št. 15 »Zvezda« nasproti : nunske cerkve :

Klavirji, planini in harmoniji
najslovičnejših svetovnih trdk
Bösendorfer, Rudolf (ne An-
ton) **Stelzhammer**, (najboljši
: angleški sistem sedanosti),
Hölzl & Heitzmann (neprekos-
ljivi pianini z Lexovo mehaniko),
Bratje Stingl, Czapka, Laub &
Gloss (koncertni 7/4 okt. pianini)
in **Hörögel** (amer. harmonij od
90 K naprej), imam le jaz, njih
edini zastopnik za Kranjsko v
velikanski zalogi in izbiri (vedno 30 do 40 instrumentov).

Zato svarim pred nakupom event. falsifikatov ali navidežno cenega bofelna zlasti, ker vsakdo kupi pri meni na obroke od K 15 naprej prvovrsten instrument goraj omenjenih najboljših trdk z resnično 10letno postavnoobvezno garancijo. Tudi preigrani klavirji v zalogi. Zamenajugodnejša. Uglasevanje in popravila sol. in ceno. Nobena druga trdka ne zamore nuditi tako cenega, ugodnega in zanesljivega nakupa že zategadelj ker goraj označene prve tovarne ne dajo svojih klavirjev na Kranjskem nikomur v zalogo kako edino meni in drugič pa zato, ker je ta kupčija moj postranski zaslužek in brez vsake režije

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko

z modernimi velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York
je proga

Red Star Line Rdeča zvezda

Na naših parnikih **Finland, Kroonland, Vaderland, Zeeland, Lapland in Samland**, ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje med Antwerpenom in Novim Yorkom je snažnost, izborna hrana, vjudna postrežba in spalnice po novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.

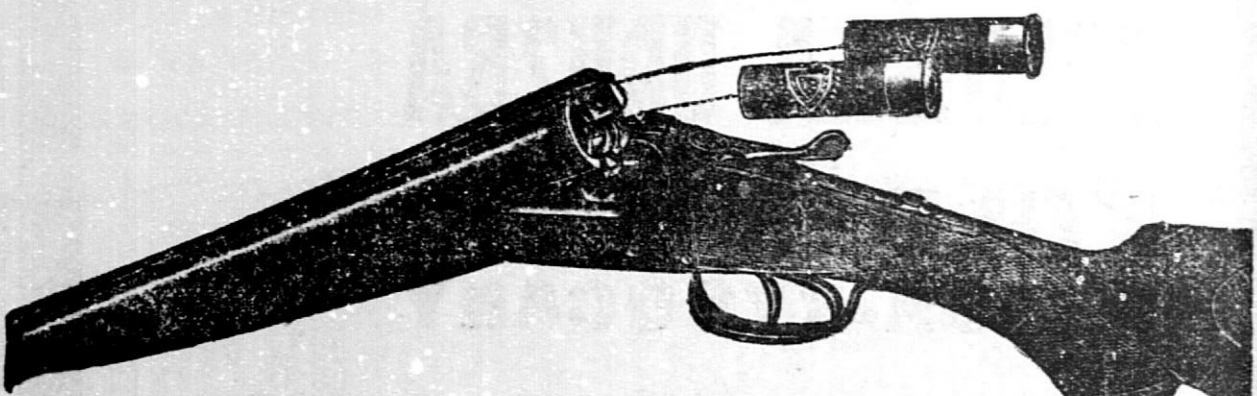
Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldne.

Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat čez **Kanado v Severno Ameriko** in je ta vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.

Pojasnila daje vladno potrjen zastopnik

Franc Dolenc Anversa
v Ljubljani, New York

Kolodvorska ulica odslej **stev. 35,**
od južnega kolodvora na desno poleg prodilnice.

Ljubljana

Fr. Ševčik

Zidovska ul. 7.

puškar

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih

63

pušk in samokresov

lastnega izdelke, kakor tudi belgijskih, sulskih in čeških strogo preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno priporočam lahke trocevice in puške Book s Kruppovimi cevmi za brezdimni smodnik. — Priporočam tudi

veliko zalogo vseh lovskih potrebščin

po najnižjih cenah.

Popravila in naročbe se izvršujejo točno in zanesljivo. Cenovniki na zahtevanje zastonj in poštne prosto.

Vse katere ozdravita Konstantinov vrelec — Emin vrelec.

3416

Dobiva se po vseh trgovinah z rudninskimi vodami in od ravateljstva vrelcev v Gleichenbergu.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje!

1 kg. sivega, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2-40 K; prima polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puha 5-10 K; kg vefinega snežnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; kg puha, sivega 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfiniši prsi puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, mo-
nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dlj, 60
cm šir, polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhaštim perjem 16 K; napol
puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 18 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K,
3-50, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13 K, 14 K 70, 17 K 80, 21 K, zglav-
nica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70, spodnja pernica iz močnega,
črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir. 12 K 80, 14 K 80. Razpošilja se po povzetju,
od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajoče se vrne denar.
Natančni cenovniki gratis in franko. **S Benisch, Dešenice št. 757, Češko.**

Anton Presker

krojač

Ljubljana, Sv. Petrac. 16

priporoča svojo

veliko zalogo gotovih oblek
za gospode in dečke, jopice
in plaščev za gospe, nepre-
močljivih havelokov itd. itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzor-
cih in najnižjih cenah izvršujejo.

Pekarija, slaščičarna in kavarna

Jak. Zalaznik

Stari trg št. 21.

Filiale:

Glavni trg št. 6,

Kolodvorska ulica št. 6.

G. Čadež

v Ljubljani

Mestni trg št. 14

poleg Urbančeve manuf. trgovine
priporoča

klobuke

čepice, razno moško perilo,
kravate, ovratnike itd. itd.Blago imam solidno, cene
zmerne. Postrežem točno.

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo veliko izber
dežnikov in solnčnikov.
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Izboljšajte promet v svoji gostilni

2150

z izvršnim cenim

plzenjskim pivom

iz Češke delniške pivovarne v Čeških Budejovicah.

Največja čisto slovanska pivovarna.

Zaloga v Ljubljani: V. H. Rohrmann.

zaloge v Zagrebu, Trstu, Puiju, Zadru itd.

Poskusite to
pivo v
slovanskem
grandhotelu
„Balkan“ v
Trstu, Via
della Caser-
ma in v
slovanskem
hotelu
„Lacroma“
v Gradežu.

Usta-
novljeno
L. 1842.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža

Telefon
Številka
154.

BRATA

EBERL

črkoslikarja, lakirarja, stavbna

in pohištvena pleskarja

Prodajalnica:

Miklošičeva ulica št. 6.

nasproti hotela „Union“.

Ljubljana

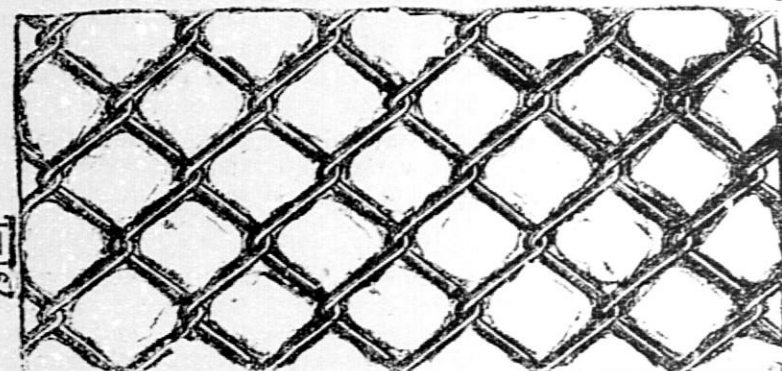
Delavnica:

Igriška ulica št. 6.

Električna sila.

Štiriooglate strojne žične pletenine

surove ali na ognju pocinkane, vseh debelosti in širokosti pentelj

posebno pripravne za ograjevanje gozdov, travnikov, vrtov, za voliere, okenske mreže ter
mreže za pesek in gramoz, dalje material za ograjevanje, različnih debelosti jeklena
bodeča žica za plotove, večkrat sukana, šesterogolata, v ognju pocinkana
strojna žičasta pletenina za varstvo proti zajem, pasjake, fazanerije, voliere,
lawn-tenise, Rabitzve stene, monirske stavbe, žičaste in ograje iz kovanega
železa, stopniške ograje, okenske mreže, ograje za grobe, probnice, pročelja
in balkone ter vsa zadnje fabrikate dobavljajo po najnižjih cenah po priznani najbolj kakovosti

Hutter & Schrantz d. d., Dunaj VI., Windmühlg. 26/42

tvornica sitarskega in klobučevinastega blaga.

Vzorci in vsa pojasnila gratis in franko.

Tomasova

: žlindra :

priznana dobro umetno gnojilo za vinograde, travnike, deteljišča,
polja in pašnike, prodaja na cele vagone in na drobno po ugodnih cenah

veletrgovina z železnino „MERKUR“

Peter Majdič v Celju,

kjer je zaloga in prodaja trvdke

Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin.

V tej trgovini se prodajajo na debelo in na drobno tudi vsa druga umetna
gnojila kakor: kalijeva sol, kajnit, čilski soliter in žveplenoki-
sli amonjak, nadalje vsakovrstno železnino, blago posebno:

palično železo, traverze, cement, strešna lepenka, poljedelski stroji, vsakovrstno orodje itd.

Majcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko s parniki „Severonemškega Lloyd“

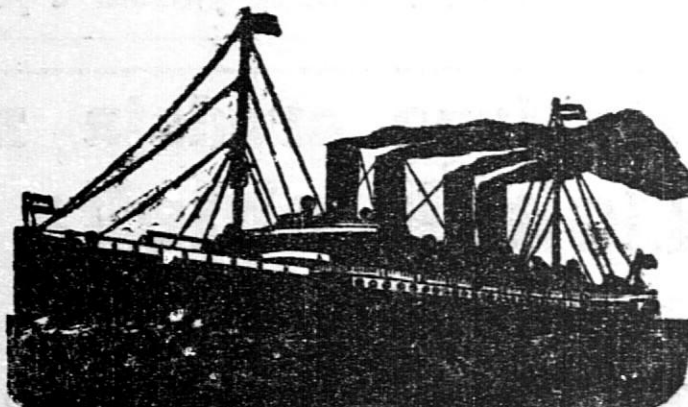
iz

3411

Bremna

v

New York

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM“, „KRONPRINZ
WILHELM“, „KAISER WILHELM d. GROSSE“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.

Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega
parobrodne družstva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnice dobite
v Ljubljani edino le pri

EDVARDU TAVČARJU, Kolodvorska ulica št. 35

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. — Vsa
pojasnila, ki se tikajo potovanja, točno in brezplačno. —
Postrežba poštena, rečna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor Colorado, Meksiko, Kalifornijo
Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno
ugodno in izredno ceno čez Salveston. Odhod na tej prodi iz Bremna
enkrat mesečno.

se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta kakor
Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

Pozor!! Beritell

Na patentiranem dr. Gasparyjevem stroju za strešno opeko

dela mnogo sto obratov. Tudi na

dr. Gasparyjeve votloskladovne betonske stroje,
cementne zidne opeke, plošče, drenažne cevi itd.

Oblike za stopnice, cevi, beton. stebre itd.

Tovarna strojev

Dr. Gaspary & Co., Markranstädt pri Lipskem.

Obisk dobrodošel.

Korespondenca češka

Katalog št. 24 zaslonj.

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi
vljudno priporočam največjo zalogo krasnih

nagrobnih vencev in trakov

z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno

Cene brez konkurence.

V zalogi je vedno do 500 kosov od 2—60 K
komad, tako da si vsakdo lahko izbere.

FR. IGLIČ

Ljubljana,

Mestni trg 11-12.

Ob nedeljah se dobivajo venci v isti hiši v I. nadstr.

ELEKTROTEHNIŠKA DELNIŠKA DRUŽBA PREJE KOLBEN IN DR. PRAGA-VYSOCANY

Dinamo stroji in električni motorji. ::
Naprave za električno razsvetljavo in
prevajanje električne sile. :: Električni
obrat vseh vrst. :: Ventilatorji. :: Tur-
bogeneratorji, električne železnice in
lokomotive, žerjavi in dvigala. :: Obloč-
nice in žarnice vseh vrst. :: Vodne
turbine vseh sestavov (Francis, Pelton).
:: Točna, cena in hitra popravila vseh
električnih strojev drugih tvrdk. :: Vse
potrebe za instaliranje. :: :: :: ::

Zadnji mesec! — Nepreklicno 10. aprila 1913 žrebanje Ioterije za ogrevalnice

4650 dobitkov v efektivni vrednosti K 80.000.

Prvi trije glavni dobitki K 35.000, 5000, 1500

se na zahtevo dobitelja odšteje 10% in zakoniti dobitveni davek izplačajo v gotovini.
Srečke po 1 krono po vseh trafikah, loterijah, menjalnicah in v loterijski pisarni:
Dunaj I., Goldschmiedgasse 8.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in podorne trdote daleč nadkriljujoči dobroti kakor tudi svoje priznane izvrstno apno.

Priporočila in izpričevala

2307

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Samo enkrat v življenju!

50.000 spalnih odej po K 1-95

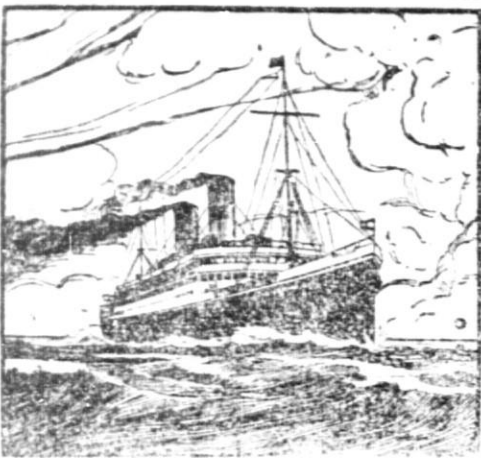
določenih za eksport na Balkan, pa zaradi vojne zadržanih, iz pristne brnske himalajske volne, okoli 200 cm dolgih in 130 cm širokih, prekrasen pasast vzorec s prav lepimi različno barvastimi bordurami se samo kratek čas prodaja za polovično izdelovalno ceno K 1-95 komad. Te himalajske spalne odeje so vredne dvojnega denarja in se samo dokler bo kaj zalogo prodajajo po nastopnih senzacijskih cenah.

1 himalajska spalna odeja stane samo K 1-95
3 himalajske spalne odeje stanejo samo K 5-70
6 himalajskih spalnih odej stane samo K 11-.-

Edina prodaja po povzetju:

907

M. Swoboda, Dunaj, III/2, Niessgasse 13/23.

Potniki v Severno in Južno Ameriko
se vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

Avstro-Amerikana
Trst — New York, Buenos Aires,
Rio de Janeiro, Santos itd.

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vijakoma,
električno razsvetljavo, brezžičnim brzojavom, na
katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da

dobi dovolj domače hrane z vinom, svež kruh, posteljo, kopelj itd.

ODHOD PARNIKOV: V Severno Ameriko vsako soboto, v Južno Ameriko vsakih 14 dni.

Prva vožnja iz Trsta v Kanado: 15. marca v Portland; 12. aprila v Quebec.

Vsakovrstna pojasnila daje radevolje brezplačno in prodaja vožnje liste glavni zastopnik za

Kranjsko, Štajersko in Koroško

SIMON KMETETZ, Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

Največja zaloga navadnih do najfinjših
otroških vozičkov
in navadno do najfinjših

žime.

M. Pakič

v Ljubljani.

Beznamen naračnikom so

pošilja s povzetjem.

Josip Rojina

krojač prve vrste

se nahaja sedaj v lastni hiši

Franca Jožeta cesta 3.

konkurira z največjimi tvrdkami
glede finega kroja in elegantne izvršitve.

Tvorniška zaloga najfinjših angl.
in franc. specialitet blaga.

: Zavod za uniformiranje. :

Novo otvorjeni

cvetlični

:: salon ::

Selenburgova ulica št. 6.

Vijudno se priporočam sl.

: občinstvu za naročbo :

šopkov, vencev,

svežih kakor suhih s trakovi in napisom v vseh

barvah, ki so vedno v zalogi. Dela se izvršujejo

v najmodernejši obliki.

Naročila z deželo hitro in točno. Cene zelo nizke.

Z odličnim spoštovanjem

Viktor Bajt.

550 Naslov za brzojavke:
Bajt, cvetlični salon, Ljubljana.

**Zdrave, rdečelične otroke
hočete imeti?**

Potem jim dajte uživati izboljšano, aromatično **ribje olje** iz lekarne pri zlatem orlu. Vsak otrok uživa z lahkoto to ribje olje iz katerega je popolnoma odstranjen zoperi duh in vonj. 1 steklenica K 1-80.

**Zoper kašelj, zaslize-
nost in prehlajenje**

je v tem času za otroke najboljše preizkušeno in mnogostransko priporočeno **trpotčev sok**. — 1 steklenica 1 krono.

Zaloga vseh tu- in inozemskih specialitet ter preizkušenih domačih zdravil.

Izborna toaletna sredstva „Ada“.

Vedno sveže gumižev specialitete

Oddajajo se tudi zdravila za člane vseh bolnišniških blagajn.

Razpošilja se 2 krat na dan na vse strani.

Pharm. Mag.

Josip Čižmár

lekarna pri zlatem orlu

Ljubljana, Jurčičev trg št. 2.

FERNET-BRANCA

Specialiteta trdke Fratelli Branca, Milan
je vsled svojih silno dietetskih in odlično želodce
krepečih lastnosti

Najboljša želodčna grenčica sveta.

Glavno razpečevališče: Sig. Winter, Dunaj, III. Ungarg. 20.

Modni salon

M. Sedej-Strnad

priporoča cenjenim damam

929

:: slavnike le najfinejše izvršbe. ::

Žalni klobuki vedno na razpolago.

Ljubljana, Prešernova ulica. Palača Mestne hranilnice.

Ustanovljeno 1870.

Ustanovljeno 1870.

Najstarejša izdelovalnica perila na Kranjskem.

Moško, žensko in otroško

PERILO

priporoča

956

C. J. HAMANN V LJUBLJANI.

Dobavitelj več uniformskih založnikov, zavodov itd.

Izdelovalnica oprem za neveste in perila za novorojenca.

Novo blago za srajce je skoro dospelo.

Ivan Bizovičar
umetni in trgovski vrtnar

Ljubljana, Kolizejska ulica št. 16

priporoča slavnemu občinstvu svoje bogato
opremljeno vrtnarstvo, kakor tudi okusno
:: izdelane vence, šopke in trakove. ::

Dalje ima na razpolago
:: za izposojevanje ::
ob mrtvaških odrih
drevesne cvetlice,
kakor tudi najfin-
nejše dekoracijske
cvetlice za dvorane
:: in balkone. ::

Imam tudi vsakovrstne
sadike do najzlahtnej-
ših cvetic in zelenjadi.
Sprejemam tudi naro-
čila za na deželo. Vsa
naročila se izvršujejo
:: točno in solidno. ::
Brzojavke: I. Bizovičar,
:: vrtnar, Ljubljana. ::

RAF

Ventilni vozovi.

:: 14/18, 24/28, 40/45 HP. ::

Vozovi brez ventila.

:: 25/30 in 30/35 HP. ::

Liberška tvornica avtomobilov z o. z.

Liberce, Češko.

Karel Čamernik & Ko.
Ljubljana, Dunajska cesta šte. 9-12.

Priporočamo specialno
damsko in otroško konfekcijo

zelo solidne trdke

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg šte. 9. — Lastna hiša.

Krasno

Fino

Moderno

KOSTUME,

BLUZE

STEZNIKE,

PRASNE PLASCE,

SPORTNE KAPE,

NOČNE HALJE,

OTROŠKE CEPICE,

KRILA.

PERILO.

OTROŠKE obleke — obleke za **MLADENKE**

Higijenično perilo in drugo potrebščino za nevrojenčke.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

Modna trgovina

v Ljubljani

Stritarjeva ulica št. 7.

Solidno blago. Nizke cene. Vzorci poštine prosto.

ANTON SCHUSTER**:: Konfekcija ::****za dame in deklice,**

bluze, modno blago, sukno, platno, garniture, preproge, šerpe, rade, pletl.

NEIGE DE FLEURSglensko najboljšo toaletno sredstvo sedan, ti. Dobiva se posvodi Lontek 80 h., škatlja K 160.
Zaloga: „Adria“, B. Cvančara v Ljubljani. Zaloga(Cvetlični sneg)
nova znanstveno izdelana
krema za roke in obraz**CIRIL in METODOV ČAJ**

je najboljši.

Glavna zaloga pri Prvi slov. zalogi čaja in ruma na debelo v Ljubljani, Rožna ulica št. 41.

Kupujte in zahtevajte edino le

Visoko, moderno podoba, lepoto linij, udobnost dajo samo

Warnerja Rust Proof

stezniki

(Originalno amerikan. izdelek).

Se pere kakor vsako drugo perilo, ne da bi se odstranile vloge. Za vsak kos se jamči.

Edina zaloga v Ljubljani:

Josipina Podkrajšek,
Ljubljana, Cevljarska ul. 2.Priporoča tudi veliko zalogo higien. perila
Jagrova in Tetra ter vse druge modne
predmete najboljših kakovosti.

Poštna naročila se izvršujejo točno.

Pristno brnsko blago

Spomladanska in poletna sezija 1913.

Kupon m 3-10 dolg 1 kupon 7 kron
za popolno moško obleko 1 kupon 10 kron
(suknja, hlače, telovnik) 1 kupon 15 kron
„stane samo“ 1 kupon 17 kron
1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko K 20—, dalje blago za površnike, turistiški loden, svilnate kamgarne, blago za damske obleke itd. razpošilja po tvorniških cenah :: kot solidna in poštena vrlo znana ::

Zaloga tvornice za sukno

Siegel-Imhof v Brnu (Bruenn).

Vzorci gratis in franko.

Gd tega, da direktno naročajo blago pri firmi Siegel-Imhof na tvorniškem kraju, imajo privatni odjemalci veliko prednost. Največja izbira. Stalne najnižje cene. — Tudi najmanjša naročila se izvršijo najpozorneje in natančno po vzorcu. 517

N. F. Schaffernadzornik c. kr. državne
ne železnice v Beljaku
prosi, da se mu doloži
11 škatelj tako izborna
učinkujočih 4544**Salmijakovih
.: pastilj .:**(kašelj lajšajočih,
slez razkrajačih)
lekarja PICCOLI v
Ljubljani, c. in kr.
dvornega založnika,
papeževnega dvornega
založnika. Ena škatljica
20 v, 11 škatljic 2 K.
Naročila po povzetju.**Ranitve**

vseh vrst naj se skrbno varujejo vsakega

ker se s tem lahko najmanjša ranitev razvije do
prav hudih, težko celjivih ran. Že 10 let se prikaže
domače mazilo obnata kot omajajoče obvezilno
sredstvo, ki vije in rane. Varuje rane, lajša vnetje
in bolečine, hladi in pospešuje zaraščanje in zacelitev.

Po pošti se pošilja vsak dan.

Cel lonček 70 hel. Kdor
pošlje po pošti naprej 3 K
16 h dobi 4, kdor 7 K pa
10 lončkov poštine prosto
na vsako posušeno Avstro-
Ogrske.Pozor na ime izdelka,
izdelovalca, cene in var-
stveno znamko. Pristno samo po 70 h.

Glavna zaloga

B. FRAGNER, c. k. dvorni dobavitelj.

lekarja pri „Črniem Orlu“, Praga, Malá strana

ogel Herudove ul. št. 203.

Zaloga po vseh lekarnah Avstro-Ogrske.

V Ljubljani lekarna Jos. Mayr, dr. G. Piccoli,

Jos. Glavščak.

4026

Trgovina z orožjem in c. kr. zaloga smodnika Lechner & Jungl, Gradec, Sporgasse 1.

priporoča po tvorniških cenah kot
najboljše branilno orodje avtom. žepne
pištole, točno zastreljene sistemov
„Browning“, Steyr, „Mauzer“ in
„Bayard“ samokresni najbogatejše iz-
bire že od K 5-50 naprej. Patrone, patronske stročnice itd. itd
karabinarice, dvocevne lovske puške od 36 K naprej. Patrone, patronske stročnice itd. itd
Cenovnik gratis in franko. 4638 Ceno/nik gratis in franko.**PATENTE**

vseh dežela izposluje inženir

M. GELBHAUS. oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.**Moderna ročna dela in materijal****M. Drenik**

Ljubljana, Kongresni trg 7.

Volna za športne obleke, čepice itd.
Zgotovljene, pričete in predtiskane
vezenine v največji izbiri. Predtiska-
rija. Vezenje na roko. Tamburiranje.
Plisiranje itd. Popolna zaloga telo-
vadih oblek. — Zunanja naročila
:: se izvršujejo točno in vestno. ::**Najceneje****nove gibljive brzoparilnike****vse vrste slamoreznic**

in vse druge

poljedelske stroje

ter

železnino

ponujata

Karol Kavšek nasl.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in poljedelskimi stroji

Ljubljana

Dunajska cesta 16

Ljubljana

Ne zamudite zahtevati cenik!

Ne zamudite zahtevati cenik!

Priporoča se domača najnovejša

konfekcijska trgovina

Maček & Komp.

Franca Jožefa cesta št. 3.

Sprejemajo se naročila po meri,
ter se izvrše točno in solidno.

Založniki c. kr. priv. juž. žel.

Solidna postrežba. — Najnižje cene.

Delniški kapital: 150,000.000 kron.
Rezervni zaklad: 95,000.000 kron.Stanje vlog na knjižice, na tekoči račun ter razni kre-
ditorji dne 31. decembra 1912 približno 878 milijonov K.

Podružnica c. kr. priv.

Avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50, v lastni hiši.

Sprejema vloge proti hranilnim knjižicam, katere obrestuje od dne vplačila do dne dviga; rentni davek plačuje zavod sam
vloge na obrestovanje v tekočem računu, na giro-račun in proti blagajniškim listom najugodnejše. — **Zavod**dovoljuje kredite v tekočem računu, nadalje stavbne, hipotekarne, carin-
ske, davčno jamstvene kredite, rombarzne kredite itd.,
eskomptira menice in devize ter preskrbuje njih inkaso,
izdaja nakazila, kreditna in priporočilna pisma na vsa tržišča tu- in inozemska,
prodaja in kupuje tu- in inozemske rente, zastavnice, dolnice in sročke ter daje
vestne nasvete pri nalaganju kapitala,
izvršuje vse posle pri založitvi vojaško-ženičvenih kavolj, nadalje kavolj in vadlj,
potrebni za udeležbo pri razpisanih ofertih,
sprejema vrednostne papirje v svrhu njih shrambe in uprave,oddaja proti ognju in vsemu sigurne samoshrambe (Safe-Deposits) pod lastnim
zaklepom stranke ter sprejema vrednostne predmete (preciozije) v hranitev,
zavaruje sročke in izrebanju podvržene vrednostne papirje proti kurzneji izgubi
ter oskrbuje brezplačno revizije izrebanjajočih efektov,
vnovčuje kupone, izrebane vrednostne papirje in valute,
dovoljuje prodajne na blago, vrednostne papirje ter sprejema borzna naročila
na tu- in inozemsko borzo,
preskrbuje za svoje komitente trgovalne informacije na vseh tu- in inozemskih
tržiščih, itd. itd.Centrala na Dunaju; Podružnice: Bolcan, Bregence, Brno, Celovec, Dunaj VI., Feldkirch, Jablanec, Gorica, Inost, Karlovi vari, Liberec,
Ljubljana, Lvov, Mor. Ostrava, Olomouc, Opava, Palj, Praga, Teplice na Ceckem, Trst, Warnsdorf.